

Årsrapport 2020

MUSEENE I SØR-TRØNDELAGE

Rindal skimuseum

Trondheim kunstmuseum

FORORD

Våre besøkende oppsøker museene både for opplevelser, kunnskap, læring og for sosiale treff. Museenes samfunnsoppdrag er å ivareta og formidle våre kollektive minner, men også å løfte fram kulturelt mangfold, relevans og representativitet. I MiST er dette ansvaret definert gjennom visjonen for selskapet: *Vi forteller historien, utfordrer samtida, preger framtida*, og formidles ved våre 12 museer og 25 besøkssteder. Trøndelag har en rik og sammensatt historie, noe museene i MiST også gjenspeiler; industrihistorien i Orkladalføret og på Røros, kulturhistorien ved Sverresborg, musikkhistorien på Ringve og Rockheim, kyst- og havbrukshistorien- og kulturen i ulike former gjennom formidling ved Kystmuseet på Hitra, Kystens Arv i Statsbygd og Sjøfartsmuseet i Trondheim, og visuell kunst og håndverk ved Kunstmuseet og Nordenfjeldske kunstindustrimuseum – begge i Trondheim. I tillegg har MiST et ansvar for å løfte fram hørselshemmedes historie gjennom Døvemuseet i Trondheim. MiST (ved Nordenfjeldske kunstindustrimuseum) har også ansvaret for formidlingen ved Austrått og Hannah Ryggensenteret på Ørlandet. I 2020 fikk MiST også ansvaret for Rindal skimuseum som har gitt MiST en flott tilvekst gjennom å løfte fram spesielt Rindals sterke skimakertradisjon.

Museumsvirksomhet kan aldri bli statisk. Dels fordi samtidshistorien også fortjener formidling, men også fordi historien er mer sammensatt enn det man i fortiden har valgt å ta vare på og løfte fram. Det kreves et mangfold av fortellinger og stemmer. Museene har ansvar for å løfte fram ulike sammenhenger, hvordan både gjenstander, bygg, historier, mennesker og prosesser danner et sammensatt bilde. Dette fordrer at vi kontinuerlig jobber med kunnskapsutvikling både knyttet til den materielle og den immaterielle kulturarven. Flere av dagens klima- og miljøutfordringer krever framtidig håndtering som historien kan bidra med løsninger på. Det være seg byggeskikk, håndverk, bevaringsmetoder eller kunnskapen om ulike industrielle miljøpåvirkninger. Dette gjelder også evnen til å løfte fram den tause kunnskapen som ofte finnes i handlingsbåren kunnskap. Våre museer skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, kjønn, funksjonsevne, religion, legning og alder. Vårt samfunnsoppdrag skal være omfattende og krevende og utfordre oss i det løpende arbeidet.

Forvaltning av den materielle og immaterielle kulturarven i samlingene er en av museets kjerneområder. Forvaltning krever både økonomiske og fysiske rammer, og ikke minst kunnskap og overblikk. MiST-museene har stor variasjon i sitt forvaltningsansvar. Dette spenner fra gruver, til skinneganger, båter, gjenstander, tekstiler, foto, bøker, lydfesting av musikk og bygg. Ansvaret omfatter bl.a over 300 bygg, vel 220.000 ulike gjenstander, mer enn 4 mill. foto, 3 flytende fartøy, 25 km med jernbanespor og flere lokomotiv og jernbanevogner. I tillegg forvalter Rørosmuseet verdensarvstatusen tildelt Røros bergstad og Cirkumferensen av Unesco.

2020 var et krevende og spesielt år. Alle virksomheter ble naturlig nok preget av koronapandemien som rammet Norge og medførte nedstengning også av virksomheten i MiST fra 12.3.20. All publikumsrettet aktivitet var stengt fram til 13. juni da MiST-museene åpnet for at publikum igjen kunne ta museene i bruk innenfor definerte smittevern hensyn. Alle ansatte fikk også endrede forutsetninger for sine funksjoner og oppgaver. MiST vedtok at ansatte ikke skulle permitteres og løste de endrede forutsetningene ved at ansatte med oppgaver direkte berørt av stengingen, ble tildelt andre arbeidsoppgaver. Dermed fikk man også anledning til å prioritere interne oppgaver som i en travel hverdag ofte blir tilsidesatt. Samtidig ga det muligheter for å utvikle formidlingsarbeidet digitalt.

Karen Espelund
Adm. direktør

ÅRSRAPPORT 2019

FORORD	3
1 MiSTs visjon, verdier og mål	5
2 Samfunnsoppdrag og samfunnsrolle	6
2.1 Mangfold	6
2.2 Samisk	6
2.3 Museet som møteplass	7
2.4 Universell utforming og tilgjengelighet	7
2.5 Tilgjengelig innhold	7
3 Forvaltning	8
3.1 Nøkkeltall samlinger	9
3.2 Registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlinger og anlegg	9
3.3 Samlingsutviklingen siste år	9
3.4 Oppbevaringsforhold og tilstand for samlinger og anlegg	9
3.5 Samtidsdokumentasjon	10
3.6 Fdv bygninger og bygningsvern, status og gjennomførte tiltak	10
3.7 Immateriell kulturarv (KUD)	11
3.8 Sikkerhet og bevaring	11
3.9 Teknisk, industrielle kulturminner (gjelder særlig Ol og Rørosmuseet)	11
3.10 Verdensarvsenter (KLD). Rørosmuseet	12
3.11 Kopperværkets eiendommer (KLD). Rørosmuseet	12
4 Forskning og utvikling	13
4.1 Forsking og kunnskapsutvikling	13
4.2 Samarbeid med universitetene – NTNU og NORD	13
4.3 Masterstipend:	13
4.4 Nasjonalt arbeid:	13
4.5 Oversikt over forskningsprosjekter og Kunnskapsutviklingsprosjekter	14
4.6 Publikasjoner	14
4.7 Konferanser, seminarer og webinarer	14
4.8 Utviklingsprosjekter	15
5 Formidling, læring og Publikumsutvikling	16
5.1 Formidling	16
5.2 Nøkkeltall besøk	16
5.3 Målgruppearbeid	17
5.4 Den kulturelle skolesekken	17
5.5 Andre arrangement	17
5.6 Publikumsundersøkelser	17
5.7 Digital formidling	17
5.8 Markedsføring	18
6 Partnerskapsutvikling og nettverk	19
6.1 Nasjonale museumsnettverk	19
6.2 Tjenesteyting og oppdrag (UE)	19
7 Klima/miljø	20
8 Museumsbygg, investeringer og større arbeider	20
9 Innsatsområder	21
9.1 Organisasjonen	21
9.2 Organisasjonsutvikling	21
10 Økonomistyring	22
11 Covid-19	24
Vedlegg	25

1 MIST'S VISJON, VERDIER OG MÅL

Visjon:

Fortel historia, utfordrar samtida, pregar framtida

Verdiar:

Modige, inkluderende, skapende og troverdige

Ringve Musikkmuseum.

Foto: Tonje Jackobsen

I 2023 består MiST av museum som har høg fagleg kvalitet og publikums anerkjennning. Musea i MiST skal vere attraktive stader for oppleving og kunnskap. Vi har ei medviten og klar arbeidsdeling mellom musea, med klare og definerte samfunnsoppdrag. Vi skal arbeide slik at alle som kjem på besøk opplever seg som velkomne utan særskilt tilrettelegging, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, kjønn, funksjonsevne, religion, legning og alder. Vi har inngående kjennskap til målgruppene våre, kven dei er og korleis vi skal nå dei. I 2023 har MiST ei felles, berekraftig samlingsforvaltning som er bygd på felles policy og som speglar samfunnsoppdraget.

I 2023 skal alle musea ha etablert seg som arenaer for forskning. Vi har tett samarbeid med forskingsinstitusjonane om kunnskapsbygging rundt samlingane våre og vår immaterielle kulturarv. MiSTs forskings- og kunnskapsutviklingsarbeid skal vere synleg i det nasjonale og internasjonale fagmiljøet. Fagmiljøet i MiST skal vere anerkjend og brukt som rådgivar og kunnskapsforvaltar.

I 2023 skal MiST vere ein attraktiv og fagleg sterk arbeidsplass, prega av heilskapstenking, medarbeidar-medverknad, tydeleg leiing, god kommunikasjon og lagånd. Vi har ein fleksibel organisasjon som sikrar at vi utnyttar dei samla ressursane og kompetansen på tvers av enkeltmusea. I 2023 har MiST gjennomført ei profesjonalisering av fagområda, sentralt overgripande og lokalt forankra.

I 2023 har MiST ei god økonomistyring som gir oss handlingsrom til å følge dei faglege prioriteringane. Vi har ein klar strategi for å gi oss auka eigeninntekter.

Museene i Sør-Trøndelag er forvaltere av et kollektivt samfunnsminne, med de tre f-ene formidling, forvaltning og forskning som de grunnleggende oppgavene. MiST har internasjonale, nasjonale, regionale og lokale oppgaver, og alle våre arbeidsområder skal være preget av kvalitet og kompetanse. Hovedstrategiene for innværende planperioden er knyttet til styrking og utvikling av kjerneopp-gavene, og har fokus på videreutvikling av organisasjonen. Mangfold, klima/miljø, tilgjengelighet og gode besøkstall skal være styrende for organisasjonen.

Samfunnsoppdraget til MiST er å sørge for at våre samlinger forvaltes forsvarlig, og at samlingene, formidlingen og den kollektive kunnskap skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, kjønn, funksjonsevne, religion, legning og alder. Fornyng omtales gjerne som den fjerde f'en i museenes samfunnsoppdrag, og kravet om at museene skal fornye seg kommer til syne i et økt fokus på museenes plass i det offentlige ordskifte, i forskning og i forventninger fra bevilgende myndigheter. Vi utfordres på å være relevante og modige aktører i samfunnet vi eksisterer i, enten det er som lokale, nasjonale eller internasjonale aktører. Årsrapporten for 2020 viser at i MiST skjer fornyng i kjerneopp-gavene gjennom teknologisk og faglig utvikling, gjennom nye måter å organisere arbeidet og ressursene på, og gjennom stadig å søke etter relevans for våre aktiviteter og tilbud.

Å drive museum under en pandemi har mange utfordringer, noe som kommer tydelig til uttrykk i rapporteringer om avlyste aktiviteter. Men vi ser også at utfordringene har gitt oss muligheter for å tenke nytt, og viser museer som er omstillingsdyktige og innovative.

Årets rapport fra MiST svarer både på vår strategiplan for 2019-2022 som lå til grunn for budsjettøkningen til KUD for 2020 og rapporteringsparametre fra MiSTs styre. I tillegg svares det på krav i tildelingsbrevet fra KUD, om krav til økonomistyring, forsvarlig drift og plan for egeninntjening.

2 SAMFUNNSOPPDRAK OG SAMFUNNSROLLE

Museene skal være aktive i samfunnet og gjøre en innsats på områdene kulturelt mangfold, relevans og representativitet. Samfunnsrollen kan tematiseres både i forskning, utstillinger og undervisning (for eksempel klima, konflikt, kritisk formidling), og i samlingsutvikling og samlingenes representativitet i et samtidsperspektiv.¹ Omfanget av aktivitetene på området er vanskelig å tallfeste, ettersom det ikke kun gir seg utslag i arrangementer, men gjennomsyrrer museets arbeid på mange områder. Vi ser at et økt fokus på museenes samfunnsrolle utover de tradisjonelle museumsoppgavene, over tid gir gode resultat i konkrete tiltak. Bevisstgjøringen av at museet har en rolle som samfunnsaktør, fører til at museenes aktiviteter også gir større representativitet og inkludering av flere grupper. Dermed oppleves museene også mer relevante for nye grupper brukere.

Et eksempel på at samfunnsrollen ikke bare gir seg utslag i spesielle prosjekter og enkeltstående tiltak, er Trondheim kunstmuseums arbeid med å endre museets tilnærming til minoritets- og representasjonsperspektivet. Museets arbeid med å løfte frem tilgjengelighet og representasjon skal gjennomsyre hele museets virksomhet, fra samlingsutvikling til utstillingsprogram, formidling, markedsføring og kommunikasjon. Trondheim kunstmuseum (TKM) skal løfte frem samfunnsaktuelle spørsmål, og vil fremstå som åpent og aktuelt, både for sitt kjerne-publikum og for nye besøksgrupper. I 2020 ble det gjort en gjennomgang av museets samlings- og utstillingsvirksomhet, og det viste seg at museet de siste 10 årene har hatt tilnærmet lik fordeling mellom kvinner og menn, både i utstillinger og ved innkjøp. TKM fortsetter arbeidet for å oppnå tilsvarende mangfold med hensyn til LBHT-personer, nasjonale minoriteter, etniske og sosioøkonomiske grupper, ulike funksjonsvariasjoner- kort sagt tilgjengelighet og representasjon for langt flere enn i dag. Dette skal være synlig i hele museets virksomhet, fra ansettelse og kommunikasjon til samling og utstillinger. En slik prosess må nødvendigvis være langvarig og dynamisk, men både utstillingsprogram og innkjøpspolitikk viser allerede nå resultat av en økt bevissthet om museets utvidete samfunnsrolle.

2.1 Mangfold

I 2020 ble Kulturrådet tildelt oppgaven som koordinator for mangfold, inkludering og deltakelse i kulturlivet. MiST har vært med å gi innspill og drøfte hvordan Kulturrådets rolle kan utformes for å treffe vår sektor best mulig. I dette arbeide legger Kulturrådet til grunn en forståelse av mangfold som inkluderer • synlige minoriteter og grupper som representerer flerkulturelt og etnisk mangfold • samer og nasjonale minoriteter • funksjonsnedsatte og døve.² Rapportene fra museene synliggjør mangfoldsarbeid som virkelig breddearbeid, der også alder, kjønn, klasse og LBHT+ er en del av mangfoldet. I år hadde Sverresborg og Rock-

¹ Samfunnsoppdraget knyttet til kjernefunksjoner beskrives i den enkelte funksjon nedenfor.

² Anne Ogundipe, Silje Eikemo Sande og Ellen K. Aslaksen: «Et kunnskapsbasert og langsiktig mangfoldsarbeid Forprosjektrapport for utviklingen av Kulturrådets rolle som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren». Nettilgang: <https://www.kulturradet.no/documents/10157/f4f95794-c7cb-4664-921c-a05a8b87f9a0>

Utfordringsbilette

Kampen om ordskiftet – i eit stadig skarpere debattklima, med spørsmål om kva som er sant og kva som ikkje er det, har musea ei viktig rolle som forvaltar av kunnskap. Musea er ikkje nøytrale, men skaper mening til samlingane gjennom kva menneskelege historier vi fortel. Alle musea må ta stilling til korleis ein forvaltar denne rollen.

Demografi – befolkningssamansettinga endrar seg. Det er ein aukande del av våre gjestar som har bakgrunn frå andre geografiske område enn vårt. Vi vil også få ei eldre befolkning, og fleire grupper må forvente å møte museum som er tilgjengelege også for dei. Det kan vere spørsmål om språk, fysiske handicap eller om andre grupper som ikkje enkelt kommer til musea. Alle musea må utvikle planar for korleis dei vil møte nye grupper.

Miljø og politikk – vi ventar at klimaet vil bli «villare og våtare». Dette stiller oss overfor skjerpa utfordringar på fleire område. Antikvarisk bygningsvern må tenkast på nye måtar. Vi har også område for verksemda som direkte omhandlar den menneskelege påverkinga av miljøet direkte, som gruvene og fiskeoppdrett. Alle musea må sjå på korleis deira verksemd påverkar og blir påverka av miljø- og klimaendringar. (MiST strategiplan 2019-22)

heim for første gang foredrag og omvisninger i forbindelse med Trondheim Pride. Mange av museene våre har også i 2020 arbeidet med konkrete prosjekter rettet mot et etnisk mangfoldig publikum, særlig som aktører og arenaer for språk- og kulturopplæring for innvandrere og asylsøkere. Dette er ikke enkelttilbud, men basert på langvarig samarbeid med både offentlige og private aktører, som NAV, Røde Kors, Redd Barna, kommunene og andre. Det samme gjelder museene som arbeidsplass. Sverresborg fortsetter å være arena for arbeidstrening i prosjektet «Aktiv i jobb», og har et utstrakt samarbeid med NAV om arbeidstrening.

MiST har allerede i flere år hatt gratis adgang til barn og unge under 15 år i følge med en voksen. I tillegg har noen av museene hatt gratis adgang for alle på enkelt dager og for enkeltarrangement.

2.2 Samisk

Både Rørosmuseum og Sverresborg arbeider målrettet mot å synliggjøre regionens samiske kultur og historie gjennom utstillinger, formidling og pedagogiske tilbud, og i utvalget i

Norsk Døvemuseum. Foto: Klipp og Lim.

museumsbutikkene. Sverresborg har i mange år vært sentral i markering av Saemien åålmegebiejjie- den samiske nasjonaldagen, i Trondheim. De siste årene har også mange andre av våre museer vært med å markere dagen, med utstillinger, foredrag og andre arrangement.

2.3 Museet som møteplass

Rapporten fra museene viser at det nå er etablert en mengde varige samarbeid med institusjoner og grupper. Mange av våre museer er møteplasser for grupper i nabolag og lokal-samfunn, det være seg pensjonister, småbarnsforeldre eller interessegrupper som bruker museet som en ramme om sin aktivitet. Infrastruktur som kafeer, tilgjengelighet, åpnings-tider og plassering spiller stor rolle for hvordan museene brukes av disse gruppene. Møteplassfunksjonen er viktige for museene, det skaper inntekter fra butikk og kafe, og befester museene som en samfunnsrelevant institusjon. Mange museer tilbyr lokaler for kurs og konferanser for aktører i lokalsamfunnet. Denne typen bruk av museet gir ikke uttelling i statistikken som rapporteres til Kulturdepartementet, og vi mangler forskning for helt å kunne måle effektene av museenes møteplassfunksjon. Vi kan likevel se at det gir museet oppmerksomhet og fører til gjenbesøk i utstillinger og andre tilbud.

2.4 Universell utforming og tilgjengelighet

I MiST arbeider vi for at alle ikke-antikvariske bygninger og web-tjenester skal være universelt utformet, og at museenes tilbud skal være tilgjengelig for alle. Men til og med ikke-antikvariske bygg fra tiden før krav om tilgjengelighet, gir noen av museene utfordringer med å tilpasse bygningene til alle. Det uttrykkes stor lettelse fra museer som har nye bygg, og som kan kvittere ut universell utforming uten forbehold. Vi erfarer også at selv om vi gjør tiltak som er aksepterte løsninger, er ikke det godt nok i praksis. Flere av avdelingene har montert godkjente løfteplattformer der heis ville vært det beste. Dette er selvsagt et økonomisk spørsmål da godkjente heiser vil spise en betydelig del av byggebudsjettet. Løfteplattformer er langt fra lydløse, går veldig langsomt og kan være en utfordring å betjene for enkelte brukere, og må derfor betegnes som en minimumsløsning. Det er spesielt to av byggene som har store utfordringer, Kunstindustrimuseet og Kunstmuseet i Bispegata har begge mangler som ikke lar seg utbedre uten større investeringer. I lys av arbeidet med

avklaring av nytt kunst og designmuseum er utbedringer satt på vent. Det er helt klart en stor bevissthet og stor vilje i museene for å bedre disse forholdene, og der det er mulig utføres stadig mindre forbedringer for slik å lette tilgang til museene.

2.5 Tilgjengelig innhold

Vårt utgangspunkt er at det ikke er nok at folk kommer seg inn i bygningene, de må også ha tilgang på informasjon, kunnskap og opplevelser som museene tilbyr. Vi har i lang tid og med mange prosjekter arbeidet med dette temaet på bred front. I 2020 kunne vi ikke gjennomføre det vanlige internkurset i tilgjengelighet, men vi har jobbet mer på det enkelte museum. Med utgangspunkt i det langvarige arbeidet med Norsk Døvemuseum er det opparbeidet stor kompetanse og erfaring som deles med alle museene. Dette har ført til at det ikke er opp til en enkelt medarbeider å føle ansvar for at innholdet i museene er tilgjengelig – det er mange som kan arbeide sammen som en kompetansehø. Vi har etter hvert fått god bestillerkompetanse på løsninger for å gjøre museenes innhold tilgjengelig for alle, og det er lettere å gjøre innholdet tilgjengelig når det lages nye utstillinger. Inne i den nye hovedutstillingen på Kystens Arv er informasjon tilgjengelig også på braille (punktskrift), og i arbeidet med andre nye utstillinger er tilgjengelighet av innholdet et tema, ikke bare tilgjengelige bygninger.

Senhøsten 2019 startet prosjektet «Alle på museum 2020», støttet av Kulturrådet i tillegg til at MiST bevilget egne midler. Dette var tenkt som et samarbeid- og medvirkningsprosjekt med mennesker som i 2020 plutselig befant seg i risiko-gruppen for Covid19, så prosjekt måtte endres. Men målet er det samme, vi skal finne løsninger som gjør at flere med ulike funksjonsvariasjoner vil besøke museene våre. Første del av prosjektet var utvikling av tegnspråklige informasjonsfilmer som deltakermuseene har på nettsiden og bruker i sosiale medier. Andre del av prosjektet vil foregå i 2021, og går ut på å lage taktile infostasjoner i selve museene. Utstillingene undersøkes for å finne ut metoder og teknikker som gjør utstillingene bedre for alle både underveis og i etterkant. Det kan være utforming av tekstplakater, språkbruk og fargevalg. Ringve, Rockheim, Kunstmuseet, Museet Kystens Arv og Norsk Døvemuseum deltar i prosjektet som ledes av Utviklingsenheten.

3 FORVALTNING

Forvaltning av den materielle og immaterielle kulturarven i våre samlinger er ett av museets kjerneområder. Forvaltning krever både økonomiske og fysiske rammer, og ikke minst kunnskap og overblikk. Vi må både kjenne det vi har i dagens samlinger, og vite hva vi skal ta vare på fra samtiden. Forvaltningen omfatter objektets hele livsløp, fra mottak til utstilling eller magasin, eller til deaksjesjon.

Ansatte i MiST deltar i nasjonale kurs og konferanser som gir oppdatering og faglig utvikling innenfor samlingsforvaltning generelt. Det har blant annet vært internt kurs i «Significance-metoden» for å vurdere objektenes kulturelle verdi, med ekstern kursholder der ansatte fra TKM, MKIM, Ringve og Utviklingsenheten. Museene i Sør-Trøndelag har flere fellesprosjekter innenfor forvaltningsfeltet, enten som egne prosjekter eller i samarbeid med andre: «Primus lyd/film» og «Primus Kunst», ledet av KulturIT, innenfor digitalisering (forenkle, fornye og øke tilgangen til samlingene), nettstedet Samlingsnett.no, og andre prosjekter som ikke kun har lokal interesse. MiST var med å etablere Seksjon for samlingforvaltning i Norges museumsforbund og ledet denne seksjonen fram til høsten 2020.

Museumssamlingene består av mange ting; noen på størrelse med et knappenålshode, andre store, tunge og vanskelig å

Utviklingsmål:

- MiST skal ha ei felles og effektiv eideomsforvaltning.
- MiST skal ha høg kompetanse på antikvarisk bygningsmasse.
- MiST skal ha felles samlingsforvaltning – utvikling, konservering, katalog, logistikk.
- MiST skal utvikle gode metodar for samlingsforvaltning.
- MiST skal ha felles politikk for innsamling og avhending.
- MiST skal samle for samtidokumentasjon og nytenking.

telle. MiST forvalter gruver og jernbane, og har kilometervis med jernbaneskinner, sviller, høyspent-ledninger og signalanlegg. Vi har lange, dype gruveganger som også skal driftes, vedlikeholdes, formidles og sikres. Denne typen museumsamling kan ikke tallfestes, og kompleksiteten i samlingene kommer ikke til syne i statistikken.

Thamshavnbanen, Løkken Verk.

Foto: Orkla Industrimuseum.

3.1 Nøkkeltall samlinger

Bygninger, gjenstander, foto***	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kulturhistoriske bygninger	209	209	211	222	210*	275*
Antall andre bygninger	40	40	40	42	43	44
Kunsthistoriske gjenstander	30.698	30.760	31.395	35.821	35.830	35.830
Kulturhistoriske gjenstander	164.181	165.731	169.633	170.775	171.826	187.483**
Foto	2.045.450	2.053.257	2.056.772	2.060.190	4.063.825	4.080.255
Båter/fartøyer, flytende	17	17	17	17	18	3***
Båter/fartøyer, på land	102	104	114	117	119	121
Samlinger tilg. på Digitalt Museum	73.404	79.603	85.403	94.732	105.190**	114.947****

*Gjennom den nasjonale bygningsvernundersøkelsen i 2019 kom en fram til at det er 210 antikvariske bygninger, men dette gjaldt oppførte bygninger. Rindal skimuseum ble innlemmet i MiST fra 2020 og de 15 bygningene der er også med i 2020-tallene. I tillegg har vi valgt å rapportere også lagrede bygninger.

** En større økning fra i fjor, skyldes at en har bedre oversikt over faktisk samling og ikke nye inntak. Tilveksten er kun på 422 objekter

*** Tallet på flytende fartøy er justert ned, da bruksbåter (bl.a. utleid til roing) har vært medregnet i samlingen tidligere. Thamshavnbanen med lokomotiv, vogn og skinnemateriell er registrert som én gjenstand og omfanget kommer dermed ikke til syne i statistikken.

**** Tallet er hele museumsnummer og er sammenlignbart med tidligere års tall, og kan leses direkte ut fra Digitalt museum. Dersom en tar ut antall publiserte objekter i Primus, er tallet mye høyere, om lag 170 000 publiseringer, noe som skyldes registrering i serier osv. Det er det siste tallet som rapporteres i museumsstatistikken.

3.2 Registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlinger og anlegg.

Det pågår et kontinuerlig arbeid i museene med registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlingene. I 2020 har flere ansatte enn tidligere vært engasjert i dette arbeidet. Det har blitt digitalisert hovedprotokoller, katalogkort og foto, uten at alle foto er registrert i Primus så langt. Det er videre skannet og registrert et større antall tegninger fra det store Orkla-arkivet og publisert på Digitalt museum, samt at andre arkivalia er gjort tilgjengelig i Arkivportalen. Havbruksarkivet på Kystmuseet er i ferd med å bli ordnet. Dette arkivet består av 310 hyllemeter, og omfatter personarkiv, organisasjonsarkiv og bedriftsarkiv. Her er også filmpptak i ulike format av stor historisk verdi for norsk havbruksnæring, og et omfattende intervjumateriale som er samlet inn fra hele landet. Flere privatarkiv er også registrert i Asta i løpet av året.

Ellers har de fleste avdelingene arbeidet kontinuerlig med kvalitative forbedringer i form av revisjonsarbeid. Det arbeides med å få bedre oversikt over og dokumentasjon av samlingene, det fjernes dobbeltregistreringer i Primus, det ryddes i eldre avtaler med langtidslån/deponier og utvikles nye rutiner.

Det gjøres også arbeid som deles med museumsfellesskapet. Her kan nevnes at det er lagt mye arbeid i oversettelsen av den internasjonale nomenklaturen (terminologi) for musikk-instrumenter, Mimo, og det er arbeidet i KulturNav bl.a. med havbruksterminologi. MiST deltar også i en nyopprettet brukergruppe i Primus og deltar i arbeid med utvikling av Primus Lyd/Film (KulturIT). Videre deltar MiST i forvaltningsgruppe for arkivsystemet 360 og i arbeidet med bevaringsplan for arkiv i Trøndelag. Det er utviklet en veileder i registrering av objekter i Primus med midler fra Kulturrådet og veilederen er publisert på Samlingsnett.no.

3.3 Samlingsutviklingen siste år.

Generelt er det lav tilvekst til samlingene, da det arbeides mest med å få oversikt over eksisterende samling og restansearbeid. Det som tas inn er hovedsakelig i tråd med planer og det fokuseres på at objektene skal være godt dokumenterte. Restansearbeidet har ikke resultert i mye avhending og destruksjon så langt, men flere arbeider med dette og venter på vedtak i stiftelsestyrene. En økning i antall objekter/foto totalt skyldes i første rekke Rindal Skimuseums samlinger.

Det er kjøpt inn en del design/kunsthåndverk finansiert av Innkjøpsfondordningen*. Videre har de ekstraordinære innkjøpsmidlene i forbindelse med pandemien gjort det mulig å kjøpe samtidskunst, design og kunsthåndverk. Noe av dette vil først bli effektivert i 2021.

Sverresborg har ervervet 5 bygninger i 2020. Dette er en hytte med uthus, byggeår 1925, fra Trondheim, som foreløpig er demontert og lagret på museet. Videre omfatter dette bolighus, stall og garasje tilhørende de reisende. Disse bygningene står fortsatt på opprinnelig tomt i Levanger i påvente av flytting til museet (jfr. søknad for budsjettåret 2021 og 2022). Flere avdelinger arbeider med samlingsutviklingsplaner og har søkelys på kjernesamlingene i tråd med prinsippene i siste utredning/plan for samlingsforvaltning for MiST (2019).

3.4 Oppbevaringsforhold og tilstand for samlinger og anlegg

Over 90% av fotosamlingen har svært tilfredsstillende magasinforhold. Det er flere flytteprosesser i gang for å gi objekter bedre bevaringsforhold. Flere av museene har flyttet samlinger inn i leide lokaler på hele 2800 m² på Dora, mens andre har flyttet internt til bedre og utvida magasinlokaler på avdelingene. Noen har installert bedre utstyr for klimalogging

Verdensarvsenteret på Røros

Foto: Rørosmuseumet

i løpet av 2020. Nybygg på Orkla Industrimuseum (OI) vil gi bedre oppbevaringsforhold, i særlig grad for arkivalia, men også for en del objekter. Museet Kystens Arv er i gang med etablering av smågjenstandsmagasin i sitt nye publikumsbygg. Et muggbefengt magasin på Sverresborg er stabilisert og museet anser det 880 kvm store lokalet å være tilfredsstillende, selv om ikke objektene har gjennomgått muggsanering. 164 objekter er rengjort og flyttet til svært tilfredsstillende magasiner.

Det er fortsatt stort behov for bedre magasiner, i særlig grad for kunst- og designsamlingene, som oppbevares i lokaler med fuktninnslag og i kjellere og loft med vanskelig adkomst i en krisesituasjon. Den største utfordringen er pr. dato NKIMs lokaler. Bygget stenger 1.2.21 grunnet dårlige forhold. Trondheim Kunstmuseum har også store utfordringer i sine kjellerlokaler med fuktninnslag, vannrør gjennom magasintak osv.

Men også mye kulturhistorisk materiale er oppbevart under varierende bevaringsforhold med store klimatiske svingninger gjennom årtidene både i leide lokaler og i antikvariske bygninger.

3.5 Samtidsdokumentasjon

Flere av våre museer har lokalt eller nasjonalt ansvar som innebærer samtidsdokumentasjon. Særlig gjelder dette Kystmuseets arbeid med havbruksnæringa, Rockheim, Trondheim kunstmuseum (TKM) og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum (NKIM) og Norsk Døvemuseum (NDM). Alle disse har ansvar for kunst- og kulturhistoriske tema som angår samtid og nær fortid, og i større eller mindre grad arbeider disse museene kontinuerlig med samtidsdokumentasjon.

Kystmuseets havbruksavdeling på Sandstad – Ægir- har et særlig ansvar for dokumentasjon og formidling av den norske havbruksnæringen. Avdelingen tar besøkende med ut på omvisninger på matfiskanlegg, hvor de uhildet belyser sider av en av landets største næringer. Ægir har også tatt omvisninger på settefiskanlegg og slakteriet, begge to innen et kvarter reiseavstand fra Sandstad. Kystmuseet arbeider også med realiseringen av «Ægir – Norsk havbruksmuseum», et museum for hele havbruksnæringen, lokalisert på Sandstad som er forutsatt finansiert fra andre departement og næringen selv.

Kystmuseet og Orkla deltar i det Kulturrådsstøttede prosjektet Minner.no som er et samlingssted for samtidsdokumentasjon. 12 konsoliderte museer er med i prosjektet med store eller små innsamlingsprosjekter. Målet er å styrke norske museers evne til å samle, ta vare på, utforske og formidle intervjuer av ulike slag. Prosjektet vil øke omfanget til minneinnsamlingen ved norske museer og utvikle verktøy og metoder i samspill mellom museer, forskere og publikum. Resultater vil komme i tre former: Som innsamlet materiale for en rekke aktuelle museumsprosjekt, som videreutvikling av det permanente felles innsamlingssystemet Minner, og som etablering og videreutvikling av relasjoner både mellom museene som engasjerer seg i prosjektet og mellom det enkelte museet og dets publikum. I 2019 har ansatte fra KM og Orkla deltatt på kurs i regi av prosjektet, nødvendig innkjøp av utstyr er gjort og de første intervjuene er gjennomført. Erfaringer fra prosjektet vil deles med alle museene i MiST.

3.6 Fdv bygninger og bygningsvern, status og gjennomførte tiltak

Flere av museene våre er friluftsmuseer med store samlinger antikvariske bygg. Bygningsvern er derfor en sentral del av forvaltningsarbeidet i MiST. Rørosmuseet har i tillegg et rådgivningsoppdrag, og har bred kompetanse som benyttes eksternt.

Det rapporteres om økende vedlikeholdsetterslep fra de fleste museene, noe som forsterkes av klimaendringer. Dette gjelder ikke bare antikvariske bygninger, men også driftsbygninger. Sverresborg er ett av Norges største friluftsmuseum, og i rapporten derfra er det ett ord som går igjen: Råteskader. Den største innsatsen i friluftsmuseet har vært Hans Nissengårdens sidebygning. Restaureringsprosjektet ble noe mer omfattende enn først antatt grunnet en del skjulte skader som ble avdekket underveis i prosjektet. Totalt er ble det skiftet ut nærmere 450 m. tømmer, bygningen var remontert og taket lagt i løpet av 2020. Remontering av dører/vinduer og noe utvendig panel pågår, og innvendig restaurering starter tidligst medio 2021.

I forbindelse med gjennomføringen av et EPC-prosjekt (Energy Performance Contracting) ble det avdekket et behov for en overordnet vedlikeholdsplan for bygningsmassen som driftes av MiST ut over kartleggingen i EPC-prosjektet.

3.7 Immateriell kulturarv (KUD)

Det er spesielt på to områder våre museer arbeider med immateriell kulturarv, nemlig båtbygging og bygningsvern. På Kystens Arv har båtbyggeriet 2 trebåtbyggere og 2 lærlinger. Båtbyggeriets trebåtbyggerkunnskap er anerkjent både i Norge og internasjonalt. Lærlingeordningen er en av de viktigste oppgavene MKA har innenfor feltet immateriell kulturarv. MKA var også i 2020 aktiv deltaker i arbeidet for å få den nordiske klinkbåttradisjonen inn på UNESCOs liste over verneverdige kulturelle praksiser. Alle nordiske land sto bak nominasjonen som ble overlevert våren 2020. MKA og båtbyggeriet har også vært involvert i arbeidet for å etablere trebåtbygger-faget som en universitetsutdanning. Foreløpig planlagt oppstart av dette studiet er satt til 2021.

Bygningsvernssenteret på Røros har stor aktivitet, med kurs, workshops, istandsettingsprosjekter og er også læringsarena for elever og lærlinger. Senteret deltar i forskningsprosjekt gjennom museumsnettverket for tradisjonshåndverk (nærmere beskrivelse under forskningsprosjekter).

I 2020 ble MiST partner i et EØS-prosjekt i regi av Astra museum i Sibiu, Romania. Sverresborg og Rørosmuseet er aktører i prosjektet som har som mål å utvikle bedre formidling av tradisjonshåndverk i museene. Et omfattende restaureringsprosjekt av gården Litjvuan på Sverresborg inngår i dette prosjektet, og Rørosmuseet skal delta i utviklings av felles workshops. På grunn av reiserestriksjoner er prosjektet forsinket, men starter i en tilpasset form i 2021. (Nærmere beskrivelse under utviklingsprosjekter)

3.8 Sikkerhet og bevaring

Ansaret for felles sikringsarbeid i MiST er lagt til Ringve. MiST har felles sikringsutvalg, men det er ikke gjennomført

møter i løpet av 2020. Det er kjøpt inn mer utstyr til beredskapshengeren, og hengeren er rutinemessig gjennomgått og sjekket. Det er laget en liste over personer som kan tilkalles for utkjøring av beredskapshenger, men det gjenstår noe arbeid før dette systemet er operativt. Det er fremmet 5 søknader om sikringsmidler, men ingen av disse ble innvilget. Flere ansatte i MiST deltok på nasjonalt beredskapsseminar i november for å oppdatere seg på hvordan beredskaps-samarbeid kan løses framover. De siste årene har det vært gjort investeringer i sikkerhetssystemer ved flere av museene. Sverresborg har et topp moderne brannvarslingsanlegg i friluftsmuseet, og de fleste av magasiner og museumslokaler er tilfredsstillende.

Forsikringer

I 2020 var det ingen forsikringsskader som medførte utbetaling fra forsikringen. Etter åpen anbudskonkurranse med forhandling utført av vår forsikringsmegler Sørderberg & Partners, kom det på plass en ny skadeforsikringsavtale i 2020. Alle museene har nå felles leverandør på forsikringer: IF skadeforsikring. Kunstforsikringen leveres av AGS forsikring. De nye avtalene har bedre dekning, samtidig som de har ført til en stor økonomisk besparelse for MiST. Premien ble redusert med kr. 470 417,- i anbudet. Etter anbefalte justeringer av egenandeler er premien ytterligere redusert, slik at den totale besparelsen er på nesten kr. 700 000,- (fra ca. 2,6 mill. kr til ca 1,9 mill. kr).

3.9 Teknisk, industrielle kulturminner

Rørosmuseumet

Rørosmuseumet forvalter eiendommene etter Røros kobberverks konkursbo gjennom en avtale mellom Statsbygg, Klima- og miljødepartementet og MiST Rørosmuseumet. Det ble laget en 10-årsplan for istandsetting av eiendommen, og MiST Rørosmuseumet får årlig tilskudd fra KLD etter søknad for å gjennomføre denne planen. Istandsettingsplanen er planlagt revidert i 2021. I 2020 har det vært gjennomført tiltak på 21 prosjekter, samt utført løpende mindre vedlikeholdsoppdrag på bygninger, installasjoner, kulturlandskap, og gjennomgang av løsøret. Samlet utgjør det en totalaktivitet på nær 11 mill. kr. Dette inkluderer også forvaltning, drift og ettersyn av eiendommene. Detaljerte årsplaner og årsrapporter sendes KLD.

Orkla Industrimuseum

Industriarven i Orkdalen er fordelt på mange aktører og eiere. Andre deler av kulturarven knyttet til industri og teknologi er eierløse (gruveanlegget på Løkken blant annet). Dette er til dels utfordrende, dels fordi vi risikerer å tape deler av den helhet som i dag er bevart, og dels fordi mange aktører mangler kompetanse innenfor tekniskindustriell kulturarv og antikvarisk kompetanse for å ivareta – og eventuelt gjenbruke/konvertere denne uten å tape verdier. De deler av den teknisk-industrielle kulturarven i Orkdalen som eies eller forvaltes av Orkla industrimuseum, er i relativt god stand. Orkla industrimuseum har de siste 2 årene arbeidet mye med Bårdshaug omformermiljø – da med større vedlikeholds- og istandsettingsarbeider. Målet med omformerstasjonen er å sette bygget i stand slik at museet kan ta det i bruk som formidlingsarena, og tilrettelegge for annen næringsvirksomhet. Arbeidet ved Bårdshaug er enn del av et større prosjekt med mål om å gjøre stedet til en node i Orkanger. Vi arbeider

DS Hansteen. Foto: Trondhjems Sjøfartsmuseum

sammen med Orkland kommune om å gjøre den delen av Thamshavnbanen som ikke er i drift til gang- og sykkelvei med formidling av kulturhistorisk viktige lokaliteter underveis. På den måten blir jernbanen en «blodåre» gjennom samfunnet, og en mer aktiv del og ressurs i samfunnsutviklingen. Prosjektet fortsetter i 2021.

Kystmuseet i Sør-Trøndelag

Kystmuseet har ansvar for Shetlandsskøyta Vita som ligger til kai på Ansnes. Båten er tildekket og avfukter er installert. Tilstanden på fartøyet er svært dårlig, men får daglig tilsyn av båtbygger i 10% stilling. Kystmuseet har i 2020 arbeidet etter en firedelt plan for Vita. Det er sendt søknad til Riksantikvaren (RA) for midler til omfattende gjennomgang for å kunne gi en pris på en mulig istandsetting. Svaret fra RA vil være avgjørende for den videre utviklingen til fartøyet.

DS Hansteen (Sverresborg/Sjøfartsmuseet)

Hansteen eies av Stiftelsen DS Hansteen, men driftes i det daglige av MiST ved Trondhjems Sjøfartsmuseum, i henhold til avtale fra 2015. På grunn av koronasituasjonen har det vært lite seiling med passasjerer i 2020. I 2020 har det vært omfattende vedlikeholdsarbeid på dekk, og i tillegg gjennomført klassing og avsluttende arbeid i forbindelse med restaurering av dampkjel. Hovedarbeidet ved årets klassing (mellomklassing) av Hansteen foregikk i juni/juli 2020 ved Fosen Yard. Klassingen var en forutsetning for at Hansteen kunne klareres for passasjerfart og dermed brukes aktivt som et flytende kulturminne. Det har vært to inspeksjoner fra Sjøfartsdirektoratet. Resultatet ble anbefaling om at det innføres prosedyrer for håndtering av søppel og kloakk i sikkerhetsstyringssystemet. Fullstendig årsberetning sendes til styret i Stiftelsen Hansteen.

3.10 Verdensarvsenter (KLD)

Rørosmuseet

Rørosmuseet er verdensarvsenter for Røros bergstad og Circumferensen, og vi skal gjennom formidlingen bidra til økt kunnskap og bærekraftig bruk av verdensarven. I 2020 deltok verdensarvsenteret i markeringen av 40-årsjubileet for innskrivningen av bergstaden og 10-årsjubileet for utvidelsen med Circumferensen, bl.a. gjennom jubileumsutstillingen «Verdensarv i endring». Videre bidro museet i høringsprosessen og endelig utforming av forvaltningsplanen for verdensarvområdet. Skoleprogrammet «Verdensarven som veiviser» ble videreført, selv om vårens aktiviteter i stor grad ble kansellert som følge av pandemien. Også utvekslingsprogrammet med verdensarvstedet Falun i Sverige ble utsatt til 2021. En større fornyelse av bergverksutstillingen ved museet er under arbeid, og modellene ble utvendig restaurert våren 2020.

3.11 Kopperverkets eiendommer (KLD)

Rørosmuseet

Rørosmuseet forvalter eiendommene etter Røros kobberverks konkursbo gjennom en avtale mellom Statsbygg, Klima- og miljødepartementet (KLD) og MiST Rørosmuseet. Det ble laget en 10-årsplan for istandsetting av eiendommen, og MiST Rørosmuseet får årlig tilskudd fra KLD etter søknad for å gjennomføre denne planen. Istandsettingsplanen er planlagt revidert i 2021.

4 FORSKNING OG UTVIKLING

4.1 Forsking og kunnskapsutvikling

Styringsmålet fram til 2023 er at museene har etablert seg som arenaer for forskning, samarbeider med forskningsinstitusjoner og er synlige i fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Forskningsplanen (2018-22) forventes å ha ført til økning i publisering og prosjekter med forskning og kunnskapsutvikling. Utviklingsprosjekter som gir fornying, inngår i dette punktet.

FoU-arbeidet i MiST er organisert ved at det er etablert et forskningsutvalg som ledes av en direktør, Torbjørn Lefstad, som rapporterer til ledergruppa. Forskningsutvalget (FU) har en ekstern deltaker fra NTNU. FU følger opp forskningsplanen og utviklingsmålene i strategien for perioden. I 2019 startet et skriveprosjekt med mentorer fra NTNU, med sikte på å produsere fagfellevurderte artikler fra egne ansatte. 3-4 artikler er produsert i dette prosjektet, og arbeid for å få disse publisert i godkjente tidsskrift pågår.

Forskningsutvalget har hatt fire møter i 2020, men flere samlinger og fagforum ble stoppet av koronaen. I desember ble årets eneste forskerforum gjennomført på Rockheim. Tema var hvordan vi behandler vanskelige tema i forskning og utstillingsarbeid. Det planlegges to samlinger i 2021, ett i samarbeid med NTNU Kulturminne-forvaltning.

MiST har for tiden 5 ansatte med dr. grad, 4 med autorisasjon som førstekonservator NMF og 6 konservator NMF.

4.2 Samarbeid med universitetene – NTNU og Nord

MiST har det mest omfattende samarbeidet med NTNU. Det mest omfattende samarbeidet med NTNU er i denne sammenhengen KULMIST-seminaret – et årlig arrangement som vekselvis er i regi av NTNU-KULMI og MiST-Forskningsutvalget. KULMIST 2020 som skulle arrangeres av KULMI ble avlyst, men vil bli gjenopptatt høsten 2021.

MiST har en samarbeidsavtale med Humanistisk fakultet NTNU. Det er likevel på lavere nivå at samarbeidet skjer. Mange av våre avdelinger har gode og lange (ofte personbaserte) samarbeidsprosjekter med relevante NTNU-miljøer, og har etablert egne samarbeidsavtaler. Det kan være faste besøk av studenter i løpet av studietiden, forelesere fra museene inngår i studiet, MiST-ansatte sitter i programråd, styrer og andre organer på instituttene. For KULMI og Arkiv- og samlingsstudiene har MIST etablert seg som fast praksisarena for studentene, både på bachelor og masternivå. Vi har bedt om en evaluering fra programmene om hvordan dette fungerer fra studentenes side, og om det er noe som kan forbedres fra oss.

Det er ønskelig at vi får strukturert og formalisert samarbeidet med NTNU på institusjonelt nivå i tillegg til flere formelle kontrakter også på instituttnivå i MIST-regi – uten at det skal gå ut over gode avtaler på enkeltmuseumsnivå. Det må utarbeides en samlet oversikt over de enkelte museenes avtaler med NTNU og/eller andre forskningsinstitusjoner.

Utviklingsmål:

- MiST skal ha tilsette med høy kompetanse for forskning og kunnskapsutvikling. Det skal sikrast gjennom rekruttering, lønnspolitikk og tilrettelegging for kompetanseutvikling.
- MiST skal synleggjere forskning og kunnskapsutvikling, både samla og ut frå den enkelte medarbeidaren.
- MiST skal initiere og utvikle samarbeid med andre kunnskapsinstitusjonar og nasjonale og internasjonale nettverk.
- Både den enkelte museumsavdelinga og fellesprosjekt skal utarbeide årlege handlingsplanar.
- Det skal etablerast eit fagleg forum som møtestad for tilsette som aktivt arbeider med forskning og kunnskapsutvikling.

Samarbeidet med Nord Universitet er primært knyttet til enkeltansatte ved Ringve – og omfatter samarbeid med nasjonalt senter for kultur og helse, nærmere definert til «Musikkbasert miljøbehandling» og studiet Kunst og kultur i helse og omsorg. Tema for undervisningen har vært sang for eldre, men vil framover vektlegge museum og møte med gjenstander.

4.3 Masterstipend

I januar 2020 delte MiST ut sine to første masterstipender, ett for kunst- og musikkfag, ett for kulturhistoriske fag. Stipendet administreres av forskningsutvalget. Stipendene gikk til hhv arkitektur (Orkla) og kunsthindustri (NKIM). Arkitekturstudentene har allerede levert oppgaven, mens studenten på kunsthindustri vil være ferdig våren 2021. Vi utlyser nytt stipend nå i desember for tildeling januar 2021. I løpet av det siste året ser vi at mange andre museer i Norge har denne typen stipend, så vi kan kanskje vente større oppmerksomhet omkring stipendene våre også.

4.4 Nasjonalt arbeid

MIST var i sin tid en av initiativtakerne til etablering av en egen seksjon for forskning i Norges Museumsforbund, og har siden oppstarten fram til nylig være representert i styret der. Dette har vært viktig for å utvikle forskningsdiskursen i museums Norge, og har synliggjort MIST nasjonalt gjennom konferanser, kurs og seminarer på nasjonalt nivå. En av de tingene denne seksjonen har jobbet med i lang tid, er å få museene inn i forskningsdatabasen Cristin. I 2020 ble det endelig åpnet for museene og MIST har hatt en representant i Kulturrådets arbeidsgruppe med innføring av Cristin. Gruppen har bl.a. innhentet erfaringer fra andre og gjort en kartlegging, samt skrevet en rapport. Det ble gjennomført 6 møter i gruppen, og Cristin vil bli tatt i bruk i MiST i løpet av 1. kvartal 2021.

4.5 Forskning og kunnskapsutvikling

Flere museer har egne eller samarbeidsprosjekter, både akademisk forskning og kunnskapsutvikling. Rørosmuseet deltar med egen forskning i et kulturrådsfinansiert nettverksprosjekt, i samarbeid med andre museer i nettverket for tradisjonshåndverk.

På Ringve og Rockheim er det to pågående doktorgradsprosjekt, og ett under planlegging (Ringve), i samarbeid med universitetssektoren. Også et masterprosjekt ved Rockheim leverer forskning til museet.

MiST felles materialkonservator deltar i et forskningsprosjekt – Rapmus – som undersøker moderne plastmaterialers nedbrytning. Dette prosjekter er næringslivsfinansiert og pågår i samarbeid med andre museer.

Upubliserte artikler skrevet i 2020 har bidratt til forskningsbasert kunnskap ved museene, både ved Orkla Industriumuseum, Ringve (2) og Kunstindustrimuseet har ansatte som har skrevet artikler som ennå ikke er publisert, men der forskningen belyser museene praksis eller museene samlinger.

Ved Museet Kystens Arv pågår et prosjekt i skjæringspunktet kunnskapsutvikling/FoU, det samme gjelder prosjektet Løkken Industrielandskap – helhetsspektiv ved Orkla Industriumuseum. Begge disse prosjektene har preg av aksjonsforskning, og vil resulterer i ny kunnskap om aktiviteter i og omkring museene.

8 masterstudenter har hatt praksis eller på annen måte hatt tilknytning til museene våre i 2020. I tillegg har vi vært praksisarena for flere bachelorstudenter, i hovedsak fra Arkiv og samlingsforvaltningsprogrammet ved NTNU. Museene er også viktig lærlingebedrifter, og Sverresborg, Rørosmuseet og Kystens Arv har hatt lærlinger innenfor sine fagområder.

Museene i Sør-Trøndelag har arkiver, samlinger og arealer som er tilgjengelig for eksterne forskere. Det varierer hvor stor

denne aktiviteten er, men vi ser at selv under en periode med nedstegning og strenger smitteverntiltak har museene stort sett klart å gi eksterne forskere tilgang til forskningsmateriale.

4.6 Publikasjoner

Det siste året har ansatte i MiST publisert 1 fagfellekvurdert artikkel. Flere er skrevet, men venter publisering. Museene i MiST utgir, eller er med å utgi, flere årbøker der vi har redaktøransvar og publiserer egne vitenskapelige eller populærvitenskapelige artikler. I år har vi utgivelser fra Rørosmuseet: Fjell-Folk/Vaerien Almetjh og Kystmuseet: Skarvsetta – Årbok for Kystmuseet i Sør-Trøndelag og Hitra Historielag.

4.7 Konferanser, seminarer og webinarer

Selv i koronaåret 2020 har MiSTs ansatte kunnet delta på nasjonale og internasjonale samlinger og konferanser – ja, kanskje særlig i dette året når så mye av møtepunktene ble gjort digitalt, det meste gratis, og dermed tilgjengelig for langt flere. Særlig har Ringve vært aktive deltakere på relevante konferanser og faglige seminarer, noen med paper. Strømming av konferanser og webinarer i stedet for fysiske samlinger som betinger reiser er en positiv erfaring som vi håper kan fortsette selv om smittefaren er over. Det finnes ikke én generell utdanning for museumsarbeidere, vi arbeider i en sektor der mye kunnskap og kompetanse dannes gjennom erfaring. På noen områder skjer det endringer i teknologi, metodikk og øvrig faglig arbeid i raskt tempo, og deltakelse i seminarer, kurs og lignende er ofte en forutsetning for å holde seg oppdatert i sitt arbeid.

MiST har også selv vært vertskap for et beredskapsseminar (gjennom seksjon for samlingsforvaltning i Norges Museumsforbund). Seminaret ble avholdt på Rockheim i november, og mange fra MiST deltok. Vi var også medarrangør av årets forskerkonferanse på Elverum.

4.8 Utviklingsprosjekter

I en organisasjon av MiSTs størrelse pågår det alltid mange

Utstillingen Båt og bærekraft, Museet Kystens Arv

Foto: Kystens Arv

store og små utviklingsprosjekter. Noen av disse er utvikling av nye hovedutstillinger, nybygg eller store restaureringsprosjekter, andre er utvikling av metoder og teknologi, nye samarbeidsmetoder eller nye verktøy til bruk i arbeidsdagen på museene.

Ny hovedutstilling på Kystens Arv. Arbeidet pågikk etter vinteren 2020 med åpning juni 2020. Utstillinga ”Båt og Bærekraft” formidler kystens historie; kvinnehistorie, barns liv, segling, båter og fiskeri. Et multimedieprogram i utstillinga forteller om fiskeutstyr. To dokumentasjonsfilmer om båtbygging og Kon-Tiki-2-seilas er laget til utstillinga og den ene ble nominert desember 2020 i ”Museums in Short” som er en internasjonal konkurranse om beste kortfilmer i museum.

Ringve arbeider med ny hovedutstilling som skal åpne i 2022 og Sverresborg har startet forprosjekt for fornying av sin hovedutstilling Livsbilder. På Orkla Industriumuseum startet byggingen av et nytt museumsbygg, og det planlegges også ny hovedutstilling. Rockheim oppdaterte sin hovedutstilling i 2020, gjennom å legge til musikkhistorien fra de siste tiårene. Utstillingen inneholder innovative teknologiske løsninger og stor grad av interaktivitet som appellerer til et ungt publikum. I prosessen arbeidet museet med fokusgrupper bestående av folk i alderen 20-25 år. Fokusgruppene ble gjennomført som en åpen samtale der temaet var deres oppvekst både musikalsk og kulturelt, og hvilke tanker og ideer de hadde for en utstilling om perioden 2000-2020, og om Rockheim som museum for deres aldersgruppe.

Det nordiske frivillighetsprosjektet Nordic Academy for Volunteer Management, finansiert via Nordplus Voksen, ble avsluttet i 2020. Dette resulterte i et læringsprogram for frivillighetskoordinatorer slik at de blir bedre rustet til å lede frivillige.

I MiST løper mange prosjekter på tvers, som samarbeid

mellom flere av museene våre. I 2020 startet et 4 årig prosjekt, finansiert gjennom EEA Norway Grants, i samarbeid med Astra Museum i Sibiu i Romania som vi har hatt mange tidligere prosjekter sammen med. Prosjektet koordineres på norsk side av Utviklingsenheten. Sverresborg og Rørosmuseet deltar i dette prosjektet som har til formål å styrke formidlingen av og kunnskap om tradisjonelt bygningshåndverk. Vår del av dette prosjektet vil være knyttet til gårdstunet på Litjvuan (også kalt Meldalstunet) i friluftsmuseet på Sverresborg. I løpet av prosjektperioden vil demontering og ombygging finne sted, og det planlegges felles restaureringsverkstedet med håndverkere fra Sverresborg, Røros og Astra. I en del av verkstedvirksomheten involverer vi museumspersonalet som historikere, pedagoger og formidlere til å delta i det praktiske arbeidet med bygninger. Dette vil skape en bedre forståelse av tradisjonelt håndverk blant de som skal utvikle læringsprogrammer og formidling i forbindelse med prosjektet. På grunn av koronasituasjon er de bilaterale møtene foreløpig satt på vent.

«Alle på museum 2020» oppsto som en følge av at MiST i mange år og med mange prosjekter har arbeidet bevisst med å øke kompetansen på tilrettelegging og inkludering av mennesker med ulike funksjonsvariasjoner. 5 museer: Ringve, Rockheim, TKM, MKA og Døvemuseet, deltar i det nye prosjektet som pågår ut i 2021.

Rørosmuseet driver skjøtsel, aktiviteter og kafé på Doktor-tjønna friluftsområde, og området ble mye brukt også sommeren 2020. Det har det vært jobbet mye med å sikre fortsatt drift der etter at Miljødirektoratet stoppet bevilgningene til nasjonalparksenteret. Dokortjønna er en viktig aktivitets- og formidlingsarena, men fortsatt virksomhet i regi av Rørosmuseet fordrer flere finansieringsparter. MiST og Røros kommune tok ekstraordinært ansvar i 2020 under forutsetning av at KUD/stat tilførte midler i 2021. Prosjektet var prioritert nr 1 (av 3) fra MiST overfor KUD for 2021, men ble ikke imøtekommet.

Masterarbeid Ringve Musikkmuseum (Illustrasjonsfoto)

Foto: Studio Prud

5 FORMIDLING, LÆRING OG PUBLIKUMSUTVIKLING

5.1 Formidling

God formidling skal skape engasjement og nysgjerrighet, og gi mottakeren lyst til å lære mer om temaet. Formidlinga vår er basert på samlingene, og skal bidra til å skape kontekst og mening til historiene gjennom ei menneskelig ramme. Formidling er ikkje en nøytral aktivitet, det er et utvalg av samlinger og historier som blir vist fram. Videre skjer formidlinga både i svært generelle og i svært spesifikke kontekster. Ofte er det slik at det krever mer innsats for å nå mindre, spesifikke målgrupper.

Året 2020 sett under ett var uforutsigbart og ikke året for å sette nye publikumsrekorder. I noen perioder var museene stengt for publikum, og i vår så det mørkt ut på flere måter. Likevel ser vi at sommeren 2020 ga stort besøk for noen av museene våre. Utenlandske turister uteble, men noen museer opplevde i år rekordstort besøk av norske besøkende. Stor innsats ble lagt ned i smitteverntiltak og renhold og museenes ansatte gjorde en utrolig innsats for å sikre både de besøkende og ansatte.

Hele 4000 personer var innom Jul på Sverresborg i 2020. I motsetning til tidligere gikk arrangementet over flere helger, og med smittevernstilpasset programinnhold. Erfaringer og tilbakemeldingene fra besøkende viser at økt fokus på den kulturhistoriske formidlingen og mindre satsing på salgs- og markedsdelen var en suksess. Det var i tillegg positivt at folk fikk bedre plass og bedre tid, og dermed en bedre totalopplevelse. Selv om 4000 tusen besøkende er en nedgang fra tidligere, var det et imponerende tall sett i lys av at vi befant oss i en pandemi. Sverresborg kommer til å videreføre både innhold og organisering fra 2020, også i de kommende årene.

5.2 Nøkkeltall besøk

Mange av museenes besøkende er i en aldersgruppe som er særlig utsatt i en smittesituasjon, ofte er det nettopp denne

Utviklingsmål:

- MiST skal ha formidlingsarbeid som er tilrettelagt for eit mangfald av målgrupper.

- Musea i MiST skal vere etablerte møteplassar for samtale og debatt i lokalsamfunnet.

- Nye publikumsgrupper søker seg til MiST fordi vårt tilbud er lagt tilrette for mangfald.

- MiST skal ha ein langsiktig plan for utvikling av hovudutstillingar.

- Formidlingsarbeidet i MiST skal vere synleg i det nasjonale mediebilete.

gruppa som besøker foredrag, arrangementer og tilbud utover vanlig utstillingsbesøk. Sverresborg som til vanlig har en stor, fast gruppe seniorer på sine kåseriserier, la i stedet til rette omvisninger i friluftsmuseet spesielt for denne gruppa. Den samme fleksibiliteten viser andre museer gjennom å flytte DKS-opplegget fra museet til skolen. Likevel ser vi at nesten 40.000 barn og unge deltok i museenes pedagogiske opplegg også i 2020, om lag 7.800 av disse på DKS-opplegg.

113 utstillinger! Det er summen av alle utstillingene vi har i våre museer, 42 av dem nye i 2020. Når museene åpner en ny utstilling man har jobbet lenge og grundig med, og særlig en ny hovedutstilling slik Museet Kystens Arv gjorde i vår, er det en dyp skuffelse å ikke kunne invitere til stor fest.

Men som Rørosmuseet skriver i sin rapport: «Aller mest tilfreds er vi med at det trass i rekordtilstrømmning til Smelthytta fra juni og utover, ikke er et eneste kjent smittetilfelle som knyttes til museets aktiviteter.»

Besøkstall		2020					Sammenligning med fjorårstall (2019)					
Museum	Sum voksne	Sum barn/unge	Sum KUD statistikk	Antall ved utleie	Antall café etc.	Total sum	2019 Sum KUD statistikk	Avvik 2020-2019	%	2019 Total-sum	Avvik 2020-2019	%
Ringve	9693	2235	11928	409	16537	28874	35213	-23285	-66 %	39505	-10631	-27
NKIM	6739	1925	8664	33	9255	17952	24488	-15824	-65 %	39727	-21775	-55
Sverresborg	21938	18199	40137	638	1387	42162	59599	-19462	-33 %	181812	-139650	-77
TKM	13531	4136	17667	151	756	18574	29652	-11985	-40 %	32012	-13438	-42
Rørosmuseet	44442	11568	56010	7000	381	63391	64884	-8874	-14 %	82480	-19089	-23
Orkla	10068	5563	15631	0	3174	18805	20746	-5115	-25 %	23098	-4293	-19
Kystmuseet	5892	1491	7383	4814	11008	23205	17452	-10069	-58 %	42395	-19190	-45
Kystens Arv	2212	555	2767	438	5553	8758	5835	-3068	-53 %	9743	-985	-10
Rockheim	25519	7515	33034	1724	6872	41630	46435	-13401	-29 %	92543	-50913	-55
Sum	140034	53187	193221	15207	54923	263351	304304	-111083	-37 %	543315	-279964	-52

Jul på Sverresborg. Foto: Sverresborg Trøndelag Folkemuseum

5.3 Målgruppearbeid

Alle museene i MiST arbeider bevisst med å målrette sine tilbud mot flere grupper. For noen betyr dette målrettet markedsføring mot spesielle grupper, mens andre lager nye tilbud med tanke på å nå de som ikke tilhører kjernepublikummet. Fem av museene deltar i prosjektet «Alle på museum» som spesielt retter seg mot funksjonshemmede. Det jobbes også aktivt ved flere museer for å øke besøk av barn og unge med nye og spennende tilbud til denne gruppa. Imidlertid har året 2020 vært lite egnet for målrettet arbeid mot grupper på generell basis. Museene har i løpet av året tilpasset sine tilbud og markedsarbeidet mot et norsk publikum etter hvert som man så at utenlandske besøkende uteble.

5.4 Den kulturelle skolesekken

MiST hadde til sammen 12 DKS-tilbud i sin portefølje, og selv med restriksjoner og nedstenginger besøkte mange skoleelever museet, eller i noen tilfeller fikk skoleklassene besøk fra museet på sine skoler. DKS er ikke det eneste tilbudet museene har for skoler og klasser, mange lager skoletilbud tilrettelagt for spesifikke årstrinn også utenom DKS. Rørosmuseet tilbyr gratis skoleprogram på Verdensarvsenteret, Kystmuseet har i alt 12 tilbud til barn og unge, bare fem av dem er DKS-tilbud. MiST planlegger en økt koordinering av DKS-tilbudene.

5.5 Andre arrangement

Museene våre er aktører på mange kulturarenaer og har en stor bredde i kulturtilbudet. Selv om mange arrangement måtte utsettes eller avlyses i år, har det vært svært stor aktivitet på mange områder. Foredrag, seminarer og konserter er faste tilbud til kjernepublikum, men enkelte arrangement trekker nye grupper til museene. På Kunstindustrimuseet var 800 publikummere innom arrangementet de tilbød under

Kulturnatt Trondheim, og viser at samarbeid med andre aktører gir mulighet for å nå et bredere publikum, og for samarbeide med til dels uventede aktører. Nidaros Imperial Squad og Midtnorsk Fortellerforum bidro til programmet dette året. Av smittehensyn flyttet noen av aktivitetene ut av bygget; utstillingen Ines Alpha ble flyttet til nærmeste kjøpesenter der vi laget et mini-museum med museumsverter som formidlere. Arrangementet ble gjennomført med et stort fokus på smittevern for å ivareta ansattes og besøkendes helse.

5.6 Publikumsundersøkelser

MiST deltok ikke i den andre runden av den nasjonale spørreundersøkelse, vi hadde ikke kapasitet da dette var under oppstart etter stengning. Erfaringene fra første runde var at det kom veldig få svar og det var lite grunnlag for konklusjoner. Vi startet en egen spørreundersøkelse på alle museene vår der målet var å kartlegge målgrupper, nåværende og potensielle målgrupper, samt for å klargjøre hvilke markedskanaler vi når disse i. Arbeidet er satt i verk, men på grunn av covid-situasjonen har vi for lite besvarelser til å rapportere fra denne ennå. Undersøkelsen vil fortsette også i 2021.

5.7 Digital formidling

Digital formidling har i lang tid vært ett av satsningsområdene innen museumsfeltet, våre museer har lenge vært aktive på sosiale medier og andre nettplattformer. Digital formidling kan aldri erstatte møtet med den gode forteller og opplevelsen av den materielle virkeligheten, men gjennom museenes tilstedeværelse på digitale plattformer når man ut til flere, og kanskje vil noen av disse også komme til museet. I MiST har vi lenge arbeidet med tilgjengeliggjøring av våre samlinger på nett (Digitaltmuseum.no). Formidling er noe mer enn det, formidling er å tilpasse innholdet, gi det en form og et budskap, det handler om å velge kanaler og treffe målgrupper.

Felles MiST-annonse i Adresseavisen hver torsdag. Foto: Studio Prud

Om det er én ting som karakteriserer året 2020 så er det den enorme økningen av kulturtilbud på nett. I løpet av året har den digitale tilstedeværelsen også for våre museer økt betraktelig, og variasjonen i type tilbud er stort. Noen museer bruker sosiale medier på nye måter; fra annonser og informere om tilbud og arrangement på Facebook og Instagram og lignende, har museene våre i år tatt i bruk mediene til å strømmme omvisninger, publisering av kuraterte fortellinger om objekter og historier, små eller store glimt i museene. Det vises både kreativitet og omstillingsevne når skoleelevene ikke kan komme til museet: Sverresborg legger sitt pedagogiske opplegg på nett. Der kan elevene laste ned oppgaver og bruke på skolen, eller de kan komme til friluftsmuseet og finne løsninger der.

Det er vanskelig å gi et nøyaktig antall på våre digitale tilbud i 2020, noe har vært knyttet til enkeltarrangement som strømming av foredrag, presentasjon av utstillinger i sosiale medier og flere har laget helt nye digitale nettutstillinger. Rockheim tok tiden på kornet og publiserte nettutstillinga «Mitt stille land» etter at konsert-Norge stengte ned. Det ble en dokumentasjon av tomme musikkscener i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø, i samarbeid med fire freelance-fotografer. Rockheim lagde 4 digitale utstillinger, Sverresborg 7 digitale omvisninger og 2 digitale aktiviteter. NKIM hadde 6 digitale omvisninger og 2 digitale fortellinger (longreads), TKM hadde 1 digital utstilling og flere digitale lærings- og aktivitetstilbud i tillegg til strømming av foredrag og introduksjon til utstillinger.

Det er lite trolig at behovet for digital formidling vil avta i fremtiden, selv om pandemien slutter å begrense våre liv. Det er derfor stort behov for å øke aktiviteten på området, gjennom kompetanseøkning og utvikling av spennende prosjekter.

5.8 Markedsføring

MiSTs markedsgruppe består av en person fra hvert museum som jobber med markedsføring samt en sentral markeds-koordinator og en salgs- og bookingansvarlig. Det er jevnlig møter i markedsgruppa som også holder en del kurs og oppdateringer. Markedsgruppa jobber med å øke billettsalget gjennom helhetlig markedsføring med en felles standard. Alle museene i MiST skal markedsføre hverandre, og kvaliteten på markedsarbeidet skal være god og effektivt. Det arbeides med å kartlegge målgrupper og spisse markedsføringen, samt å bygge et internt fagmiljø i MiST.

MiST har felles gavekort og sommerkort, og kjører mange felles kampanjer i løpet av året. Hver torsdag har MiST en felles annonse i Adresseavisen, og deltar med markedsførings-tiltak under større arrangement i Trondheim.

Det var store endringer i målgruppene i 2020, spesielt i sommersesongen. All markedsføring ble rettet mot regionalt og lokalt marked, og litt mot nasjonalt marked. Størst andel besøkende var familier. Alt av cruise og utenlandske turister uteble. Under stengingen av museene ble det laget en del digitale omvisninger og digitale aktiviteter, og vi markedsførte Digitaltmuseum.no i større grad.

For å øke egeninntektene til museene har MiST ansatt en salgs- og bookingansvarlig i en 2-årig prosjektstilling. Det arbeides med felles produktmanual, videre tilbud rettet mot foreninger og næringsliv, primært i Trøndelagsregionen. Dette omfatter kundetilbud, prisstrategi, informasjon og salg. Det jobbes med utvikling av pakker/produkter tilpasset gruppe- og bedriftsmarkedet og innføring av felles bookingsystem.

I tillegg til dette felles markedsføringsarbeidet arbeider hvert enkelt museum mye med egen markedsføring.

6 PARTNERSKAPSUTVIKLING OG NETTVERK

MiST skal være en foretrukket samarbeidspartner for lokale virksomheter og utvikle gode og langsiktige relasjoner med eksterne samarbeidspartnere. Nettverk og partnerskap er viktige for museene våre. Lokale partnere og nettverk kan fremheves som viktige for alle museene, enten det er mindre lokalmuseum eller store museer med nasjonale oppgaver. Det er alltid et lokalsamfunn omkring museet, og lokale historielag, banker, bedrifter og fagmiljø utgjør størsteparten av denne typen partnerskap.

MiST samarbeider med eksterne aktører på mange plan, og samarbeidet tar mange former. Det er etablert et nettverk for direktørene i museene i det nye sammenslåtte fylket Trøndelag; Stiklestad Nasjonale Kultursenter, Saemien Sijte, Museet Midt og MiST, for å skape samarbeid og fellesskap mellom museene i regionen.

En av MiSTs strategiske mål for perioden er å «initiere og utvikle samarbeid med andre kunnskapsinstitusjoner og nasjonale og internasjonale nettverk». Deltakelse på internasjonale konferanser, publisering i internasjonale tidsskrifter og medlemskap i internasjonale organisasjoner er en del av dette. Spesielt for kunst- og designmiljøet er at de også kjøper inn internasjonale verk, og låner/låner ut verk fra andre museer over hele verden.

MiST er engasjerte medlemmer i Norges Museumsforbund og bidrar til forbundets arbeid på nasjonalt nivå. Våre ansatte har hatt styreverv i seksjonene samlingsforvaltning og forskning, og fra 2020 også i seksjon for formidling.

NTNU er en av våre viktigste partnere, og vi har en samarbeidsavtale med Det humanistiske fakultet. Våre ansatte underviser på relevante fag ved NTNU, på områder som kunst og kunsthistorie, musikkvitenskap, kulturminneforvaltning og arkiv- samlingsforvaltning. Flere er også eksamenssensorer og har ulike verv i fakultet og programstyrer ved NTNU. Dette er viktige oppgaver som bygger nettverket til MiST og den enkelte ansatte. Det viser også at MiST har en ettertraktet kompetanse som videreutvikles gjennom god kontakt med student- og forskningsmiljøet ved NTNU.

Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg fikk en bevilgning på 25 millioner over fem år til opplæringsprogrammet musikkbasert miljøbehandling. Ringve har i lengre tid bidratt med undervisning i dette programmet, og ytterligere samarbeid er under planlegging. Kompetansesenteret er et partnerskap mellom HUNT forskningssenter (Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU), Helse Nord-Trøndelag HF, Levanger kommune, Trøndelag fylkeskommune og Nord universitet.

6.1 Nasjonale museumsnettverk

Alle museene i MiST er med i ett eller flere av de nasjonale museumsnettverkene, noen som passive, men de fleste deltar aktivt. Ringve leder musikknettverket. Vi ser at aktiviteten avhenger av hva som skjer i de ulike nettverkene; I noen tilfeller innebærer deltakelsen at man deltar i felles prosjekter med egen aktivitet, andre ganger deltar man på konferanser

og samlinger i regi av nettverket. Uavhengig av aktivitetsnivå er nettverkene nyttige kilder til informasjon om nasjonale og internasjonale faglige tema og aktiviteter.

6.2 Tjenesteyting og oppdrag

MiST har en lang tradisjon på å yte tjenester til mindre museer utenfor MiST i regionen. Noe av dette arbeidet ytes fra Utviklingsenheten (UE), og er ofte hjelp til vurdering av samlinger, arkiver, utstillingsbistand eller generell museumsfaglig rådgivning.

MiST har en samarbeidsavtale med Jødisk Museum i Trondheim om å yte bistand og museumsfaglig arbeid på lik linje med MiSTs egne museer. Arbeidet koordineres fra Utviklingsenheten, og i 2020 har dette vært deltakelse i prosjektarbeid i forbindelse med utstilling (gjenstandskonservator og innholdsutvikling), strategisk og museums-faglig bistand. Utviklingsenheten har månedlige møter med Jødisk Museum for å følge opp avtalen, og den evalueres ved årsslutt.

Vi har også levert tjenester til Oppdal Skifermuseet, Råkvåg, Yrjar Heimbygdslag, Oppdalsmuseet, Klæbu- Seminarplassen og Tydal museum. I hovedsak er dette spørsmål om kurs/foredrag knyttet til samlingforvaltning og om bistand til utstillingsarbeid.

MiSTs felles gjenstandskonservator har som hovedoppgave å drive preventiv konservering for alle MiSTs magasiner og utstillinger. Klima- og skadedyrovervåking foregår kontinuerlig, og en kartlegging av magasintilstandene er under arbeid. Nye skjema vil forenkle denne prosessen. Konservator har også bistått flere museer (MKA, Kystmuseet, NKIM, Rockheim og Ringve) med utstillingsforberedelser, og NKIM med inn- og utlånsdokumentasjon.

7 KLIMA/MILJØ

El-båten "Elfryd" døpes.

Foto: Kystens Arv

I MiSTs Strategi 2020-22 heter det at «Alle musea må sjå på korleis deira verksemd påverkar og blir påverka av miljø- og klimaendringar». I tildelingsbrevet frå KUD blir det bedt om at «tilskuddsmottakeren rapporterer på klima- og miljøtiltak i sin rapportering om aktiviteten for 2020».

MiST skal tenke miljø både i drift, forvaltning og formidling. Noen museer håndterer komplekse miljøsituasjoner, som Rørosmuseet som har et omfattende planarbeid i tilknytning til forurensende utslipp fra kobberverkets eiendom.

Rørosmuseet har fått etablert et busstilbud til Olavsgruva for å redusere privat biltrafikk, og samarbeider med andre aktører på Røros som miljøsertifisert destinasjon.

Andre museer er i sin aktivitet miljømessig veldig godt tilpasset, som Museet Kystens Arv som seiler og ror sine båter og

bygger el-båt. Større fokus på klima og miljø har gjort at flere museer har byttet til ledlys i utstillinger og montert varmepumpe. Dette medfører også økonomiske besparelser som Sverresborg rapporterer om. Mindre ting kan være enklere å gjennomføre, som å bedre søppelhåndtering, redusere papirutskrift og gjenbruk. I MiST har vi et gjenbrukstorg på intranettet, der alt fra stoler og bord til utstillingselementer deles.

I april 2020 startet MiST en prosess for å kartlegge og analysere bygningsmassen (EPC-prosjekt). Analyse- og kartleggingsfasen er avsluttet. Denne prosessen er nå avsluttet og en del foreligger en enøkanalyse for hvert av byggene i prosjektet. Søknad til statsbudsjettet 2021 om tilskudd til prosjektet ble ikke innvilget. Vi gjennomfører deler av prosjektet med egne avsatte miljøtiltaksmidler i 2021.

8 MUSEUMSBYGG OG INVESTERINGER

I september startet byggeprosjektet for nytt verksted og administrasjonsbygg ved Orkla Industrimuseum med HENT som hovedentreprenør. Bygget skal stå ferdig høsten 2021. Byggeprosjektet omfatter:

- Nytt verksted for Thamshavnbanen
- Administrasjonskontorer

- Arkiv og magasin
- Utstillingsområder for jernbanemateriell under tak
- I tillegg blir det ombygginger i dagens museumsbygg, der dagens kontorer flytter ut og omgjøres til utstillingslokaler.

9 INNSATSOMRÅDER

Virksomhets- og kompetansekartlegging
PwC gjennomførte i perioden juni – november 2019 en virksomhets- og kompetansekartlegging i MiST. Hovedfunn fra kartleggingen ble presentert for de ansatte i MiST i januar 2020. Rapporten peker på flere utviklingsområder i organisasjonen, og de prioriterte tiltakene i 2020 har vært kompetanseutvikling og en koordinering av MiST sitt arbeid innenfor samlingsforvaltning. Det ble høsten 2020 igangsatt et ferdighetsfokustert lederutviklingsprogram for alle mellomledere i organisasjonen, og ansvaret for koordinering av samlingsforvaltning i MiST ble besluttet lagt til Sverresborg Folkemuseum. Arbeidet med utarbeidelse av en kompetansestrategi ble igangsatt høsten 2020, og skal ferdigstilles i 2021. I tillegg er det påbegynt et arbeid for å sikre bedre utnyttelse av felles personellressurser både innen administrasjon og museumsfag i MiST.

Ringve-Rockheim

Arbeidet med planene for en integrasjon av museene Ringve og Rockheim til et samlet, nasjonalt musikkmuseum ble gitt høy prioritet i 2020. Museet skal ha et overordnet museumsfaglig ansvar for norsk musikkhistorie og musikkinstrumenter, og med sin ledende faglige kompetanse og unike samlinger vil museet være et nasjonalt museum med internasjonal relevans. Sammenslåingen var fullført 1. januar 2021, og innebærer felles strategiplaner og budsjett, og en sterkere og tydeligere organisasjonsmodell med klare rollebeskrivelser. Dette vil legge til rette for helhetlig og langsiktig økonomisk og museumsfaglig planlegging, og prosessen tenkes å fungere som modell for utvikling av museer i MiST.

Sverresborg Folkemuseum

Ved Sverresborg Trøndelag Folkemuseum er det startet en prosess for å sikre en organisering som er begrunnet i dagens behov for hvordan museet og avdelingene ved museet effektivt kan løse sine oppgaver. Prosessen startet høsten 2020, med mål om å ha en plan for overordnet organisering av fagområder og oppgaver innen utgangen av april 2021.

I den første fasen ble nåsituasjonen kartlagt for å identifisere grunnleggende utfordringer ved organisering, praksis, måloppnåelse, kompetanse- og ressursfordeling internt og mellom Sverresborg Folkemuseum og andre museer i MiST. Iht prosjektplanen vil det i den neste fase etableres en modell for ansvar, myndighet, samhandling og kommunikasjon, samtidig som kompetansegap vil adresseres. Prosessen ser Sverresborg sine behov og løsninger i lys av behovet for økt samarbeid innenfor museenes kjerneområder på tvers i MiST.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Trondheim Kunstmuseum

Det pågår flere ulike prosesser knyttet til nytt museene for kunst og design i Trondheim:

1. Tomtevalgsutredning
2. Framtidig organisering av dagens to museer
3. Mål- og visjonsprosess – nytt museum (grunnlag for både tomtevalgsutredning og evt. endring i organisasjonsstruktur)
4. Kunstindustrimuseets interne organisering og prioriteringer i fasen med stengt bygg (fra 1.2.21), herunder visning av samlingene (museum på vift).
I tråd med bestillingen fra formannskapet i Trondheim

kommune startet arbeidet med tomtevalgsutredningen i desember 2019. Eksterne konsulenter bistår MiST i dette arbeidet. Prosjektet er etablert med en styringsgruppe, møtestruktur og program for medvirkning for ansatte, tillitsvalgte og verneombud. De involverte har i fellesskap utarbeidet et omfattende sett av kriterier som ligger til grunn for arbeidet med gjennomgang av de 5 ulike alternativene.

Proessen omkring en eventuell organisatorisk forening av NKIM og TKM har bestått i separate bestått av møter med stiftelsene samt enkeltmøter med de to styrelederne. Videre prosess henger delvis sammen med mål- og visjonsprosessen.

Styret fattet vedtak om stenging av bygningen til NKIM i desember 2020. En tilstandsrapport fra Multiconsult hadde konkludert med at bygget slik det står i dag ikke er egnet til museumsdrift. I desember 2020 ble det utarbeidet planer for to hovedprosjekter knyttet til forvaltning og formidling i perioden museet antas å være stengt, og det ble besluttet å etablere en prosjektorganisasjon i NKIM for perioden 2021-2024. Denne ble iverksatt 1.2.2021

9.2 Kompetanse

For å kunne utarbeide en kompetansestrategi og jobbe strategisk med kompetansestyring og kompetanseutvikling med treffsikre tiltak, trenger vi mer detaljert kunnskap om plassering og bruk av kompetanse i MiST, og bedre kjennskap til i hvilken grad organisatoriske strukturer og samarbeid i og mellom museene støtter rekruttering, medarbeiderutvikling, bruk og videreutvikling av kompetanse.

Høsten 2020 ble det derfor igangsatt et arbeid med Forprosjekt Kompetansestrategi (fase 1,) H20-V21. Medio 2021 vil dette resultere i en langsiktig og omfattende kompetansestrategi utformes som Kompetansestrategi 2022-2026 (fase 2). Kompetansestrategi fase 1 består derfor av 2 deler:
- Lederutvikling, mellomledernivå
- Forprosjekt for langsiktig kompetansestrategi

Det er en viktig forutsetning for videre arbeid med kompetansestyring og kompetanseutvikling, at også mellomledernivået har kompetanse og har selvtilit til å lede implementeringen. Ledertreningen ferdigstilles i mai 2021.

Forprosjektet er ment som en videre kunnskapsinnhenting i forlengelsen av virksomhets- og kompetansekartleggingen som ble gjennomført i 2019. Målet er å legge et best mulig grunnlag for en mer langsiktig kompetansestrategi. Det er lagt spesiell vekt på å skaffe underlag for å sikre at MiST på sikt får en tilnærmet lik organisasjonsstruktur over hele organisasjonen. Dette er viktig for å kunne gjennomføre ytterligere tiltak for bedret kompetansestyring. Underlagene skaffes ved kartlegging av hvordan ulike typer av kompetanse er fordelt, organisert og benyttet ved de ulike museene. Forprosjektet gir grunnlag for å jobbe mot målsetningen om å samordne bruken av titler, lønn og kompetansekrav, som på sikt kan bidra til økt samarbeid og en jevnere ressursfordeling mellom museene. Dette vil bidra til en strategi for hvordan MiST skal sikre at vi bygger den kompetansen som morgendagens museum vil ha behov for.

10 ØKONOMISTYRING

10.1 Økonomisk styring under koronasituasjonen

Etter nasjonale retningslinjer grunnet koronasituasjonen med stengte museer fra 12.03 besluttet ledergruppen å lage scenario for ulike alternativer, med varianter av tapte egeninntekter og tiltak for å redusere kostnader.

- 1) Museene blir stengt fram til sommerferien, og åpner helt eller delvis helgen 13. juni
- 2) Museene blir stengt fram til skolestart, og åpner helt eller delvis 20. august
- 3) Museene blir stengt ut hele året

KUD sendte 26. mars brev til museene hvor det kom frem at KUD ønsket å bidra med forutsigbarhet for kultursektoren og ville inntil videre utbetalt driftstilskudd i tråd med bevilgningsbrevet. KUD la til grunn at det var styret og den daglige ledelsen i institusjonen som fortløpende og på selvstendig grunnlag må vurdere hvilke tiltak som bør iverksettes i den aktuelle situasjonen. MiST har siden etableringen i 2010 hatt styringsmål med fokus på å bygge opp egenkapital til bl.a. å møte uforutsette situasjoner. Etter 10 års drift har MiST bygd opp en solid egenkapital, den gode økonomiske situasjonen ga MiST mulighet til å velge å ikke permittere ansatte, til tross for tapte egeninntekter. Flere museer i Norge besluttet å permittere ansatte som følge av stengte museer. MiST hadde relevante museumsoppgaver til alle faste ansatte i perioden med stengte museer, deriblant økt satsning på digital formidling, samt økt satsning på registrering i PRIMUS.

Som følge av stengte museer og tapte egeninntekter, vedtok MiST en tiltaksplan innenfor de tre scenarioene som omfattet:

- Utsette arrangementet
- Utsette utstillingsåpninger
- Redusert bemanning av engasjerte/tilkallingsvikarer
- Utsette ansettelser/ikke innleie vikarer ferie/sykdom
- Redusert vareinnkjøp
- Utsette planlagt ekstra vedlikehold
- Omklassere deler av obligasjonsporteføljen til bankinskudd

Det var stor usikkerhet i forhold til hvor lenge Norge ville bli rammet av pandemien. De økonomiske virkningene var usikre, og MiST iverksatte tiltakene raskt.

Etter hvert kom flere nasjonale tiltakspakker, som MiST fikk en positiv økonomisk effekt av, dette omfattet:

- redusert merverdiavgift
- redusert arbeidsgiverperiode/endrede betingelser angående omsorgspermisjon
- redusert arbeidsgiveravgift

Den 24. juni 2020 behandlet Stortinget endringer i statsbudsjettet til museer med over 60% offentlige tilskudd, og foreslo å øke tilskuddene slik at museene ved gjenåpning kunne opprettholde/øke aktiviteten. MiST fikk da ekstraordinært tilskudd på 12,050 mill.

Styringsmål:

- Økonomistyring: MiST skal budsjettere og avsette 1% av omsetningen, slik at MiST gradvis bygger opp sin egenkapital for å redusere økonomisk risiko og bidrar til fremtidig handlingsrom.

- Maksimalt 60 % av omsetningen skal gå til personalkostnader, for å gi organisasjonen mest mulig handlingsrom innen driften.

- Nærværspersent: 95 %. MiST skal være en organisasjon hvor ansatte.

- Økt egeninntjening på 2%. Målet er ikke oppnådd.

Etter gjennomgang av tertialregnskapene pr 31.08.2020 åpnet vi opp for å iverksette noen av de utsatte tiltakene angående vedlikehold/investeringer. Men på bakgrunn av fortsatt koronasituasjon fikk vi ikke gjennomført alle de utsatte oppgavene.

På bakgrunn av økt tilskudd, samt handlingsplan om å redusere kostnader, samt de generelle ordningene med lavere arbeidsgiveravgift, moms og refusjon sykepenger, fikk MiST konsern i året 2020 et overskudd på kroner 17,045 mill.

Avsluttende oppsummering

På tross av et spesielt år med både koronapandemi og skifte av administrativ ledelse, har MiST organisasjonen levert på mange av de prioriterte områdene både samlet og ved de enkelte museumsenhetene.

Situasjonen har også utfordret hele organisasjonen til nytenking, ikke minst på formidlingsområdet der digital formidling er tatt i bruk på nye måter og på nye områder. MiST valgte å ikke gå til permisjoner da museene stengte i mars og fikk slik også prioritert oppgaver som ellers lett blir tilsidesatt.

Økonomisk når MiST de oppsatte målene med unntak av kravet om egeninntjening og har samlet godt grunnlag for drift, aktivitet og videre utvikling i 2021.

Styringsmål 1: Minimum overskudd 1% av omsetningen. Målet er oppnådd.

I 2020 hadde MiST morselskap et årsresultat på kr 17,006 millioner. Med en omsetning på kr 266,999 millioner tilsvarer dette 6,37% av omsetningen. Dette er høyere enn overordnet målsetning om overskudd, og bedre enn budsjett.

Morselskap. (Tall i mill.)	2016	2017	2018	2019	2020
Resultat	1,555	1,445	2,182	10,017	17,006
Omsetning	245,534	245,333	243,550	256,520	266,999
Resultatgrad	0,60 %	0,60 %	0,90 %	3,90 %	6,37%

Styringsmål 2: Maks 60% personalkost. Målet er oppnådd

Samlet sett er MiST godt innenfor styringsmålet om maks 60% personalkostnader for selskapet. Reduksjon i lønnskostnader fra 2019 til 2020 skyldes koronasituasjonen, se analyse regnskap mot budsjett.

Utvikling i lønns og pensjonskostnader de fire siste årene. (Tall i mill.)					
Morselskapet	2016	2017	2018	2019	2020
Lønnskostnad	96,9	102,3	107,3	109,5	102,5
Pensjonskostnad	14,9	14,8	15,3	14,3	13,7
Sum totale kostnader	246,1	245,6	242,6	249,5	249,5
% lønns/pensjonskost	45 %	48 %	51 %	50 %	47 %

Styringsmål 3: Nærværspersent: 95 %.

Nærværspersent for 2020 ble 93,27%. Målet er ikke oppnådd.

Morselskap. (Tall i mill.)	2020	2019	Endring	i %
Billettinntekter	11,8	17,2	-5,4	-31,4 %
Butikk	5,2	5,8	-0,6	-10,3 %
Varer og tjenester	4,1	6,6	-2,5	-37,9 %
Gaver, sponsor	4,5	8,1	-3,6	-44,4 %
Andre egeninntekter	13,5	19,5	-6	-30,8 %
Andre off. tilskudd 1)	23,5	24,2	-0,7	-2,9 %
Sum	62,6	81,4	-18,8	-23,1 %
Netto finansposter	-0,5	3	-3,5	-116,7 %
Sum inntekter	62,1	84,4	-22,3	-26,4 %

1) ekskl. investeringstilskudd og koronatilskudd

Egeninntekter defineres som sum inntekter unntatt ordinært offentlig driftstilskudd og øremerkede investeringstilskudd/koronatilskudd.

På bakgrunn av koronasituasjonen med stengte/delvis stengte museer er egeninntektene innenfor alle områdene billett, butikk, varer/tjenester, gaver/sponsor og andre egeninntekter inkl. andre offentlige tilskudd blitt redusert. Sum reduksjon på kr. 18,7 mill. dvs. 23,1%. Nedgang i besøkstallene (KUD statistikk) fra 2019 til 2020 var på 37%, dvs. 111 083 færre besøkende i 2020. Total nedgang i besøk var 52%, dvs. 279 964 færre besøkende på museene. En del av MiSTs omløpsmidler er plassert i obligasjonsmarkedet. Det ble iverksatt omplassering av deler av porteføljen for å redusere mulig store tap. Dette begrenset risikoen, men medførte finanskostnader på minus 0,468 mill. Sum reduserte egeninntekter for 2020 ble dermed -22,3 mill., dvs. en reduksjon på 26,4% fra 2019.

Styringsmål 4: Økt egeninntjening på 2%. Målet er ikke oppnådd.

Nesten ingen av museets arbeidsområder unngikk effekten av covid19, det satte sitt preg på hele organisasjonen og berørte alle ansatte. Spesielt rammet ble naturlig nok alle formidlingsaktiviteter

MiSTs museer stengte for besøkende fra 12. mars til 13. juni. Det ble gjennomført felles kurs for ansatte i smittevern, og hjemmekontor for en stor del ansatte i perioder. Nedgang i besøk for visse typer arrangement, forsinkelser i prosjekter, bortfall av utenlandske besøk og reduksjon av skolebesøk, er erfaringer fra alle museene våre. Det rapporteres også om stor belastning på drifts- og renholdspersonalet.

Men situasjonen førte også til stor kreativitet med flere digitale tilbud, omlegging av arbeidsoppgaver fra publikumsretta til intern virksomhet som økt innsats på forvaltningen.

VEDLEGG TIL ÅRSRAPPORT

Detaljert rapport fra alle museer. Rapportene er noe redigert. Nummere i vedlegget skal vise til hovedtekstens inndeling. Flere tabeller kan høre til samme hovedoversikt.

2 SAMFUNNSOPPDRAG OG SAMFUNNSROLLE

2.1, 2.2, 2.3 SAMFUNNSROLLE

Rørosmuseet

- Museet er en viktig møteplass for lokalsamfunnet, en rolle vi har vært i stand til å ivareta også under pandemien.
- Dokumentasjon av effektene av pandemien, gjennom innsamling og intervjuer.
- Utstillingen «Hellig jord» med Håkon Gullvåg verkserie fra Gaza setter søkelyset på en konflikt som har kommet i skyggen av andre hendelser, selv om visningen var omstridt i en del mindre (men høylytte) miljøer.
- Den egenproduserte utstillingen «Verdensarv i endring» dokumenterer landskapsendringer i verdensarvområdene, der hensikten var å skape refleksjon og bevisst handling i måten vi tar vare på kulturlandskapet.
- Gjennom flere foredrag, utstillingen «samiske hus», markering av Saemien åålmegebiejje og deltakelse i samisk språkkuk har museet synliggjort samisk kultur og historie.
- Arbeidet med å tilgjengeliggjøre museets audioguider på sørsamisk har blitt videreført.

Kystmuseet i Sør-Trøndelag (Kystmuseet)

- Utstillinger «Havet – i en tynn tråd?» ble satt opp på Hjorten kjøpesenter. Utstillingen tok for seg den syntetiske tråden, og innvirkningen den har på havet.
- Museet samlet inn over 16 000,- kr gjennom sin digitale bøsse til årets TV-aksjon
- Kritisk formidling knyttet til havbruket gir museet en aktiv rolle som formidler av kunnskap i en polarisert debatt.

Museet Kystens Arv (MKA)

- Hovedutstillingen «Båt og bærekraft» åpnet juni 2020. Utstillinga har bl.a. fokus på gjenbruk og redesign, og bærekraftig ressursbruk
- Klimautfordringer og miljøspørsmål tas opp i utstillinga «Håp for Havet?».
- Små arrangement for eldre under pandemien høsten 2020 (tilskudd via Fylkesmannen)
- Bybåten- prototype som kombinerer en tradisjonell trebåt med el-motor. Fortsetter i 2021 med markedsundersøkelser og markedstilpassing.
- Tilbud til grupper fra norskopplæring på kulturbesøk med bål og grilling.
- Museet deltar i fellesprosjektet Alle på museum (se utviklingsprosjekt).

Nordenfjelske Kunstindustrimuseum (NKIM)

- Presentasjon av elevprosjektet Solen, med Erik Audunson Skar, et prosjekt om resirkulering og skaperkraft der skoleelele samskaper et kunstverk, inspirert av Munchs verk Solen.
- Museet har en varig tilrettelagt stilling ved museet. Stillingen er finansiert gjennom NAV.

Ringve Musikkmuseum (Ringve)

- Deltar i fellesprosjektet Alle på Museum.
- Utstilling Beethoven Factory som åpner i 2021, planlegges det tegnspråklig tilrettelegging av deler av det digitale innholdet.

Rockheim

- Omvisninger for grupper med ulike behov for tilpasning: TROVO (voksenopplæringen), Vaskeriet – et tegnspråklig treffst for døve, døvblinde og tunghørte, asylsøkere fra Hero mottak, Handikapforbundets ungdom.
- Husker du, da rocken kom til Norge, formidlingstilbud til helse- og velferdssentre med dialog, sang og spill.
- Samarbeid med Kriminalomsorgen Region Nord, Trondheim fengsel: Band i fengsel. Musikkhistorie, bandinstruksjon og øvingskvelder.
- Innenfra og ut (Teater bak murene). Samarbeid med Dans-IT: Teaterforestilling der alle involverte bidro med improvisatorisk og selvopplevd materiale. Forestillingen på Tunga kretsfengsel var åpen for publikum og var utsolgt.
- St. Olavs hospital, kvinne-barn-senteret: Formidlingstilbud med dialog, samspill og «krasjkurs» i ukulele (fokus på barn).
- Spesialomvisning: Med skeivt blikk på populærmusikken, omvisning i samarbeid med Trondheim Pride.
- Soli Deo Gloria – utstilling og formidling om populærmusikk og kristendom.

Sverresborg Trøndelag Folkemuseum (Sverresborg)

- Museet er arena og tilrettelegger for undervisning i norsk og norske tradisjoner for nyankomne flyktninger i regi av Røde Kors.
- Historisk ferieskole tilbyr skoleplasser til Kirkens Bymisjon, for barn i utsatte familier.
- Prosjekt Solheim – reisendes historier.
- Samisk undervisning og formidling.
- Døvemuseets utstillinger, undervisning og deltakelse på eksterne arenaer.
- Tilrettelegging for «Aktiv i bedrift» som har sin arbeidsplass og arena på Sverresborg.
- Arbeidsplass for et antall personer i ulike arbeidsmarkedstiltak, utprøving og arbeidstrening.
- Samarbeid med Prima og Escala. Opplæringsbedriften driver museumskaféen.

Norsk Døvemuseum (NDM)

har tilbud til brukere med ulike funksjonsvariasjoner, og tematiserer utenforskap, normalitet vs unormalitet, i tillegg til å samle, bevare og formidle døves historier, tegnspråk og døveskolenes historie.

Trondhjems Sjøfartsmuseum (Sjøfartsmuseet): Basisutstillingen «Fra seil til damp» adresserer blant annet miljøutfordringer knyttet til hurtigrute- og cruisetrafikken. I utstillingens del viet «Sjøfolk i krig» knyttes behandlingen av sjøfolk i Norge etter krigen, til hvordan vi tar imot de som har vært i krig i dag, og på posttraumatisk stressyndrom (PTSD) og andre traumerelaterte sykdommer som man tidligere ikke snakket om og dermed heller ikke satte ord på.

Orkla industrimuseum (Orkla)

Museet deltar løpende i samfunnsdebatter, og er synlige i media i relevante saker og prosjekter. Foredrag og midlertidige utstillinger om aktuelle tema rettes mot ulike publikumsgrupper. Høsten 2020 igangsatt arbeidet med enn 5-årsplan som skal utvikle museet som samfunnsaktør og gjøre museet til en tydelig aktør i lokalsamfunnet.

Trondheim Kunstmuseum (TKM)

Arbeider med gjennomgående utvikling av inkludering og representasjon i museet. (Se presentasjon ovenfor).

Her kan nevnes noen eksempler som resultat av museets nye grep:

Utstillinger:

- Norsk-sudanske Cassius Fadlabis utstilling Birds of Metal tematiserer historier om migrasjon, om politikk, og om kunstnerens egen identitetskrise.
- Katinka Goldberg som i utstillingen Shtumer alef utforsker sine jødiske røtter; og til dels Beyond Measure der samfunnets behov for og jakt på det målbare og på normalitet utfordres.

Innkjøp:

- Arbeider med rutiner for inntak til samlingen og presiserer innkjøpspolicy. Syv av 17 innkjøpte kunstnere kan sies å inngå i satsningen på samfunnsrolle, inkludering og representasjon.
- Future Museum. Et nordisk nettverk om museenes samfunnsrolle i fremtiden. Dette er et EU-finansiert prosjekt som inkluderer Det danske museum for samtidskunst, Roskilde museum, Malmø kunstmuseum, KIASMA, Munchmuseum og Trondheim kunstmuseum.

Felles Utviklingsenhet (UE)

«Museum for alle», Kulturrådsfinansiert utviklingsprosjekt

2.4 UNIVERSELL UTFORMING I BYGNINGER

Rørosmuseet

- Publikumsområdene i de ikke-antikvariske bygningene er stort sett universelt utformet, arbeid med utbedring av restanser pågår.

I 2020 er følgende prosjekter gjennomført:

- Smelthytta (utstillinger og administrasjonsbygg): Trappene i har blitt påført synlige trappetrinnsnebb, sikret gelender i inngangspartiet. Handicaptoalett har fått økt lysningsstyrke og dørpumper er justert.
- Glassdører i Kurantgården har fått synlighetsstriper

Kystmuseet

- Fillan: Heis og rullestolrampe til våre faste utstillinger.
- Sandstad: Heis til vår faste utstilling i 2 etasje «Pionerene».
- Tilbudet ut på sjøen med omvisinger på havbruksanlegg er ikke universelt utformet og kommer kanskje heller aldri til å bli det.

MKA

- Nytt publikumsbygg i 2017 er i stor grad universelt utformet, her er det lett tilgjengelige utstillinger i 2 etasjer, kafé, butikk, informasjon, auditorium, toaletter og løfteplattform.
- Hovedutstilling ”Båt & Bærekraft” ligger på ett plan like ved inngangen og er lett tilgjengelig for alle brukere.
- Museets billettskranke har egen infoskjerm, og 2 høyder for lett tilgjengelighet.
- Publikumsbygget har heis og det er lett atkomst for funksjonshemmede til alle publikumsfasiliteter i bygget.
- Museets båtbyggeri har skrå inngang rett fra tunet og tar imot rullestoler innenfor døra. Både båtbygger og båt er tilgjengelig for publikum.
- Museumsområdet er et stort tun med lett tilgang vår, sommer og høst. Men eldre bygninger, grusveier, mørke naust osv. er fortsatt ikke optimalt tilgjengelig. Det fins også en fiskeplass lett tilgjengelig for funksjonshemmede og andre.

NKIM

Museet holder til i en kulturbygning før universell utforming var en tanke, og byggets tilstand generelt gjør at det ikke er satset store midler på å øke tilgjengeligheten. For få år siden ble det installert en handikappingang med automatisk døråpner, og en løfteplattform som går gjennom alle tre etasjer. Erfaringene med har dårlig erfaring med denne, selv om den svarer ut kravet til universell utforming, er den svært lite brukervennlig. Utbedring av dette er satt på vent på grunn av stenging fra 1.februar 2021.

Austrått: Er underlagt Statsbygg som svarer ut dette. Ikke universelt utformet i dag.

Stiftsgården: Er underlagt Statsbygg som svarer ut dette. Ikke universelt utformet i dag

Ringve

- Wesselbygningen (fredet): Generelt dårlig tilrettelagt. Steintrapp inn til Barnas Ringve. Høye dørterskler og smale ganger og dører.
- Hovedbygningen (vernet): 1. etg er god tilrettelagt for rullestol, 2. etg har kun tilgang med trapp.
- Driftsbygningen: Alle deler som er tilgjengelige for publikum er universelt utformet og tilgjengelig med rullestol. Belysning kan være en begrensning i utstillingene for svaksynte. Det planlegges for bedre universell utforming i planlegging av ny instrumentutstilling på Låven.

Rockheim

- Bygg og utstillinger er lett tilgjengelig og tilrettelagt for rullestolbrukere. Museet har to rullestoler til utlån.

Sverresborg

- Publikumsbygningen på Sverresborg er godt tilrettelagt. Det mangler automatisk døråpning til utstilling fra rullestolinngang.
- Museumsområdet har god tilgjengelighet med opparbeidde stier. I 2020 ble det installert regulerbar utendørs belysning på området.
- Ikke tilrettelagt tilgjengelighet til de antikvariske bygningene.

NDM

- Fredet bygning som er underlagt Statsbygg.
- Lokaler og utstilling er godt tilgjengelig også for mennesker med hørsel- og synsnedsettelse.

Sjøfartsmuseet

- Fredet bygning (eies av Trondheim Havn) uten spesiell tilrettelegging. God tilgang til 1. etasjen, men mangler heis til 2. etasje.
- Området inn til museet er avstengt med bom, og ingen mulighet til å kjøre helt inntil museet om ikke dette avtales på forhånd med ansatte ved museet.

Orkla

- I arbeidet med nytt museumsbygg er universell utforming integrert i prosessen
- Meldal bygdemuseum er ikke 100 % universelt utforma.

Rindal Skimuseum (Rindal)

I nybygget som åpnet i 2014 er det tilrettelagt med heis og handicaptoalett. Tilgjengelig handicaptoalett finnes også på museets uteanlegg knyttet til et av de antikvariske bygninger. Plakater og informasjonsmaterieell med teksting på norsk, engelsk og tysk etterstrebes. Det er tilrettelagt for handicap-parkering på museumstunet. Belysning og tekststørrelse i utstillinger for svaksynte vektlegges i museets planlegging.

TKM

Museet holder til i eldre verneverdige bygninger med store utfordringer.

TKM Gråmølna: Tilfredsstillende tilgjengelighet i første etasje.

TKM Bispegata: Bygget er godkjent, men det er ikke optimalt. Utfordringer knyttet til adkomst til bygget, transport mellom etasjene, fri ferdsel mellom resepsjon og deler av utstillingsrommene, toalettfasiliteter, mm. Det er ønskelig med ny personheis og tilpasset toalett. Inngangspartiet som ble etablert mot Nidarosdomen og parken bak museet i 2019 gir god og terskelfri inngang for rullestolbrukere med rampe som strekker seg til Kongsgårdsgata. Tiltaket er midlertidig, men er vedtatt forlenget til sommer-sesongen 2022. Dette inngangspartiet skal videreutvikles: Det skal etableres publikumsheis i området, og det undersøkes om inngangspartiet kan gjøres permanent. I 2021 skal sesongen for inngangspartiet utvides hvis det er mulig innenfor rammene av koronabegrensninger.

2.5 TILRETTELAGT INNHOLD OG TILBUD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Rørosmuseet

- Museets hovedutstillinger har både tekstlig informasjon og en relativt omfattende lydguide på flere språk.
- Nettjenestene til Rørosmuseet er universelt utformet, og ble gjennomgått på nytt høsten 2020 med tanke på tilgjengelighet.

Kystmuseet

- Tilbudet ut på sjøen med omvisinger på havbruksanlegg er ikke tilgjengelig for rullestolbrukere
- Lydguide til utstillingen «Flatvika».

MKA

- MKA er et taktilt museum der det er lov å ta på ting, spesielt i båtbyggeriet og i båthallen.
- Utstillingen i nybygget har informasjon på engelsk, norsk og braille.
- MKA er med i prosjektet Alle på museum og har vært med på utvikling av egen tegnspråklig informasjonsfilm med tegnspråk. Museet har også planlagt en egen taktil modell av museumsområdet ved billettskranken.

Ringve

- Informasjonsfilm på tegnspråk brukt på nett og i sosiale medier- gjennom prosjektet Alle på museum.
- I utstillingen Beethoven Factory (åpnes februar 2021) vil det være tegnspråktolking av noe av innholdet.
- På bestilling kan museet gi spesialtilpassede omvisninger for mange målgrupper, og har erfaring med å jobbe med mennesker med demens.

Sverresborg

- Omvisninger tilbys med tegnspråktolkning etter bestilling.
- Det arbeides kontinuerlig med oppgradering av informasjonsskilt i utstillinger for å sikre lesbarhet.
- Utstilling på Døvemuseet har formidling med tegnspråk, tekst i braille og mange interaktive og taktile elementer. Museet har også utviklet gode tilrettelagte formidlingstilbud for elever med kognitive funksjonshemninger.

Orkla

Som ledd i nytt museumsbygg og ombygging av eksisterende museumsbygg, arbeider vi også med ny fast utstilling. Vi vil i denne arbeide for å ivareta og dekke universell utforming også av formidlingen på beste måte.

TKM

- Museet har i samarbeid med Døvemuseet i 2020 åpnet et tilbud om tegnspråkassisterte omvisninger til hørselshemmede.
- Er med i Alle på museum og har laget egen informasjonsfilm på tegnspråk på nett.

3 FORVALTNING

3.2 REGISTRERING, DIGITALISERING OG TILGJENGELIGGJØRING AV SAMLINGER OG ANLEGG

Rørosmuseet

Museet arbeider kontinuerlig med en revisjon av samlingene. Inntak til museet er forsøkt redusert inntil bedre oversikt over samlingene foreligger. Registrering og samlingsarbeid er i stor grad knytta til restanser og rydding i eksisterende samlinger. Det er lagt stor vekt på å bedre tilgjengeligheten og oversikten over samlingene. Eventuell tilvekst til samlingene forutsetter god dokumentasjon. Museet arbeider også med en oversikt over gjenstander til avhending (må styrebehandles før avhending foretas). 2020 har vært prega av pandemi, og tilbud og inntak til samlingene har vært redusert.

Kystmuseet

- Omorganisering i magasiner: Målet er å gi best bevaringsforhold for samlinger, og vi har begynt med å fjerne gjenstander fra lite tilfredsstillende magasiner på Dolm. 439 gjenstander flyttet fra Dolm til vårt gjenstandsmagasin på Dora. Den samme prosessen er satt i gang på Kystmuseets egne lokaler i Fillan, hvor 130 gjenstander er flyttet fra uegnede bevarin forhold, og over til Dora. Her er arbeidet bare i startfasen.
 - Registrering, endringer og rettinger: Rettet opp 907 feil og dobbeltføringer.
 - Gjenstander: av 569 gjenstandene som er mottatt på Dora er 309 registrert i Primus. Av disse er 80 gjenstander publisert på Digitalt Museum.
- Havbruksarkivet: Dette er et større prosjekt som vi først vil se resultatene av om noen få år. Ved slutten av året var i alt 30 hyllemeter grovsortert. Det gjenstår omtrent 194 hyllemeter.
- Foto: 484 foto er registrert i Primus i løpet av året.

MKA

Museet registrerer og tilgjengeliggjør godt over 10% hvert år i henhold til målkrav. MKA har 1 ansatt som bruker 10% av arbeidstiden til dette arbeidet. I forbindelse med arbeidet med den nye hovedutstillinga ble det gjort et stort stykke registrerings- og dokumentasjonsarbeid som ble lagt i Primus og Digitaltmuseum. Høsten 2020 ble det utarbeidet en plan for oppbygging av nytt magasinrom med mobile reoler i 2021 med planlagt produksjonslinje fra rengjøring til publisering på DM med revisjon og avhending underveis.

NKIM

- I hele 2020 har NKIM allokert personalressurser fra utstilling og formidling til samlingsarbeid, noe som har resultert i en betydelig vekst i antall registreringer i PRIMUS/publiseringer på Digitalt museum. Vi har prioritert følgende områder av samlingen: glass- og stol-samlingen, gjenstander som var utstilt i den stilhistoriske basisutstillingen i museets underetasje, samt en del anskaffelser fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk.
- Alle museets manuelle hovedprotokoller er digitalisert på ANNO museums digitaliseringsenhet på Tynset. Under korona-nedstengningen har personalressurser fra resepsjon/butikk blitt brukt til å skanne kartotekkort, og over 8000 kort ble digitalisert i perioden mars – juni 2020. Det har også blitt avsatt ressurser over et månedsverk med fotografering av museets gjenstander, hvor vi også har prioritert å ta unna restanse fra tidligere år med upubliserte registreringer i PRIMUS.

Ringve

- Objektene i utstillingen på Låven har blitt revidert i Primus, med tanke på ombygging av utstillingen i 2021-2022. Dette arbeidet innebar måltaging, fotografering (ikke ferdigstilt), tilstandsvurdering, sjekk av opplysningsarkiv og referanser.
- Under nedstenging av vanlig drift på vårparten ble det satt av ekstra ressurser til forvaltningen: Omviserne arbeidet med katalogisering av LP-plater fra papirkatalog til digital katalog.
- To fast ansatte ryddet, katalogiserte og ordnet museet og stiftelsen sitt driftsarkiv fra perioden 1950-2015. Dette arkivet er nå søkbart i Asta og bedre tilgjengelig for ansatte og forskere. Det ble flyttet fra nærmagasin på Nordloftet til magasinet på Dora.
- Det ble i løpet av sommeren gjort en innsats på å få identifisert personer på bildene etter familien Rostin (etter Victoria Bachke). Dette ble gjort i samarbeid med Jorunn Dugstad. Bildene er publisert på Digitalt Museum.
- I løpet av to uker høsten 2020 ble gjenstander flyttet fra Nordloftet til magasinet på Dora, samtidig som de ble sortert, registrert og renset. Omkring 40 objekter ble transportert ut, noen var registrert i samlingen fra før.
- Et stort arbeid har blitt lagt i oversettelsen av den internasjonale nomenklaturen for musikkinstrumenter, Mimo. Arbeidet skal gjøre samlingen tilgjengelig for et internasjonalt forskermiljø via Mimo sine nettsider. Dette er gjort av tre konservatorer ved Ringve, og en ved Rockheim. Prosjektet er ved årsskiftet ikke avsluttet, og er planlagt avsluttet i løpet av første tertial 2021.

Rockheim

Ingen store endringer i antall nye registreringer eller tilgjengeliggjøring av gjenstander i forhold til tidligere år.

Sverresborg

- Revideringsarbeid i Kjelden i forbindelse med plan for åpning av antikvariske hus for publikum. Kataloger ble revidert, alle gjenstandene ble tatt ut, konservert, fotografert og registrert. Oppstilling av møbler og gjenstander ble revidert og publikumsvennlige sperrer satt opp der det trengtes. Total innsats 18 ukesverk.
 - Det ble igangsatt en større flytte- og muggsaneringsoperasjon. Gjenstandene ble transportert fra Sverresborg og til Dora. Resultatet ble 164 skap, transportert, renset, fotografert og registrert.
 - Utstillingen Bevare meg vel, hele bevaringsavdelingen hadde prosjekterings- og gjennomføringsansvaret. Alt som ble stilt ut ble gjennomgått, konservert og renset, registrert og fotografert, i alt cirka 1200 gjenstander.
 - Foto: 21.425 digitaliserte enheter for vårt store prosjekt med Schrøderarkivet. Dette er resultat av effektive arbeidsprosesser og fornyelse av kameraparken.
- I alle disse oppgavene har vi hatt med ekstra arbeidskraft, elever og studenter, utplasserte gjennom NAV og lignende, som har arbeidet under ledelse av museets fagpersonale.

Arkivet og biblioteket på Døvemuseet ble reorganisert, og gjenstående arkivmateriale ordnet. Noe eldre arkivmateriale gjenstår for vurdering om inntak i samling (arbeidet utført av Utviklingsenheten)

Orkla

- Vi arbeider løpende med registrering og digitalisering – primært av bilder/foto som kommer inn, og i tett samarbeid med historielag i regionen.
- I løpet av året avsluttet vi et 3-årig prosjekt i samarbeid med Interkommunalt Arkiv (IKA) er vi har digitalisert og tilgjengeliggjort mye arkivmateriale, deriblant tegninger. Arkivmaterialet har blitt publisert på Arkivportalen.

Rindal

- En stor del av samlingen er utstilt og tilgjengelig i nybygget. Gjenstandene er registrert i Primus, i underkant av 2000 gjenstander.
- Løsetlåna: Inneholder gjenstander som er registrert manuelt. Mindre grupper kan tas med inn for å se på gjenstandene som er lagret i hyller.
 - Fjernlager: Større gjenstander, diverse maskiner og elementer. Her er det delvis registrert. Det er planlagt opprydning og flytting av dette fjernlagret i 2021. Dette for å foreta en gjenstandsgjennomgang og for ta ut og tilgjengeliggjøre deler av denne samlingen i en ny utstilling.
 - Rundt 10 000 foto/negativer, ikke registrert, oppbevart i brannsikre skap på museets arkivkontor

TKM

- Arbeidet med grunnleggende registrering har kommet langt, men tilfredsstillende digitalisering med avfotografering og tilgjengeliggjøring på hjemmesider/digitalt museum er fremdeles et godt stykke unna. Ressurser til fotografering og oppfølging / publisering er knappe. En større runde med revisjon av registreringen er også ønskelig.
- Det arbeides fremdeles med å rydde opp i eldre avtaler med langtidslån/deponier til og fra museet, dette er et omfattende arbeid som er utfordrende på grunn av manglende dokumentasjon og tidligere tiders sviktende rutiner for arkivering og oppfølging. En ny avtale om slike langtidslån er utformet i 2020

UE: Felles oppgaver

- Arkivar har rutinemessig oppfølging av journal- og arkivsystemet- 360
- Opplæring og oppfrisking i bruk av arkivsystemet. 7 kurs for nybegynnere, og 6 ulike oppfriskningskurs i museene.
 - Arkivar er aktiv i det nasjonale arbeidet med 360 sammen med forvaltningsgruppa (MiA, Anno, Lillehammer og Norsk folkemuseum). Hun jobber mot IKA-Trøndelag, NTNU UB og Trøndelag fylkeskommune med Bevaringsplan for privatarkiv (ferdigstilles 1.kvartal 2021).
 - Arkivplan for MIST er utarbeidet i 2020.

3.3 SAMLINGSUTVIKLINGEN SISTE ÅR

Rørosmuseet

Inntak til museet er forsøkt redusert inntil bedre oversikt over samlingene foreligger. 2020 har vært prega av pandemi, og tilbud og inntak til samlingene har vært ekstra redusert. Det er et mål at det blir lagt vekt på dokumentasjon fra 1900- og 2000-tallet i inntaksarbeidet, men godt dokumentert, eldre materiale blir selvsagt vurdert.

Kystmuseet

- Inntakskomiteen har i løpet av 2020 hatt 6 møter og behandlet 17 saker. Av disse ble 5 gjenstander tatt inn i samlingen, 6 ble avvist. Resten tatt inn som rekvisitt. Aktiv innsamling har derfor ikke fått høyeste prioritet, vi har derimot arbeidet med prioritering og vurdering av egen samling.
- Kassasjon/destruksjon: Det ble avdekket flere gjenstander med betydelige skader av mugg og insektskader på Dolm, og flere dubletter. Disse ble etter gjeldende faglige regler, godkjent for destruksjon og tatt ut av samlingen. I alt 30 gjenstander ble destruert.

MKA

Museet har generelt hatt en lav tilvekst. Gjenstander som er tatt inn i samling følger museets innsamlingskriterier. Det ble utarbeidet en plan for 2021 for gjennomgang av gjenstandssamlingen som skal inn i det nye magasinet. En større del av avhending er på vei. MKA har som mål å få ryddet opp i de uregistrerte gjenstandene. Museet har en egen inntakskomite, og avviser gjenstander som ikke faller inn under inntakskriteriene – som f.eks. symaskin, religiøse bøker, stoffprøver fra butikk, gamle vinduer fra nedlagt skole, et helt bedehus i tillegg til 3 båter. Avslagene, spesielt båtene, er grundig begrunnet. MKA jobber aktivt for å ta et enda bedre grep om samlingen, heve kvaliteten i samlingen, rendyrke museets spesialitet og ansvarsområde, og avhende gjenstander som faller utenfor ansvarsområdet.

NKIM:

- Museets tilskudd til samlingene kommer hovedsakelig fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk. Innkjøpsordningen er fokusert mot kunsthåndverk og samtidsfeltet, med relativt få retrospektive innkjøp. Dette betyr at kunsthåndverksfeltet er godt dokumentert og utvikler seg i tråd med eksisterende samling. Det betyr at samlingen representerer en kontinuitet. I forhold til innkjøp av design er det gjort få innkjøp. Dette gjelder også internasjonal kunst. Dette skyldes manglende midler og er utfordrende i forhold til representasjon og kontinuitet av disse i samlingen.
- Museet mottok i løpet av høsten 2 millioner kroner i ekstraordinære innkjøpsmidler fra Kulturdepartementet. Tilskuddet var øremerket innkjøp av norsk kunst, kunsthåndverk og design fra samtiden. Bruken av bevilgningene ble påbegynt på slutten av 2020, og fortsetter i 2021.

Ringve

Det har blitt tatt inn 54 nye objekter i 2020 via inntakskomiteen. Alle i henhold til innsamlingsplanen. Det er hovedsakelig musikkinstrumenter, med tilbehør (kasse, noteholder, bue, stemmenøkkel mm). De fleste er datert til perioden 1900-1945. Ingen større objekter, slik som piano, flygel, møbler eller lignende ble tatt inn. Et tidligere innlån har blitt gitt oss i gave og er nå innlemmet i samlingen. En del annen tilvekst ses i statistikken på grunn av etterregistrering på Nordloftet og en generell rydding i samlingene.

Rockheim

Det mangler fortsatt en plan for samlingsutvikling, så arbeidet her har i stor grad vært styrt av pågående (og kommende) utstillingsprosjekter, med mest fokus på å skulle representere artister fra post-2000 (Millenniumsrommet). Tallene vil muligens ikke synliggjøres før 2021 da det gjenstår mye registrering av digitalt materiale innsamlet i denne sammenheng.

Sverresborg

Restriktivt inntak med fokus på mangler eller hull i samlingen. Museet har ervervet 5 bygninger i 2020. Hytte med uthus, byggeår 1925, fra Våddan, Trondheim. Demontert og lagret på museet. De reisendes hus, Gråmyra, Levanger består av bolighus, stall og garasje. Disse står på opprinnelig tomt i påvente av flytting til museet.

Orkla

De siste årene har vi prioritert å organisere/systematisere vårt arkiv som er på om lag 900 hyllemeter. Dette har vi gjort i tett samarbeid med Interkommunalt Arkiv (IKA) og med Arkivverket, (som har bevilget tilskudd). I tillegg arbeider vi med innsamling av muntlige kilder, og inngår i det nasjonale prosjektet «Minner». (Se under utviklingsprosjekter)

Rindal har i 2020 tatt inn en del eldre ski og noen konkurranseski. De fleste av disse er i kategorien rekvisitter. Noen tekstiler, blant annet et håndtrykket ullsjal med blokktrykk fra Rindal er tatt inn i samlingen.

TKM

Vi har arbeidet med å oppdatere vår policy for inntak til samlingen. Et prosedyreskjema er utarbeidet for å bedre rutiner rundt inntak, og for å kvalitetssikre kommunikasjonen mellom inntakskomiteé og forvaltningsavdelingen. Museet erkjenner at samlingen har svakheter både hva tidsbasert kunst (video, performance, lydkunst osv.) angår, og at det har vært for lite bevissthet om minoritets- og representasjonsperspektiver i tidligere tiders innkjøp. Dette er satsningsområder for TKM i årene som kommer.

Inntak til samlingen skjer i henhold til museets policy for samlingsutvikling. 19 verk er innlemmet i samlingen i 2020. I november og desember 2020 ga KUD ekstraordinære midler til innkjøp til samlingene til norske kunstmuseer. TKM fikk 1 million kroner ved hver av disse anledningene. 14 av verkene som ble kjøpt inn i 2020 kom som følge av den første tildelingen. Tildeling nummer to vil bli brukt i første del av 2021. Tildelingene var svært velkomne, og ga/gir en anledning til å komme i gang med å bøte på erkjente svakheter i samlingen.

3.4 OPPBEVARINGSFORHOLD OG TILSTAND FOR SAMLINGER OG ANLEGG

Rørosmuseet

Rørosmuseet har utvida magasinkapasiteten de siste ti årene, og har dermed sørget for at storparten av objektene har fått en bedre plassering og blitt mer tilgjengelige. Museet har to gjenstandsmagasin for mindre gjenstander, heri eget tekstilrom og kjølerom til pelsverk. To mindre rom er brukt til arkivmagasin, og fotomaterialet har eget oppbevaringsrom. Museet har også to ”lagermagasin” for større gjenstander. Disse har ikke fullt ut tilfredsstillende magasinkvalitet, men er en stor forbedring fra lagring i utette bygg. Kapasiteten er knapp og fremdeles er en del av gjenstandssamlinga oppbevart i midlertidige lokale med klimatisk svært dårlige oppbevaringsforhold. Planen er å flytte dette over i ”lagermagasin”.

Røros har et tørt klima, og hovedutfordringa i magasinene er å holde et stabilt klima. To av magasinene er utstyrt med befukter. I 2020 fikk museet installert digitale klimalogger i alle magasiner, og en ser at det på sikt må investeres i klimaanlegg for å holde fuktigheten på et akseptabelt nivå vinterstid.

Istandsetting av museets bygninger pågår også kontinuerlig, først og fremst på bygningene etter Røros Kobberværk, der museet mottar istandsettings- og vedlikeholdstilskudd fra KLD. Museets bygninger er registrert i Primus, og det arbeides med å knytte sammen bygninger og annet materiale i samlingene, det være seg arkivmateriale, tegninger, gjenstander og foto.

Kystmuseet

Omorganisering i magasiner: Målet er å gi best bevaringsforhold for samlinger, og vi har begynt med å fjerne gjenstander fra lite tilfredsstillende magasiner på Dolm. 439 gjenstander flyttet fra Dolm til vårt gjenstandsmagasin på Dora. Den samme prosessen er satt i gang på Kystmuseets egne lokaler i Fillan, hvor 130 gjenstander er flyttet fra uegnede bevaringsforhold, og over til Dora. Her er arbeidet bare i startfasen.

MKA

I januar 2020 var gjenstandssamlingen oppbevart på 5 lager og 1 magasin. I desember 2020 var dette endret til 3 lager og 2 magasin. I tillegg ble mange gjenstander flyttet fra lager og stilt ut i den nye hovedutstillinga i lokaler med riktig temperatur og luftfuktighet. Dette var en tydelig forbedring for gjenstandene som tidligere ble oppbevart på lager. Den delen av gjenstandssamlinga som var nedpakket på lager ble flyttet til inntaksrom og kontorrom i det nye publikumsbygget i påvente av nye mobile reoler i det nye magasinet der. Her er det planlagt produksjonslinje fra rengjøring til publisering på DM med revisjon og avhending underveis. Alle disse rommene er klimastyrt, og oppbevaringsforholdene her for de 60 gjenstandskassene, ca. 2000-3000 gjenstander, er en klar forbedring. MKA har en strategi om å få opp kvaliteten på oppbevaringsforholdene for gjenstandene og å få ned antall leide lagerbygninger.

NKIM

Oppbevaringsforholdene i museumsbygget i Munkegaten 7 har gradvis forverret seg over årene. Dette skyldes blant annet tilstanden på bygningsmassen, uegnet inventar på magasin og manglende lagringskapasitet på en stadig voksende samling. Det er rimelig å anta at dette har voldt skade på gjenstandene, men dette blir kun en antagelse da det ikke foreligger noen eldre dokumentasjon på tilstand. På den positive siden fikk museet i 2020 flyttet hoveddelen av møbelsamlingen i hovedutstillingen i kjeller til nye magasiner på DORA. Magasinet er et passivmagasin med stabile klimaforhold og gode lagringsløsninger. Årsaken til flyttingen var derimot ikke positiv da det skyldes evakuering på grunn av vannlekkasje, råte og asbest i kjeller.

Ringve

- En stor forbedring ses når objekter ikke lenger oppbevares på Nordloftet, men heller på Dora. Tekstilmagasinet/hyllene på Dora har blitt oppgradert, og tekstil fra arkivloftet er flyttet dit.
- I Strandveihallen var det etterarbeid etter tettingen for steindryss fra veggene. En del objekter måtte renses.
- Ny fotostasjon på mottaksrommet i administrasjonsbygget på Ringve og ommøbleringen har gitt bedre flyt i arbeidet med fysiske inntaksprosedyrer.

Sverresborg

- Fotosamlingene har jfr. rapporten til KUD optimale forhold i deres gjenstående levetid.
- Klimaforholdene i de muggbefengte magasinene (Gramgården) med flere, er optimale og har vært under kontroll siden 2017.

Orkla

I dag oppbevarer vi deler av våre skriftlige kilder ved IKA og på DORA. Dette fordi vi mangler gode og tilpassede oppbevaringslokaler. Dette er en viktig del av prosjekt nytt museumsbygg, som vil sikre gode oppbevaringsmuligheter for vårt omfattende arkiv. Deler av vårt eldste arkiv oppbevares i Orkla Grubeaktiebolags gamle arkiv i deres administrasjonsbygg på Løkken Verk, samt på Bårdshaug omformerstasjon i Orkanger. Når nytt museumsbygg står klart i 2021 – vil vi flytte hele vårt arkiv inn i nytt bygg med gode arkivlokaler. I det nye bygget blir det en vognhall og et godt magasin på ca 100 m². Store deler av gjenstandssamlingen er oppbevart i kalde lokaler med variabelt klima og temperatur. På sikt ønsker vi å kunne ta tak i dette, slik at vi har gode stabile og sikker langsiktig oppbevaring for hele vår samling. I første omgang er det nødvendig å skaffe oversikt over vår hele gjenstandssamling, et arbeid vi igangsetter i 2021.

Rindal

I 2020 hadde Rindal skimuseum befarig av materialkonservator Peter Juga fra MIST, med rapport etter besøket. De tiltak som ble foreslått i rapporten er tatt inn i museets planer og vil bli gjennomført i 2021.

TKM

TKM har prekært behov for større og bedre utstyrte magasiner (rapport fra gjennomgang av magasinforholdene fra 2019 foretatt av materialkonservator foreligger). TKM har vedtatt å etablere et større eksterntmagasin som kan dekke museets behov, estimert operativt 2022. Det kan ses i samband med behov på NKIM og som en del av en større magasinprosess i

MiST. Oppbevaringsforholdene til samlingene er ikke tilfredsstillende. Samlingene er fordelt på flere magasiner:
- Nærmagasin i Bispegata: a) malerimagasin akseptable klimaforhold, men for lite plass. b) grafikkorridor: ikke tilfredsstillende pga vannrør i taket c) grafikkmagasin ikke tilfredsstillende pga fuktinnslag fra kjellervegger d) skulpturmagasin ikke tilfredsstillende innredning, lite plass og fuktinnslag fra kjeller.
- Fjernmagasin på Dora: Ikke tilfredsstillende innredet (dårlig tilpassede hyller og skyvereoler, mangler sluse, osv) og for liten plass.

3.5 MUSEETS ARBEID MED SAMTIDSDOKUMENTASJON

Rørosmuseet

Museet mangler en systematisk dokumentasjon av samtidssituasjonen i Røros-området. Målet er å få etablert en plan for gjennomføring av et systematisk arbeid med samtidsdokumentasjon, det være seg innsamling av gjenstands- og fotomateriale eller dokumentasjon gjennom fotografering, intervju o.l.
I 2020 ble flere ulike lokasjoner i verdensarvområdet refotografert på grunnlag av gamle fotomotiver. Dette for å synliggjøre endring over tid i verdensarven. Planen er å gjennomføre tilsvarende refotografering hvert 5. år. For 2021 blir det søkt midler for tilsvarende prosjekt knytta til samisk kulturlandskap og virksomhet.

Kystmuseet

Kystmuseet har et særlig ansvar for dokumentasjon og formidling av norsk havbruksnæring. Samtidsdokumentasjon er en naturlig del av dette. Kystmuseet er også delaktig i nettverket for samtidsdokumentasjon, og har i 2020 vært delaktig i etableringen og utviklingen av Minner.no som er et prosjekt i regi av flere museer i dette nettverket.

MKA

Museet formidler samtid i sin utstilling om plastforurensing i havet «Håp for havet?». Barn og unge publiserer sine reaksjoner på utstilling på Instagram.

NKIM

Museet har en kontinuerlig praksis med samtidsdokumentasjon gjennom Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk. Tilveksten som kommer fra denne innkjøpsordningen, må sies å være representativ for feltet. De internasjonale strømningene er derimot underrepresentert. Minoritetsgrupper er også dårlig representert i tilveksten. De fleste ervervelsene som gjøres kommer fra etnisk norske og hovedsakelig kvinner. Manglende innkjøpsmidler til design, manglende innsamlingsplan for design og hovedfokus på kunsthåndverk gjør at designfeltet er dårlig representert siden slutten av 1980-tallet.

Rockheim

Det er gjort et betydelig løft siste år i forbindelse med den nye utstillingen Millenniumsrommet med å samle inn digitalt materiale – hovedsakelig foto og video – som dokumenterer artister og band som debuterte fra 2000 og fremover. Materialet dekker også til en viss grad enkelte scener, festivaler, booking- og promoteringsselskap, fotografi og design innen populærmusikkfeltet. Et pågående doktorgradsprosjekt faller inn under samtidsdokumentasjon, idet det ser på utvikling av elektronisk musikk på 1980-1990-tallet.

Orkla

Museet gjennomfører løpende intervjuer i prosjektet Minner.no – men frekvensen på disse kunne med fordel ha vært høyere. Rindal skimuseum dokumenterer samtid ved å fotograferer hendelser knyttet til lokale tiltak spesielt på Rindal skimuseum. Sommeren 2020 hadde museet en utstilling av OL-gensere gjennom tidene, strikket «på nytt» i 2020, samtidig ble tidsaktuelle strikkeplagg tatt fram og strikket.

TKM

- Vi presenterer hvert år flere utstillinger med kunstnere som er aktive i samtiden. Dette er en av museets kjerneoppgaver, og museet har en sentral rolle i samfunnet og på kunstscenen i å presentere, formidle og dokumentere viktige kunstnere og sentrale tendenser på kunstfeltet både lokalt, regionalt og nasjonalt/internasjonalt. Utstillingene dokumenteres gjennom kataloger/publikasjoner, avfotografering, at utstillingsprosessens arkivmateriale, etc.
- Et prosjekt med intervjuer av eldre kunstnere i Trondheim er under planlegging. Målet er å samle inn kunnskap og erfaringer knyttet til både samlingens, institusjonens og kunstscenens historie. Oppstart utsatt til 2021 på grunn av koronasituasjonen.

3.6 ENDRINGER I BYGNINGSMASSEN OG EN VURDERING AV TILSTANDEN PÅ BYGNINGENE, OMFANG AV EVT. ETTERSLEP OG HVA SOM BLIR GJORT FOR Å FÅ LØST DETTE

Rørosmuseet

- Museet forvalter en komplisert bygningsmasse på drøyt 10.000 m2, det meste er fredete bygninger. Tilstanden er svært varierende, fra tilstandsgrad 1 til 3. Over halvparten av museets bygninger (49 av 86 bygninger) har tilstandsgrad 2 og 3, jamfør kartlegging i 2019.
- Istandsetting av museets bygninger pågår også kontinuerlig, først og fremst på bygningene etter Røros Kobberværk, der museet mottar istandsettings- og vedlikeholdstilskudd fra KLD. Museets bygninger er registrert i Primus, og det arbeides med å knytte sammen bygninger og annet materiale i samlingene, det være seg arkivmateriale, tegninger, gjenstander og foto.
- Bygningsvernet er et satsingsområde i Rørosmuseet, og vi utfører i tillegg til arbeid på egne bygninger et betydelig rådgivnings- og istandsettingsarbeid på verna bygg eid av andre, i hovedsak i Røros bergstad, men også noe i regionen for øvrig. I tillegg driver vi et betydelig arbeid med kunnskapsutvikling og kurs/formidling, se under immateriell kulturarv.

Status bygningsmasse:

- Driftsbygninger: Økende vedlikeholdsbehov, aldrende bygninger. Økende vedlikeholdsetterslep.
- Antikvariske bygninger: Økende etterslep – minimal FDV-oppfølgning. Flere bygninger burde hatt omfattende tiltak. Utfordringene knyttet til stiftelsens bygninger, både antikvariske og driftsbygninger er finansiering av vedlikeholds og istandsettingsarbeidet
- Kobberværkets bygninger og anlegg: Har øremerket finansiering fra KLD etter årlig søknad, i henhold til en tiårsplan. God FDV-oppfølgning, minkende etterslep.

Kystmuseet

I 2020 ble Prestegårdens naust på Dolm ble jekket opp og stabilisert. Det gjenstår en del arbeid på bygningsmassen på Dolm, blant annet istandsetting av stall bru og utskifting av vindu i låven. Det er allerede lagt planer for hvordan dette skal løses i 2021. Kystmuseets bygningsmasse er ellers i en forholdsvis grei stand.

MKA

- Det ble skrevet en rapport om tilstanden til det verneverdige Årlotnaustet (ett av 3 tømra båtnaust i Trøndelag) hvor det poengteres snarlige tiltak. De originale portene bør restaureres, likedan stolpene og deler av veggen. Deler av grunnmuren er også dårlig. Det er et økt skadetilfanget på naustets front. Høsten 2020 ansatte MKA en person i 50% med driftsansvar som skal se på bygningsmassen på museet, deriblant Årlotnaustet, og Munin-naustet med taklekkasje. Bygningsmassens restaurering og vedlikehold er synliggjort i budsjettet for 2021 og er et prioritert område.

NKIM

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum er oppført i 1967. Det er ikke utført større ombygginger eller rehabiliteringer, noe som bygget bærer preg av. Multiconsult ble engasjert for å utarbeide en samlet tilstandsrapport. Konklusjonen tilsa at hverken innelima, universell utforming, brannslukking, energiforbruk eller alarmanlegg holder dagens standard, verken i forhold til byggeteknisk forskrift eller hva gjelder dagens krav til museumsbygg.

Bygget ble stengt 1.2.21. Personellressursene settes nå inn på å sikre, registrere og gradvis flytte samlingene. Dette er et arbeid vi påregner vil ta flere år. Deler av samlingene vil bli vist ved andre museer og ved andre egnede visningsareal.

Parallelt pågår arbeidet med forarbeid til et nytt kunst- og designmuseum som skal huse samlingene både ved Nordenfjeldske kunstindustrimuseum og Trondheim kunstmuseum.

Ringve

Ingen endringer i bygningsmasse. Driftsbygning og Hovedbygning har vært igjennom omfattende oppgradering og vedlikehold de siste årene. Wesselbygningen har behov for en del omfattende vedlikehold de kommende år, og noen mindre vedlikeholdsoppgaver er gjort i 2020.

Rockheim

Ingen større tiltak i 2020. Lysboksen på taket begynner å bli i dårlig stand og oppgradering må påregnes de neste årene.

Sverresborg

Hovedoppgaven til avdelingen gjennom året har vært sidebygningen til Hans Nissen huset. I tillegg til de større prosjektene som er listet under, har avdelingen utført daglig vedlikehold på bygningsmassen (skifte knuste ruter, reparasjon dører, tak nedløp osv)

- Hans Nissengården, sidefløy. Bygningsvernabdelingens hovedprosjekt i 2020 har bestått av remontering av den 90 m² store sidebygningen fra 1745. Restaureringsprosjektet ble noe mer omfattende enn først antatt grunnet en del skulte

skader som ble avdekket underveis i prosjektet.

- Tavern: Utvendig restaurering av Tavern vertshus.
- Thanemgården fra 1700 har fått utført store restaureringsarbeider i 2020. Steintaket på sidebygning mot Schjølberggården ble lagt om. Utbedring og utskifting av råteskadet kledning og vannbord i bakgården. Full restaurering av vinduer og dører, utskifting av råteskadet materiale, kitting og maling.
- Løveapoteket Ferdigstilling av formidlingsrommet tilknyttet Adolf Øiens Leilighet. Utvendig restaurering Løveapoteket.
- Hugheim. Hytte i lafteplank fra 1925, ervervet av museet i 2020. Bygningen som opprinnelig lå i Vådanveien 116, Trondheim. Hytta ble dokumentert, merket, demontert og flyttet til lager på museet. Planlagt gjenreist i løpet av 2021.
- Hugheim, uthus Panelt uthus i reisverk, ervervet av museet i 2020. Bygningen som opprinnelig lå i Vådanveien 116, Trondheim, ble dokumentert, merket, demontert og flyttet til lager på museet. Planlagt gjenreist i løpet av 2021.
- Skolestua, Værhusbakken Utbedring og utskifting av råteskadet kledning og vannbord for å klargjøre bygningen til maling. Full restaurering av vinduer og dører, utskifting av råteskadet materiale, kitting og maling.
- Skogheim. Maling av gavl mot vest utført av frivillige under veiledning fra museet.
- Dybvadshammer. Utbedring og utskifting av råteskadet kledning, vannbord og vindusomramninger for å klargjøre bygningen til overflatebehandling med tømmerolje (tjære). Overflatebehandling utført av frivillige under veiledning fra museet.
- Klætlåna: Tilvirking og utskifting av vasshyller mot sørøst og sørvest. Malmfuru malt med linoljemaling.
- Naust, Fløan Utskifting av bæring for sval mot sør. Mjøenfjøset, Oppdal Utbedring av takfot mot nord. Torv tatt av ca. 1.2 meter oppover taksiden. Utskifting av taktro og stikksperrer. Ny papp, platon, torvhaldkroker, never og torvhald. Torv ble gjenbrukt. Resten av taket må legges om, trolig i 2021.
- Schjølberggården, sidefløy. Omlegging av tak grunnet råde i taklekker og dårlig papp, fare for taklekkasje. Ny papp, lekter og gradrenner. Remontering og komplettering av takstein. Gamle støpejerns-takvindu restaurert. Glass tatt ut, rammer og karmen rengjort, glass kittet inn og rammer og karmen malt med linoljemaling.
- Aspåsgården På grunn av for høy luftfuktighet i bygningen, har ferdigstilling av Aspåsgården blitt et langvarig prosjekt. I 2020 fikk vi leirerappa mellomgangen i første etasje. Det er brukt halm til armering i leireblandingen. Utført av eksterne. Restaurering av vinduer i første etasje og halve andre etasje er ferdigstilt, i alt 28 vindusrammer. Arbeidet vil pågå til det er ferdigstilt.
- Nattmannshuset Kalkmaling av himling i stuerommet og kjøkken. Kalkmaling av leirerappa vegger i stuerom.
- Vintergamme, Elgå. Vintergammen ble demontert pga. konstruksjonssvikt. Det meste av treverket var ødelagt av råde og/eller hussopp og ble destruert. Noe av konstruksjonen tatt vare på.

Orkla

Store deler av museet bygningsmasse er fredet etter kulturminneloven. Store deler av den fredete bygningsmassen har behov for løpende vedlikehold, og mye er blitt utsatt grunnet resurs- og kompetanse mangel.

- De siste 2 årene har vi arbeidet med ny forvaltningsplan for Thamshavnbanen med tilhørende bygg. Denne vil legge føringer for det løpende vedlikeholdsarbeidet, herunder intervaller, metoder, materialer mv. Forvaltningsplanen vil også identifisere behov for istandsettingstiltak – slik at museet i etterkant kan vurdere prioritering.

- I de siste 2 årene har museet arbeidet med istandsetting og vedlikehold av Gamle Bårdshaug omformer i Orkanger, med sikte på å tilrettelegge for ny bruk. Museet har planer om å selv ta deler av bygget i bruk som formidlingsarena, men vi vil også tilrettelegge for utleie av deler av bygget til eksterne brukere. Vår overordna ambisjon er å gjøre Bårdshaug miljøet til en node for kulturarven i Orkanger, samt til et sentralt utgangspunkt for formidling av den helhetlige industri- og teknologiarven museet formidler. Som et ledd i dette valgte vi å samarbeide med NTNU og Fakultetet for arkitektur, hvor regionhistoriker Ulf Ingemar Gustafsson fungerte som veileder for et Masterprosjekt som tok utgangspunkt i gjenbrukspotensialet for bygget innenfor vernets rammer.

Gjennomførte tiltak:

- Vinduer og port på gammelomformeren er restaurert og montert.
- Det er skiftet tak på østfløyen på gammelomformeren
- Østfløyen er skrapet og klargjort for maling
- Ei banebu på Svorkmo stasjon er restaurert

Rindal

Rindal kommune som eier bygningsmassen har avsatt penger til diverse nødvendige tiltak på eldre bygg. Dette ble planlagt gjennomført i 2020, men er utsatt til høsten 2021.

TKM

Det er ikke gjennomført større arbeider med bygningene i 2020. Det skyldes delvis at driftsleder sa opp stillingen sin midtveis i året, og delvis at en del utredningsoppgaver har fått prioritet.

- Noen oppgraderinger av teknisk utstyr (belysning i kjeller, oppgradering av alarmanlegg etc) er startet opp, samt at det er oppgradert ventilasjon og klimastyring på Gråmølna. Nødvendig utskifting av PCB-holdige lysarmaturer i kjelleren i Bispegata (verksteder, magasiner og kjeller) er startet opp. Ferdigstilles i 2021.

- Det er gjennomført reparasjon for å stanse lekkasje fra et takvindu i kontoravdelingen i Bispegata. Tre vinduer til utbedres i 2021.

3.7 PLANER VEDR. IMMATERIELL KULTURARV, OG HVILKE TILTAK ER GJENNOMFØRT

Rørosmuseet

- Bygningsvernssenteret arbeider aktivt for å gjenvinne tapt kunnskap innen tradisjonelt bygghåndverk. En søker til enhver tid å nytte de ulike istandsettingsprosjektene til kunnskapsbygging. Gjennom Bygningsvern- Museumsnettverk for tradisjonshåndverk, er Bygningsvernssenteret deltaker i Hårf-prosjektet (håndverksforskning ved museene) med istandsettingsprosjektet på Hyttstuggu.
- Det arrangeres åpne handverkermøter, kurs og workshops for distriktets handverkere med ulike temaer. I 2020 ble omfanget av samlinger sterkt redusert. Handverksmartnan med 6 workshoper gikk som normalt i februar, og i høsthalvåret ble det gjennomført 10 workshoper for byggfagelever og lærlinger i videregående opplæring og handverkere knyttet til istandsetting av Direktørgården, Røros kommunes rådhus. Håndverksdagene med 5 dagers fagkurs med tema innen mur, tre, overflatebehandling og smiing, måtte avlyses i 2020.
- Bygningsvernssenteret er også læringsarena for NTNUs bachelorstudium i Tradisjonelt bygghåndverk. 2 studenter er i sitt 2. og 3. studieår. Dette oppdraget har vi klart å gjennomføre også i 2020.
- Bygningsvernssenteret er i tillegg læringsarena for Fagskole bygningsvern, normalt med 3 samlinger lagt til Kurantgården. I 2020 ble det mulig å gjennomføre 2 samlinger.

Kystmuseet

Museet har vært en støttespiller for den frivillige foreningen Harald Aukas båtmotorsamling, hvor kunsten å vedlikeholde og reparere eldre båtmotorer holdes i hevd.

MKA

- Et av Kystens Arvs viktigste kjerneområder er immateriell kulturarv og handlingsbåren kunnskap innenfor feltene båtbygging, segling og fiske. Arbeidet med å bevare og formidle immateriell kulturarv er nedfelt i museets formålsparagraf, og har vært forsterket gjennom strategiplan og handlingsplan. Museets ansvar på dette området har ført med seg en oppbygging og satsing på museets båtbyggeri.
- Båtbyggeriet besto i 2020 av 2 trebåtbyggere og 2 lærlinger i trebåtbyggerfaget. Båtbyggeriets stillinger er faste ansatte. Båtbyggeriets sjeldne og unike trebåtbyggerkunnskap er anerkjent både i Norge og internasjonalt. Læringeordningen er en av de viktigste oppgavene MKA har innenfor feltet immateriell kulturarv. Dette er kunnskap og læring som må gis videre i form av kroppslig herming og kulturelle praksiser.
 - MKA var også i 2020 aktiv deltaker i Forbundet Kystens arbeidsgruppe for å få den nordiske klinkbåttradisjonen inn på UNESCOs liste over verneverdige kulturelle praksiser, og våren 2020 ble UNESCO-nominasjon overlevert i Paris hvor alle de nordiske landene sto bak en felles søknad til UNESCO om å inkludere nordisk klinkbåttradisjon på listen over menneskehetens immaterielle kulturarv.
 - MKA og båtbyggeriet var også med i Forbundet Kysten og UIT Norges Arktiske Universitet sin arbeidsgruppe for å etablere trebåtbyggerfaget som en universitetsutdanning. Her er tanken at studenter kan fordype seg i en båttype slik at de virkelig blir kjent med både bruk, bygging og historie omkring båttypen. Det legges opp til en bachelorutdanning, og det sees på mulighetene for en master også. Foreløpig planlagt oppstart av dette er satt til 2021. Vi som museum vil i dette tilfellet være en arena for den praktiske utøvelsen av trebåtbyggerfaget og stille med våre båtbyggere som praksislærere. Omfanget av praksis vil utgjøre omtrent 1/3 av studiet.
 - MKA har også stilt seg positive i 2020 til å delta på immaterielle prosjekter innen trebåtbygging i regi av Norsk Maritimt Museum som avventer svar på søknader. MKA skal utvikle ny strategi- og handlingsplan i 2021 som også vil inneholde en plan for immateriell kulturarv ved museet.

Rockheim

Museet har ikke planer per i dag, men vil ta tak i det i forbindelse med sammenslåing av Ringve i 2021 når det skal utvikles ny strategi, innsamling og forvaltningsplan.

Sverresborg

- Immateriell kulturarv representeres ved Sverresborg gjennom formidling av norsk og samisk kulturarv og vi forsøker å flette formidlingen av det materielle med det immaterielle.
- Samisk tradisjon og kulturarv knyttes til myter og språk og helst i Lavvoen og gjerne med gjenstander som kan forsterke fortellingen.
 - Norsk matkultur formidles i vårt DKS tilbud «Snipp snapp Brennsnute».
 - I sommersesongen har vi fokus på formidling av håndverk, norske folkeeventyr, tradisjonell sang og musikk i publikumsprogrammet som går hver dag. I tillegg er vår keramiker og hattemaker fremdeles i drift i sine verksteder i Byavdelingen.

- Kulturhistorisk åpen barnehage på Nesset gård, der kulturarv formidles til våre yngste gjester. Eventyrstien på Sverresborg ble opprettet i 2019 og videreutviklet i 2020. Den består av skulpturer med kjente eventyrfigurer langs en sti. Skilting inviterer besøkende til en samtale om norske folkeeventyr. Eventyrstunder med dramatisering av eventyr, omvisninger og arrangement med fokus på norske folkeeventyr.
- Deltakelse i EØS prosjekt med Astra i Romania. Formidling av tradisjonshåndverk – se utviklingsprosjekter.

Orkla

- Museet drifter Thamshamnbanen, en av verdens første vekselstrømsjernbaner åpnet i 1908. Gjennom kjøring med tog og vedlikehold av materiellet har museet også ansvar for den immaterielle kunnskapen knyttet til den historiske jernbanen.
- Også i gruvene formidles den immaterielle kulturarven, kunnskap om arbeidsmetoder og teknikker brukt i utvinningen av ressursene i gruvene.

Rindal

Museet arbeider med intervju og dokumentasjon av skihistorie overført fra eldre informanter vektlagt. Rindal skimuseum har gjennomført noe intervju og bearbeidet dette, formidlingsopplegg på grunnlag av intervjuene er satt opp for de enkelte trinn i skolen. Overføring av kunnskap gjennom forskjellige håndverksteknikker utført av eldre informanter i museets venneforening er gjennomført, spesielt innen strikking og lemsebaking.

TKM

I en oppdatert policy for samlingsutvikling erkjenner museet at samlingen er svak på immaterielle verk (performance, video, lydkunst, etc.), og museet innledet i 2020 en periode for å satse på kunst i den kategorien. 9 av 19 verk som ble tatt inn i kunstmuseets samling i 2020 kan sies å tilhøre kategorien immateriell kulturarv.

3.8 SIKKERHET OG BEVARING

Rørosmuseet

Museets magasiner er spredt på tre lokasjoner. Alle magasiner har brann- og tyverivarsling med direkte varsling til brannvesen og vaktelskap. En lokasjon (to magasinbygninger) ligger på elveslette og kan være flomutsatt ved storflom.

Kystmuseet

Magasin på Fillan, Dora og på Hemnskjel har tilfredsstillende bevaringsforhold. Museet er også sikret i sin helhet med innbrudd og brannalarm.

MKA

MKA har brannvarslingsanlegg med direkte varsling til brannvesenet. Det er et trådløst system med detektorer. Båter og gjenstander som er i hovedutstilling og magasin er godt sikret, med unntak av fjernlager på Scheisbakken som er uten ingen brannsikring. Den lokale brannstasjonen i Stadsbygd ble i 2020 truet av nedleggelse. Saken er ennå ikke avgjort. Utrykningstid blir da eventuelt 20 minutter fra Rissa brannstasjon.

NKIM

I 2020 måtte hovedutstillingen evakueres til sikker plassering på Dora. God bevaring oppnås også gjennom gode oppbevaringsforhold. Oppbevaringsforhold og tilstand på bygningsmassen gir som tidligere beskrevet begrenset mulighet for tilfredsstillende bevaring av samlingen. Samlingen på magasin er sikret med kortlesere og individuelle koder. Sikring av samlingen på nærmagasin må på grunn av foreldede og uegnede løsninger sies å være sterkt mangelfull. I utstillingene er det gamle monterløsninger og samlingen er delvis dårlig sikret. Det finnes unntak og sikringen er relativ i forhold til objekttype og verdi.

Ringve

- Det er montert pullerter ved inngang til tunet for å sikre mot innkjøring.
- Tekniske oppgradering vedr. adgangskontroll, alarmanlegg og kameraløsninger

Rockheim

Museet har gode rutiner og generelt tilfredsstillende bevaringsforhold. Museet har behov for tekstilkonservatorkompetanse for å gjennomgå tilstanden til kostymer, tekstiler, merch m.m.

Sverresborg

- Sverresborg har brannvarslingsdekning med termiske kamera på det meste av museets 150 mål store området.
- Arbeid med etablering av ny elektronisk port ved publikumsbygget er startet, for å imøtekomme brannvesenets behov for tilkomst med materiell i tilfelle brann.

- Bygging av nytt brannsikket søppelrom i Hans Nissengården er påbegynt.
- Alle brannsentraler er byttet.
- Vi følger regler og retningslinjer i forhold til branndokumentasjon, tilsyn og årskontroller på alarmer, brannteknisk utstyr og elektriske/tekniske anlegg. Herunder lukking av avvik som blir avdekket under års- og/eller egenkontroller.

Orkla

Nybygget som etter planen skal stå ferdig høsten 2021 vil sørge for at sikkerheten og bevaringsforholdene til arkivmateriale og mye gjenstandsmateriale blir mye bedre. Vi har fram til nå hatt utfordringer med dette både når det gjelder gjenstander og arkiv.

Rindal

- Museet har tilfredsstillende sikring med brann- og innbruddssikring, tilknyttet vaktelskap for overvåkning.
- Glassdører for innsyn i museets samlinger i antikvariske bygg bedrer sikkerheten.
- Eget «arkivkontor» i Rindal gamle kommunehus hvor originale maleri og eldre tekstiler blant annet oppbevares.

TKM

- Alarmsentral oppgradert på Gråmølna. Forenkler bruk og tilsyn og gir dessuten færre utrykninger / mindre belastning på driftspersonell som er ansvarlige for sikkerhet.
- Alarmsentral for objektsikring i Bispegata for å sikre samlingen og evt. fremtidige utstillinger med særskilte krav.

3.9 TILSTANDEN PÅ DE TEKNISK/INDUSTRIELLE KULTURMINNENE, OMFANG AV EVT. ETTERSLEP OG HVA SOM BLIR GJORT FOR Å FÅ LØST DETTE.

Rørosmuseet

Rørosmuseet forvalter eiendommene etter Røros kobberverks konkursbo gjennom en avtale mellom Statsbygg, Klima- og miljødepartementet og MiST Rørosmuseet. Det ble laget en 10-årsplan for istandsetting av eiendommen, og MiST Rørosmuseet får årlig tilskudd fra KLD etter søknad for å gjennomføre denne planen. Istandsettingsplana er planlagt revidert i 2021.

I 2020 har det vært gjennomført tiltak på 21 prosjekter, samt utført løpende mindre vedlikeholdsoppdrag på bygninger/ installasjoner/kulturlandskap og gjennomgang av løsøret. Samlet utgjør det en totalaktivitet på nær 11 mill. Dette inkluderer også forvaltning, drift og ettersyn av eiendommene. Detaljerte årsplaner og årsrapporter sendes KLD.

Kystmuseet

Shetlandsskøyta VITA ligger fortsatt til kai på Ansnes. Båten er tildekket og avfukter er installert. Tilstanden på fartøyet er svært dårlig, men får daglig tilsyn av ansatt i en 10%stilling. Kystmuseet har i 2020 arbeidet etter en firedelt plan. Det er sendt søknad til Riksantikvaren for midler til omfattende gjennomgang for å kunne gi en pris på en mulig istandsetting. Svaret fra RA vil være avgjørende for den videre utviklingen til fartøyet.

Orkla

- De deler av den teknisk-industrielle kulturarven i Orkdalen som eies eller forvaltes av Orkla industrimuseum, er i relativt god stand. De siste årene har jernbanen og gruva krevd mye av våre ressurser – både økonomisk og personalmessig. Konsekvensen av dette er at bygningsmassen langs Thamshavnbanen er blitt tilsidesatt, og har nå på mange steder behov for enn større vedlikeholdsinnsats. Det er viktig at dette følges opp og prioriteres for at vi skal unngå tap av kulturminner. Det vil på sikt være hensiktsmessig med 1) et tettere samarbeid med bygningsvernsentra, og 2) på sikre etablere en fast stilling innenfor bygningsvern ved museet.
- Orkla industrimuseum har de siste 2 årene arbeidet mye med Bårdshaug omformermiljø – da med større vedlikeholds- og istandsettingsarbeider. Vi har brukt egne midler og personal på dette, i tillegg til at vi har omsøkt og fått tilskudd fra vern myndigheter for istandsettingstiltak. Vi har leid inn ekstern ekspertise til dette, men har brukt egen personal som prosjek ledelse og for å ivareta krav om antikvarisk praksis.
- Industriarven i Orkdalen er fordelt på mange aktører og eiere. Andre deler av kulturarven knyttet industri og teknologi er eierløse (gruveanlegget på Løkken blant annet). Dette er til dels utfordrende, dels fordi vi risikerer å tape deler av den helhet som i dag er bevart, og dels fordi mange aktører mangler kompetanse innenfor teknisk-industriell kulturarv og antikvarisk kompetanse for å ivareta – og eventuelt gjenbruke/konvertere denne uten å tape verdier.
- Målet med omformerstasjonen er å sette bygget i stand slik at museet kan ta det i bruk som formidlingsarena, i tillegg til at vi arbeider for å tilrettelegge for annen næringsvirksomhet der. Arbeidet ved Bårdshaug er en del av et større prosjekt med mål om å gjøre stedet til en node i Orkanger – hvor vi også arbeider i lag med Orkland kommune om å gjøre den delen av Thamshavnbanen som ikke er i drift; til gang- og sykkelvei med formidling av kulturhistorisk viktige lokaliteter

- underveis. På den måten blir jernbanen enn «blodåre» gjennom samfunnet, og en mer aktiv del og ressurs i samfunnsutviklingen. Prosjektet fortsetter i 2021.
- Forvaltningsplanen for Thamshavnbanen med tilhørende bygg, vil også inkludere de bygninger Orkla industrimuseum har forvaltningsansvar for. Det vil bli gjennomført enn tilstandsvurdering av disse under 2021, og som vil gi grunnlag for det videre arbeidet med disse, herunder løpende vedlikeholdsarbeid og istandsettingsbehov.
- Thamshavnbanen. Gjennomførte større vedlikeholdsoppgaver:
 - Utskifting av masser og sviller, pakking og justering gjennom tunnelen gjennom Klinghåmmåren
 - Utbedringer etter ras ved utløpet Hongslo
 - Skogrydding
 - Bytte av 5 planoverganger
 - Innkjøring og destruksjon av 50 tonn gamle sviller
 - Bytte av 990 sviller
 - Demontering av KL og skinner på Løkken stasjon i forbindelse med nybygg
- Togmateriell:
 - Overhaling av 4 motorer til lok 1 pågår
 - Årskontroller og ettersyn iht krav i sikkerhetsstyringssystemet
- Gruva:
 - Fjellrensk i hele gruva
 - Utskifting av bukker i stollen

4 FORSKNING OG UTVIKLING

4.5 OVERSIKT OVER FORSKNINGSPROSJEKTER OG KUNNSKAPSUTVIKLINGSPROSJEKT

Rørosmuseet	
Prosjekttittel og tema	Hårf, Håndverksforskning ved museene. Hyttstuggu på Røros som står ved Malmplassen på motsatt side av Smelthytta fikk sin nåværen de utforming omkring 1830 og har fungert som administrasjonshus, fengsel, laboratoriet, spise/ sovebrakke og museumshus. Deler av bygningen er trolig eldre, men den kalkstøpte delen er satt opp omkring 1800. Kalkveggen er bygget opp med plankeforskaling og slegg som sparesten. Dette er en uvanlig konstruksjon som har tilknytning til Falun og bergverksmiljøet. Tidlig på 2000-tallet ble det gjort en større istandsetting av kalkmurene. En særlig grunn til at vi ønsker å forske på denne bygningen og denne konstruksjonen, er at skadebildet vi ser, er stort etter kort tid.
Problemstilling	1. Kalk-kvalitet. Hva slags kvalitet var det på kalkmørtelen som opprinnelig ble benyttet, og hvordan kunne de kontrollere kvaliteten. 2. Bygningshistorien. Hva er historien til tømmerdelen av bygningen og hvordan har de løst sammenføyningen til den murte delen. Formålet med prosjektet er å forske på bygningshistorien og bygningstilvirkning ut fra håndverkernes ståsted. Et grunnleggende spørsmål er om vi kan se andre ting, eller lengre, med håndverkerblikket enn det våre forgjengere har sett. Hva kan vi finne ut gjennom å studere verktøyspor og materialkvalitet i tillegg til arkivmateriale. Kan vi rekonstruere arbeidsprosedyrer i det tradisjonelle håndverket og fortidige arbeidsprosesser ut fra å granske materialer og verktøyspor?
Mål	Artikler, seminarer.
Tidsplan	Vår 2021: Artikkelskriving, korte seminarer med presentasjon og diskusjon om artiklene. Høst 2021: Publisering i By og bygd eller Fortidsminneforeningens årbok.
Ansvarlig og deltakere	Museumsnettverket for tradisjonshåndverk har ansvar for gjennomføring av prosjektet i sin helhet.
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Finansieres av Kulturrådet For Bygningsvernssenteret er timene på forskningsprosjektet oppbrukt i løpet av 2020 og ferdigstilling av artikkel i 2021 må finansieres av Bygningsvernssenteret.
Type prosjekt	Håndverksforskning

MKA	
Prosjekttittel og tema	Bygging av ny Jekt med brutt tradisjon
Problemstilling	Båtbyggeriet /KA bygger klinkbygd jekt 100 år etter at den siste jekta ble bygd i Trøndelag. Det er ingen direkteoverføring fra jektebåtbyggere den gang til dagens jektebåtbyggere. Hvordan bygger man da en jekt i 2018-19? Hvilke problemstillinger må man være obs på? Hvilke utfordringer støter man på underveis? Har noe gått tapt? Hva evalueres i ettertid? Hva manglet man av kunnskap?
Mål	Få kunnskap om gjemt og glemt kunnskap. Få økt fokus på båttypen jekt og tradi-sjonsbåtbygging. Utgi publikasjon om resultatet.
Tidsplan	2018-2021
Ansvarlig og deltakere	Konservator Hilde Murvold Borgfjord, båtbyggerleder Einar Borgfjord, båtbygger Ola Borgfjord
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	
Type prosjekt	Byggingen av jekta Tordenskjold må sees på som et prosjekt innenfor kategorien kunnskapsutvikling. Aksjonsforskning
Ringve	
Prosjekttittel og tema	Mekaniske musikkinstrument i Norge 1750-1930
Problemstilling	Ideen om att lagra musikaliska strukturer och processer har sina rötter bland annat i mekaniska musikinstrument, långt tidigare än fonografens intåg på 1870-talet. Hur blev dessa kulturuttryck introducerade, distribuerade och mottagna i Norge? På vilket sätt bidrog de mekaniska instrumenten till att kommodifiera musik? -att ge en översikt i ämnet för norska förhållanden, och därmed ge en kompletterande historiesyn til den internationellt vedertagna. -att utveckla en nationell tesaurus över termer, begrepp och referenter, som tar hänsyn till såväl historiska som nutida förhållanden, och som därmed kan fungera som modell i arbetet vid norska museer inom förvaltning (registrering), förmedling och vidare forskning, speciellt inom fältet mekaniska musikinstrument
Mål	Dr.gradsprosjekt
Tidsplan	2020-2022
Ansvarlig og deltakere	Mats Krouthén, prof. Em. Olle Edström (handledare), dr. Johan Norrback (bihand-ledare)
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Göteborgs universitet
Type prosjekt	Forskningsprosjekt. Avhandling ph.d. (Göteborgs universitet). Ressursbruk: 35% konservatorstilling 2,5 år.

MiST	
Prosjekttittel og tema	RAPMUS (Redusert aldring og aktiv konservering av plastgjenstander i museer og samlinger)
Problemstilling	Forskning på nedbrytning av plast i museer
Mål	Hindre tap av plastbaserte kulturarvsobjekter
Tidsplan	2017 – 2020
Ansvarlig og deltakere	Peter Juga, administreres fra Ringve
Ved eksterne prosjek-ter: finansiering, samar-beidspartnere o.a.	Oslofjordfondet, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Vestfoldmuseene, Norsk oljemuseum, Norsk industriarbeidermuseum, Norsk teknisk museum, kunst i offentlige rom (KORO), Museene i Sør-Trøndelag, Norner Research og Centre National d’Evualation de Photoprotection
Type prosjekt	Forskningsprosjekt
Ringve	
Prosjekttittel og tema	«(For)bruker vi museumsobjektet? Et spørreskjema for forhandlinger i arbeidshverdagen»
Problemstilling	
Mål	Vitenskapelig artikkel
Tidsplan	Ferdig skrevet, publisering gjenstår
Ansvarlig og deltakere	Vera de Bruyn-Ouboter
Ved eksterne prosjek-ter: finansiering, samar-beidspartnere o.a.	
Type prosjekt	Forskningsprosjekt
Ringve	
Prosjekttittel og tema	Trompeten som mannlighetsmarkør
Problemstilling	Instrument og kjønnssymbolikk
Mål	Vitenskapelig artikkel
Tidsplan	Ferdigstilling ila 2021
Ansvarlig og deltakere	Verena Barth
Ved eksterne prosjekter:	finansiering, samarbeidspartnere o.a.
Type prosjekt	Forskningsprosjekt

Ringve	
Prosjekttittel og tema	Fem portrettmedaljonger fra 1700-tallets Trondhjem: En tverrfaglig undersøkelse i materialitet, musikkhistorie og identitetsdannelse
Problemstilling	
Mål	Vitenskapelig artikkel
Tidsplan	Omskriving og publisering 2021
Ansvarlig og deltakere	Annabella Skagen Ringve,
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Daniela Pawel, NTNU Vitenskapsmuseet
Type prosjekt	Forskningsprosjekt
Ringve	
Prosjekt under planlegging	Phd-prosjekt om korrosjon på musikkinstrumenter
Prosjekttittel og tema	
Problemstilling	
Mål	Ph.d.-grad
Tidsplan	Faglig klarert, mangler finansiering
Ansvarlig og deltakere	Vera de Bruyn-Ouboter
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	
Type prosjekt	Forskningsprosjekt
Rockheim	
Prosjekttittel og tema	Elektronisk populærmusikk som analog og digital kulturarv. Tromsø-scenen 1987 – 1997
Problemstilling	Hvordan kan historier og materiale rundt hvordan norsk elektronisk populærmusikk har blitt til, velges ut og brukes som analog og digital kulturarv. Hvilke hensyn krever denne kulturarven at forvaltningen tar?
Mål	Offentlig PhD
Tidsplan	2018-22
Ansvarlig og deltakere	Konservator Synnøve Engevik
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Norges Forskningsråd, Institutt for kunst- og medievitenskap NTNU
Type prosjekt	Forskningsprosjekt

Rockheim	
Prosjekttittel og tema	Formidling til barn på museum (arbeidstittel)
Problemstilling	Gjennomgang og utvikling av metoder for formidling for barn på museum
Mål	Master i barnekultur og kunstpedagogikk
Tidsplan	2019-21
Ansvarlig og deltakere	Tone Fegran
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Dronning Mauds Minne Høgskolen
Type prosjekt	Studie og oppgave på masternivå
4.6 PUBLIKASJONER	
Populærvitenskap:	Kystmuseet i Sør-Trøndelag: Svein Bertil Sæther og Svend Sivertsen: Skarvsetta – Årbok for Kystmuseet i Sør-Trøndelag og Hitra Historielag. Vindfang, 185 sider Rørosmuseet: (red.) Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020. Rørosmuseets årbok, 88 sider Erik Roll: Handelshuset Enazelius – Et unikt arkiv om handel og næringsliv i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 5 sider Ingeborg Anna Ødegaard: Malena Hansdatter Aasen – Tråder i hennes usedvanlige livsvev i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 8 sider Rørosmuseet: På sporet av ei smeltehytte – Dragås hytte 1727-1834 i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 8 sider, 10 sider Toril Ormhaug: Kramvare og Handelsmænd – om handel på sta’a før 1818 i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet Jenny Fjellheim: Prinsan beelhte – Beltet etter Prinsa i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 3 sider Ole Bekkos og Sophie Gjesdahl Noach: Hyttstuggu – å lese en bygning, i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 11 sider
	MKA: Hilde Murvold Borgfjord: Den grønne bybåten – tradisjonsbåt til grønn turisme og grønn hverdag. I Kysten, Kystkulturell tidsskrift til medlemmer av Forbundet Kysten. 4 sider Utstillingskataloger og Katalogtekster: Kunstindustrimuseet: Solveig Lønmo: «Og plutselig er det kveld» Essay til katalog for utstillingen Håkon Bleken. Jeg har lenge gått ved din side. TKM 2020 Solveig Lønmo: «Ta deg TiD» lydspor til utstilling «Tid» NKIM 2020 – 90 minutter Trondheim Kunstmuseum: Johan Börjesson og Märit Aronsson: Før og etter solnedgang – Leonard Rickhard. Trondheim Kunstmuseum. Forlag Uten tittel 160 s Johan Börjesson, Emily Herring, Aksel Tjora, Leah McClimans, Sophia Efstathiou: Beyond Measure Art and Knowledge in the Age of Over-measuring. Forlag: Uten tittel. 168 sider.
Vitenskapelig artikkel:	Ringve: Annabella Skagen: «Kotzebue in Trondheim: Continental Ideals and Local Identity During the Napoleonic Wars» Vitenskapelig paper i konferanseantologi, Stockholms Universitet 2020.

	Nettpublikasjon https://www.su.se/polo-poly_fs/1.506141.15929741361/menu/standard/file/Historiography_2018.pdf , 10 sider
Fagfellevurderte artikler:	Ringve: Mats Krouthén: «A Private Playlist? Repertory in Norwegian Eighteen-Century Musical Clocks» i Randi M. Selvik, Svein Gladsø, Annabella Skagen (red.): Relevance and Marginalisation in Scandinavian and European Performing Arts 1770– 1860: Questioning Canon. London. Routledge, 28 sider
Kronikker og avisinnlegg:	Ringve: Annabella Skagen og Solveig Rønning: «En uforløst symfoni: Martin Andreas Udbye 200 år» Adresseavisen 18.6.2020 Ivar Roger Hansen og Vibekke Vange: «Bevar lystgårdslandskapet på Lade» Adresseavisen 16.3.2020 Utviklingsenheten: Ann Siri Hegseth Garberg: Frivillighetens betydning, Dampskibsposten 2/2020 Ann Siri Hegseth Garberg: Profesjonalisert frivillighet, Museumsnytt 4/2020
4.7 DELTAKELSE PÅ KONFERANSER/SEMINARER (MED ELLER UTEN PAPER)	
Ringve Vera de Bruyn-Ouboter: CIMCIM konferanse, Paris, 3.-7. februar 2020 Lars Erik Brustad Melhus og Vera de Bryun-Ouboter: Playing and operating: functionality in museum objects and instruments. CIMCIM-konferanse ved Cité de la Musique – Philharmonie de Paris, Paris 4-6.2.2020 Mats Krouthén: «On new possibilities for digitalisation and display of Leipzig discs». Symposium GESTANZTE MUSIK- Leipzig als Zentrum der Musikautomaten-Produktion 1882–1930. 27.-28 August, Leipzig (deltakelse via Internett) Vera de Bruyn-Ouboter: Konferanse EUROCRR: 8.9.2020, digitalt (Budapest). Forskning innen korrosjon internasjonalt, både industri og kulturarv. Pjotr Juga: Plastics in Peril: Focus on Conservation of Polymeric Materials in Cultural Heritage, 1619. november, e-konferanse, University of Cambridge Museums and Botanic Gardens, Storbritannia Mats Krouthén: 2nd Global Piano Roll Meeting – Prelude. 21. November Hochschule der Künste, Bern, Sveits. Mats Krouthén: Seminar om musik och lyssnande. Musicology seminar at KUV, 26. nov. Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborgs universitet. Peter Juga: «Fra Rayhorn til RAPMUS. Fra et museumsobjekt til et nasjonalt forskningsprosjekt.» Foredrag på Norges Museumsforbunds forskerkonferanse 22.10.–23.10.2020 Vera de Bruyn-Ouboter: Konferanse materialteknologi, NTNU: 2.-3.12.2020, digitalt. Innlegg med tittel: «Korrosjon på historiske musikkinstrumenter – Reaksjoner mellom materialene i et langtidsperspektiv» Pjotr Juga: Climate in Museums: Choices, Decisions and Processes, 4. desember, e-konferanse, UiO, Kulturhistorisk museum Anne Mette Gottschal: Vurdering av kunst- og designsamlinger. Kurs/workshop i prioriteringer I samlingsarbeid, 15.–16.1.2020, Kulturrådet Anne Mette Gottschal: Brukerseminar om Kulturio, Oslo 29.01.2020 Anne Mette Gottschal: Arkivseminaret 2020, Norsk senter for folkemusikk og folkedans, 09.0311.03. Oppstarten av seminaret den 09.03 var på Ringve med tema dreiepositiv som kilde til folkemusikk. Anne Mette Gottschal og Verena Barth: Webinar om KulturNAV, 07.05.2020 Vera de Bruyn-Ouboter: Norsk korrosjonsteknisk foreining (NKF), Equinor Trondheim, 5. mars2020 Anne Mette Gottschal og Verena Barth: Webinar om KulturNAV, 07.05.2020 Verena Barth og Mats Krouthén: 3.9.2020, digitalt (MuseumsIT): Webinar om autoritetslister Vera de Bruyn-Ouboter og Tor Marschhäuser: Beredskapsseminar: 3.11.2020, Rockheim. Verena Barth, Anne Mette Gottschal, Pjotr Juga: 3.12.2020, digitalt (MuseumsIT): Webinar om nytt datasett for drakt i KulturNav MKA - webseminar om digital formidling (“longreads”) på hjemmesider og andre plattformer i regi av Kultur-IT. - webinar om redigering av artikler på DigitaltMuseum. Rockheim: Arve Guldbrandsen og Pete Lalonde: ISE (Integrated Systems Europe, https://www.iseurope.org/) i Amsterdam.	

11-14. februar 2020 Christin Hoff, Ina Morken Midtun: «Museum Connections» i Paris 15-17 Januar 2020. Bent Erik Larsen: Beredskapsseminar: 3.11.2020, Rockheim.
Sverresborg Helene Møllevik: NCKs vårkonferanse (Østersund) 12-13.02.20, foredragsholder Utviklingsenheten Ann Siri Hegseth Garberg: 13.februar Workshop med Joachim Huber vedr. beregning av magasinplass Ann Siri Hegseth Garberg: 13.- 14.februar: «Samlinger på flyttefot» Museumssenteret i Hordaland i samarbeid med Seksjon for samlingsforvaltning Ann Siri Hegseth Garberg: 3.- 4. november: Alltid beredt. Nasjonalt beredskapsseminar. Seksjon for samlingsforvaltning Ann Siri Hegseth Garberg: 9.des. Forskerforum MIST Ann Siri Hegseth Garberg: En rekke webinarer med tema innenfor samlingsforvaltning, etikk, museumsutvikling, Kulturrådets webinar-rekke m.v. Stein Adler Bernhoft: ICAMT / ICOM internasjonalt webinar 7. oktober,-med tema omkring «Museumsutstillinger/ formidling og nytenkning under en pandemi» Turid Nilsen: 9. des. Forskerforum. Turid Nilsen: Kulturrådets webinar-rekke høsten 2020. Turid Nilsen: Landsmøte i Arkivforbundet på vegne av MiST. Hanna Mellemsether: Flere av Kulturrådets webinarer (samtdisdokumentasjon, mangfold og kulturvern) Hanna Mellemsether: Webinar i prosjektet Identity on the Line Hanna Mellemsether: Webinar MUZE-X: shaping museum futures – pre-conference workshop Hanna Mellemsether: Digitalt EØS-seminar for mottakere av støtte fra EEA-Norway grants Hanna Mellemsether: Konferansen for museumsforskning, NMFs seksjon for forskning. Elverum oktober 2020. Medarrangør og sesjonsleder Hanna Mellemsether: Medarrangør og møteleder i Forskerforum på Rockheim, desember 2020
MASTERSTUDENTER I PRAKSIS
Rørosmuseet: Masterstudent ved NTNU Kulturminneforvaltning har vært 8 uker i praksis ved Bygningsvernssenteret
Kystmuseet: I 2020 har vi hatt 2 x 2 bachelorstudenter fra Arkiv- og samlingsforvaltning NTNU i praksis ved magasinet på Dora.
NKIM: 1 masterstudent fra Institutt for kunst- og medievitenskap. (vinner av MiSTs masterstipend) 3 bachelorstudenter
Ringve: Masterstudent hatt praksis i første tertial, Kulturminneforvaltning Samarbeid med masterstudent i forbindelse med Andreas-Udbye-jubileet (hele 2020), musikkvitenskap
Sverresborg: To masterstudenter i arkeologi ved NTNU i praksisarbeid ved kulturhistorisk avdeling og bevaringsavdelingen. Lærling i tømrerfaget frem til høsten 2020.
Orkla: Veiledet 2 masterstudenter fra NTNU/Arkitektur som krev oppgave om gjenbruk av bygg (vinnere av MiSTs masterstipend)
HAR EKSTERNE FORSKERE BRUKT MUSEET SOM ARENA (TEMATISK/SAMLING ELLER ANNET)
Rørosmuseet: Arkitektstudenter ved NTNU besøker hvert år Rørosmuseet bygningsvernssenteret og Røros kommune, i forbindelse med studiet Bygningsvern- formgivning i eksisterende bygningsmiljø. Professor Eir Grytli og universitetslektor Jon Nordsteien har ansvar for planlegging og organisering av det faglige innholdet i samarbeid med bygningsvernssenteret.
Kystmuseet: Fra tid til annen får vi henvendelser fra eksterne om de kan bruke havbruksarkivet. Det kan være masteroppgaver eller andre.

NKIM: Førsteamanuensis Ingrid Halland ved NTNU har gjennomgått brevarkivet ifm. artikkel om Jens Thiis, William Morris og økologi.

Ringve: Bodil Diesen, instrumentbygger – sjøfløyte, kopibygging
Leonardo Michelin- gitarer undersøkelse, kopibygging
Andreas Erbe, IMA, NTNU – ny analysemetode for korrosjon på ulike tastinstrumenter
Lokalhistoriker Karl Gunnar Jensen benyttet arkivet til Trøndernes Mandssangforening deponert hos oss, i arbeidet med å skrive foreningens historie
Edvard Hoem – Hoem-instrumenter, research til historisk roman

Orkla: Våre arkiver har blitt brukt av studenter ved NTNU i samband med Masterprosjekt

TKM: Sosiolog Dag Solhjell har hatt tilgang til arkivet i arbeidet med en bok om norske kunstforeninger. Trondhjems kunstforening har publisert en bok i anledning sitt 175-årsjubileum. Kunstforeningen ved bl.a. forfatter Per Christiansen har brukt museets dokumentarkiv og fotoarkiv i arbeidet med boken.

4.8 UTVIKLINGSPROSJEKTER

MKA
- Elbåten Elfryd, eller den Grønne bybåten var et innovativt prosjekt hvor gammelt tradisjonshåndverk ble brukt sammen med moderne batteriteknologi, for å få til en elektrisk bruksbåt. Prosjektet har vært såpass vellykket på alle vis, slik at museet ønsker å videreføre erfaringene vi har fra dette prosjektet inn i andre prosjekter også.
- Ny basisutstilling: «Båt og bærekraft» åpnet i 2020.

NKIM
- Filmprosjekt ved Jon Vatne «Kunsten å se på kunst» til DKS, utvalg og innhold ved museets fagstab.
Finansiert av Trøndelag Fylkeskommune.

- Museumsplattform for barn og barnefamilier: Prosjektet er et samarbeid mellom MiST, Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Trondheim Kunstmuseum, og Ablemagic AS. Prosjektet skal resultere i et rammeverk for formidling og interaksjon. Vi ønsker å skape en formidlingsplattform der barna selv får definere og synliggjøre hva som er deres perspektiv på museumsopplevelsen, mer enn å fortelle dem hvordan de skal oppleve museumsobjekter.
Finansiering: Fylkeskommunen og Trondheim kommune, Kulturrådet

Ringve
- Ny hovedutstilling i Låven. Den gamle instrumentutstillingen skal erstattes med en ny hovedutstilling, som skal åpnes i januar 2022. Egenfinansiert

Rockheim
- Millenniumsrommet – en ny del av hovedutstilling som viser musikkutviklingen de siste tiårene. Utstilling åpnet i desember 2020 og innebærer en fornying av Rockheims formidling av musikkhistorien på flere måter. Utstillingen inneholder innovative teknologiske løsninger og stor grad av interaktivitet som appellerer til et ungt publikum. Også metoden som ble brukt under arbeidet med utstillingen innebærer en fornying i muse-ets tilnærming til yngre målgrupper gjennom bruk av fokusgrupper.

Vi gjennomførte en fokusgruppe-samling der målgruppen var mennesker i alderen 20-25 år. Ingen av deltakerne kjente hverandre fra før, og opplegget ble gjennomført som en åpen samtale der temaet var deres oppvekst både musikalsk og kulturelt, og hvilke tanker og ideer de hadde for en utstilling om perioden 2000-2020, og om Rockheim som museum for deres aldersgruppe. Samtalen ble dokumentert med lydopptak og tekstreferat. Det var totalt 6 deltakere som gjennomførte samtalen, med Mathias Østrem, konservator som hovedmoderator og Ina Morken Moland, markedskonsulent som referent. I etterkant var det også planlagt en oppfølgingssamtale der gjengen skulle være med å gjøre en bestemt oppgave uten direkte innflytelse fra moderator. Dette var det interesse for, men ble først utsatt pga eksamen, og deretter avlyst pga covid-19. Fokusgruppen ble fulgt opp med internundersøkelsen «Artister topp 40» der de fikk i oppgave å liste 40 artister og band de mente var essensielle for utstillingen «Millenniumsrommet». Egenfinansiert.

Sverresborg
- Solheimprosjektet: Eiendommen Solheim er representativ i forbindelse med dokumentasjon av de reisendes kulturhistorie

i Norge. I dag er det svært få bevarte boligeiendommer med tilknytning til denne folkegruppen. Det unike ved Solheim er at hele anlegget med våningshus og uthus sammen med all innredning og inventar er bevart. Dette medfører at Solheim må tillegges stor kulturhistorisk verdi og representerer derfor et viktig kulturminne. Det er av stor betydning at eiendommen med inventar bevares for ettertiden. På Sverresborg Trøndelag folkemuseum vil Solheim bli tilgjengelig for allmennheten og danne grunnlaget for formidling til skolebarn og andre publikumsgrupper. Prosjektet vil styrke folkemuseets arbeid med bevaring og for-midling av minoritetskultur regionalt og bidra til å bevare nasjonalt viktige kulturminner.
- Forprosjekt Livsbilder: Sverresborgs basisutstilling «Livsbilder» står seg godt, men deler bør oppgraderes for å møte publikums krav til formidling/utstilling i dag. Universell utforming, tilgjengeliggjøring ved ny belysning og bedre lesbare tekster. Forprosjektet er egenfinansiert

Orkla
- Nytt museumsbygg. I juli ble avtalen om bygging av nytt museumsbygg underskrevet med Hent AS som total-entreprenør. Bygginga kom i gang etter sommerferien og har gått etter planen. Nybygget er planlagt ferdig i september/oktober 2021 og renovering av Fraktgodsen blir ferdig i januar 2022.

- Løkken Industrielandskap – helhetsperspektiv. Synliggjøre og skape bevissthet om bevart helhet. Dette er et utviklingsprosjekt som første mål er bevisstgjøring om bevarte verdier og muligheter, andre delmål er å skape formidling rundt disse (økt attraksjonstilbud) og tredje delmål er forskning/publisering rundt utviklingen av helheten – blant annet teknologiutvikling, valg, layout og relasjonsforhold mellom samfunnsmessige behov, teknologi, topografi og klima. Økt fokus blant politikere regionalt og lokalt, samt blant beboere og turister – mange av samme verdier bevart her som i Rjukan/Notodden (verdensarv). Egenfinansiert

Fellesprosjekt MiST
«EØS-prosjektet – House of Arts»:
Et 4årig prosjekt (2020-24), finansiert gjennom EENorway Grants med en ramme på EURO 2.476.991,74, hvorav EURO 352.732 går til MiST. Prosjektet på norsk side koordineres av Utviklingsenheten. Sverresborg folkemuseum og Rørosmuseet deltar i dette prosjektet med formål å styrke formidlingen av og kunnskap om tradisjonelt bygningshåndverk. Prosjekteier er Astra Museum i Sibiu i Romania som vi har hatt mange tidligere prosjekter sammen med. Vår del av dette prosjektet vil være knyttet til gårdstunet på Litjvuan (også kalt Meldalstunet)- i friluftsmuseet på Sverresborg. Hovedbygningen (stuelåna) blir demontert og gjenoppbygd for å reparere skader og bringe bygningen tilbake til en autentisk situasjon på 1700-tallet. I løpet av prosjektperioden vil demontering og ombygging finne sted, og det planlagte felles restaurerings-workshop med håndverkere fra Sverresborg, Røros og Astra Museum i Romania, vil være en del av dette prosjektet. Resultatene av workshopene vil være felles forståelse av tradisjonell måte å bygge på, metoder, verktøy og lokal variasjon av bygningstradisjoner. I en del av workshopen involverer vi museumspersonalet som historikere, pedagoger og formidlere til å delta i det praktiske arbeidet med bygninger. Dette vil skape en bedre forståelse av tradisjonelt håndverk blant de som skal utvikle læringsprogrammer og formidling i forbindelse med prosjektet. To felles workshoper, ett i Norge og ett i Romania vil gi informasjon og dokumentasjon av Litjvuan-bygningen som senere vil inngå i utstilling / installasjonen i bygningen. Målgruppen for denne delen av prosjektet er i hovedsak håndverkere, kuratorer og museumspedagoger med et spesielt ansvar for formidling og dokumentasjon av ulike håndverk i museene. I tillegg inkluderer vi også elever, fra skoler og universitetsnivå, i en av workshopene. Åpenbart har prosjektet blitt forsinket på grunn av koronasi-tuasjonen, og vi vet ennå ikke om og når vi kan gjennomføre den bilaterale utvekslingen. Søknaden ble innvilget i august 2020 og planlegging av aktiviteten på norsk side er i gang

Minner.no – Orkla og Kystmuseet
Minner.no i regi av samtidsnettverket, Orkla og Kystmuseet deltar med hvert sitt prosjekt. Orkla foretar livs-løpsintervju med folk i lokalsamfunnet, og Kystmuseet intervjuet personer med tilknytning til hermetikkindu-strien og tidlig havbruksutvikling. Kystmuseet er med i bestillings- og utviklingsdelen av nettstedet Minner.no Prosjektet er Kulturrådsfinansiert, og skal være ferdig i slutten av 2021.

Alle på museum:
Produksjon av digitalt og taktilt informasjonsmateriale og fortolkningsnøkler til museer og utstillinger, på nett og i museene. Kulturrådsprosjekt der Trondheim kunstmuseum, Ringve, Rockheim, Norsk døvemuseum og Kystens arv. Prosjektledelse fra Utviklingsenheten. Dette prosjektet bygger videre på den kompetansen vi har utviklet gjennom mange prosjekter med tilgjengelighet og mangfold som tema. Fysiske eller kognitive funksjonsvariasjoner stopper noen fra å besøket museet, og kan skape misforhold mellom det vi ønsker å formidle og det som blir tilgjengelig for brukerne. Men også kulturelle variasjoner, sosiale og økonomiske forhold, så vel som alder, kjønn og etnisitet kan skape slike gap. For oss er dette viktige hensyn å ta når vi jobber for at alle skal få tilgang til utstillingene og verdiene som museene bygger opp og forvalter. Målet med prosjektet er ikke bare fysisk tilgang til museene, men først og fremst å lage innhold og informasjon som kan forstås, og dermed gi relevans til museumsopplevelsene for alle.

I 2020 ble det produsert 5 tegnspråklige videoer til deltakermuseene, videoer som informerer om museet på en måte som retter seg mot et annet publikum et vårt kjernepublikum. Videoene var produsert av Statpeds læremiddelutviklingsavdeling. Prosjektet et finansiert med kr 300.000 fra Kulturrådet i tillegg noe egenfinan-siering.

”Primus Kunst” og ”Primus Lyd/Film” er to av utviklingsprosjektene som pågår, og vil fortsette i 2020 med finansiering bevilget fra MiST (i 2016) til å dekke KulturlITs utviklingsarbeid. Disse to prosjektene ledes av KulturlIT, men MiST bidrar med arbeidsinnsats fra flere av avdelingene.

Forenkle, fornye og øke tilgangen til samlingene (2018-2020)

Kulturrådsprosjekt kr 1.040.000.

KulturlIT sine veiledninger og kurs ligger på et annet nivå enn det nybegynnerne trenger. Bare et fåtall av de over 43.000 publiserte foto MiST har publisert, er merket med riktige lisenser. Det er tidkrevende og vanskelig å legge på riktige lisenser. Vi ønsker derfor å forenkle dette. Følgende arbeid inngår i prosjektet:

Utvikling av manual rettighetsklarering av foto, Primusveileder for gjenstandsfotografering, utprøving av veileder for kolleger og studenter. En Primusveileder foto er under arbeid.

Samlingsnett.no – et nettsted for samlingsforvaltning i norske museer.

Nettstedet ble etablert februar 2017, og er et utviklingsprosjekt finansiert av Kulturrådet. Nettstedet er en ressursbank og et sted for informasjon og læring for ansatte i norske museer. Målet er økt kunnskapsdeling og utnyttelse av alt som samles på nettstedet. Prosjektet bidrar til økt kunnskap i MiST, og gir god oversikt over hva som rører seg innen samlingsforvaltningsfeltet. MIST får gode tilbakemeldinger på nettstedet, både fra norske museumskollegaer og fra det svenske Riksantikvarieämbetet. Prosjektet er finansiert av Kulturrådet ut 2020. En stilling på 20% er tilknyttet prosjektet til utvikling og drift.

Nordic Academy for Volunteer Management:

Dette er et felles prosjekt av museer, pedagoger og en arkivar fra Norge, Danmark, Sverige og Finland som utviklet kurs på forskjellige nivåer for frivillige ledere på museer, med Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik (NCK) i Østersund som prosjektleder. Prosjektet bygger på resultatene fra tidligere samarbeidsprojek-ter Pride, Joy and Surplus Value and Level Up: Securing Quality in Managing Volunteers. Disse prosjektenes resultater har vist at frivillighet i kulturarvinstitusjoner oppmun-trer til aktivt medborgerskap, livslang læring og støtter trivsel ved å redusere stress og sosial isolasjon. For mange museer tilføyer frivillige verdi gjennom sin kunnskap, ved å skape en innbydende atmosfære og nå ut til et bredere publikum. Level up-undersøkelsen har imidlertid vist at mange museer ikke er kjent med beste praksis for å håndtere frivillige og de juridiske rammene i deres land. Disse prosjektene fylte disse hullene ved å utvikle kurs og nettverk for kunnskapsut-veksling for personer som jobber med eller planlegger å jobbe med frivillige på skandinaviske museer.

Det er laget filmer/powerpoint-program i prosjektet for å eksemplifisere utfordringer som kan oppstå i arbeide med frivillige. Deltagerne fra UH-sektoren har laget et kursopplegg som er testet ut i Trondheim og Öster-sund. Et planlagt nordisk partnermøte i Trondheim i juni ble til et norsk prosjektmøte i september. Det deltok fem fra MIST i et kurs med utprøving av såkalt self-directed learning, og de som deltok ønsket at MIST kunne arbeide med en felles tenkning (i form av en policy) omkring hvordan det arbeides med frivillige for å ha en støtte i egen organisasjon. MiST har valgt å ikke prioritere dette prosjektet videre.

5 FORMIDLING OG LÆRING

5.2 UTVIKLING I BESØKSTALL SISTE ÅR

Rørosmuseet

2020 var på alle måter et uforutsigbart år, men som endte med et relativt godt besøk også holdt opp mot tidligere år. Til tross for at besøksstedene var fullstendig nedstengt i tre måneder og at flere tilbud ikke lot seg opprettholde eller måtte begrenset pga. smittevernsrestriksjoner, ble museets kjernetilbud etterspurt i så stor grad sommeren 2020 at det nesten kompenserte for andre bortfall. Det utenlandske besøket var i 2020 marginalt, og museet opplevde nærmere 80 % reduksjon i gruppebesøket. Museets styringsmål for året var ikke flest mulig besøk, men trygge og så langt som mulig forutsigbare tilbud som en hjørnesteinsattraksjon for destinasjonen Røros. Aller mest tilfreds er vi med at det trass i rekordtilstrømning til Smelthytta fra juni og utover, ikke er et eneste kjent smittetilfelle som knyttes til museets aktiviteter.

Kystmuseet

Museet har hatt en publikumsnedgang på 45% fra 2019 til 2020. Nedgangen skyldes i hovedsak at museet var stengt 12. mars – 12. juni og 21. desember – ut året pga. Corona. Nedgangen omfatter alle besøkstyper; KUD besøk har en nedgang på 58%, ikke-KUD besøk har en nedgang på 37%.

MKA

Museet har lave besøkstall i 2020 noe som både skyldes pandemien, men også at museet ennå er under oppbygging og utvikling. I 2020 fikk MKA endelig på plass den nye hovedutstillingen til det nye publikumsbygget. Et godt mattilbud med en ny driver av museets spiseri Flo & Fjæra kom også i gang 2020. Grunnlaget for en god drift for besøkende lå endelig til rette. Da MKA endelig åpnet i juni fikk museet gode besøkstall for sommeren. Majoriteten av besøkende er fremdeles de godt voksne, og med pedagogisk personale (leder) fra 2021 vil trolig andelen barn og unge besøkende øke. Museets årlige arrangementer som bl.a. julemarked måtte avlyses.

NKIM

Museet har med bakgrunn i Korona-epidemien hatt en betydelig nedgang i antall besøkende sammenlignet med tidligere år. Dette skyldes delvis at en av museets avdelinger har vært stengt (Stiftsgården), samt at det internasjonale publikummet har uteblitt grunnet reiserestriksjoner. Samtidig er en betydelig andel av museets kjernepublikum i risikogruppen, noe som har resultert i at vi også har opplevd en nedgang i lokale besøkende på arenaene som har vært åpne.

Besøket på Austråttborgen har holdt seg omtrent på samme nivå som fjoråret, mens Stiftsgården har vært stengt grunnet Korona-restriksjoner.

Ringve

Vi ser en markant nedgang i antall besøkende (- 74%) sammenlignet med 2019. I år utgjør gruppebesøk voksne 11% av det totale besøket, mens det i fjor utgjorde 19%. Derimot opplever vi en prosentvis økning i familier og enkeltbesøkende i fellesferien. I år utgjør betalende enkeltbesøkende 66% av totalen, mot 23% i 2019. Noe av dette kan forklares med at kafégjester ble registrert som enkeltbesøkende ikke-betalende i 2019, mens de i 2020 er registrert utenfor KUD-statistikken. Vi ser også en prosentvis økning i andel barn/unge. I år er andelen på 26%, mens det i 2019 lå på 18%, selv om museets DKS-prosjekt ble delvis avlyst pga. nedstegning av museet (ned 60% sammenliknet med 2019).

Rockheim

Museet var nedstengt i to måneder: 13. mars – 13.juni. Det var lite bestillinger av skoleklasser og bedrifter med sommer-avslutninger. I de to første ukene etter åpning var det lavere besøk enn i 2019 (ca 450 færre besøkende i uke 25 i år enn i fjor og 680 færre i uke 26). Første uka i juli var lik som 2019 (ca 1345). Men i ferietiden økte besøket betraktelig. Mange bosatt i Norge la sin ferietur til Trondheim og Rockheim:

I juli (6.juli- 2.aug) kom mellom ca 2100 og ca 3100 hver uke. Det var 1000 flere besøkende pr uke i 2020 enn i 2019.

I uke 30 kom 2000 flere besøkende i 2020 enn i 2019

Første uka i august kom 400 flere besøkende enn i 2019. Deretter ble det rolig igjen resten av august: mellom 265 og 450 færre pr uke enn i 2019.

Sammenlikning av antall besøkende høstens lør/søn i 2019 og 2020:

2019	2020
5 dager med mellom 50-100 personer	12 dager med mellom 3-50 personer
9 dager med mellom 100-150 personer	7 dager med mellom 50-100 personer
14 dager med mellom 150-225 personer	10 dager med mellom 100-150 personer
6 dager med mellom 225-350 personer	7 dager med mellom 150-225 personer

Det har vært mange avbestillingen av konferanser, gruppebestillinger og svært lite bestillinger.

Sverresborg

De siste årene har besøket på Sverresborg variert. Hvis en ser vekk fra en topp i 2017 har utviklingen de siste fem år vært svakt stigende besøkstall. I flere år har det vært en nedgang i registrerte besøk fra barn, denne kan se ut til å ha snudd med en ca. 10% økning i besøkende barn fra 2018 til 2019.

- I 2020 ble det en nedgang i besøket på 33% pga. pandemien.

- Stor nedgang i antall skolebarn pga. utsatt DKS gjennomføring og mindre organisert gruppebesøk.

- Utenlandske besøkende nærmest fraværende. Ingen gjennomførte cruise besøk. Kun ett hurtigrutebesøk (ca. 200 personer).

- I sommersesongen, innenfor den norske fellesferien, økte antall besøkende. Lokale og tilreisende feriegjester besøkte Sverresborg. I juli veide lokale (norske) besøk opp for bortfall av utenlandske besøkende.

Sjøfartsmuseet

Besøksutviklingen går i retning av økt drop-in besøk fra hurtigrute og cruise, men dette skyldes ikke økt målgruppejobbing fra vår side, men at vanene til de reisende tilsynelatende har endret seg (gjelder ikke for 2020 på grunn av covid, men mer som en generell trend).

Orkla

Preget av covid- situasjonen, men svært godt besøk i juli

Rindal Covid-19 satte sitt preg på både tilbud og muligheter for publikumsretta tiltak. De fleste arrangement hvor det var forventet stort besøk ble avlyst. Men, det var gledelig å se at enkeltbesøk hadde økning, og totalt ble det en bra 2020-sesong. Skoleformidling våren 2020 ble utsatt, det som lot seg gjennomføre ble gjennomført høsten 2020. Ingen utlendinger ble notert som besøkende hos Rindal skimuseum i 2020.

TKM

Tydelig nedgang i antall omvisninger og bookinger etter korona. Dette gjelder for alle grupper, med unntak av DKS (2641 deltakere) der vi i 2020 har valgt å reise ut til skolene da de ikke har mulighet til å komme til oss grunnet stans i offentlig transport. Besøkende har primært vært fra institusjoner i nærområde/gangavstand. Restriksjoner på antall deltakere har også medført at vi i perioder har hatt godt trykk, men med totalt færre besøkende da gruppene må deles opp. Dette har vært ressurskrevende.

5.3 MÅLGRUPPEARBEID

Rørosmuseet

Med bakgrunn i den nasjonale undersøkelsen om Røros som destinasjon i 2019, bekreftet besøket i 2020 antakelsen om at Rørosmuseet har et nasjonalt publikum. For barnefamilier var det essensielt for Røros at vi fikk etablert et smittesikkert tilbud på friluftsparken Doktortjønna som ett av få aktivitetstilbud innrettet mot barnefamilier på Røros. Som verdensarv-senter har museet et ansvar for alle fem verdensarvkommunene, og dette ble vektlagt i forbindelse med utstillingen «Verdensarv i endring» for å gjøre denne relevant for besøk fra hele regionen. Før nedstegning av museet i mars var arbeidet med utstillingen «Vår felles verdensarv» i god gang, der siktemålet er å vise forbindelser til andre verdensarvsteder internasjonalt gjennom migrasjon – med innflyttere som en viktig målgruppe. Denne utstillingen er utsatt til 2021.

Kystmuseet

Det har vært arbeidet lite med målgruppe konkret. Dette skyldes omrokking i markedsføringsansvaret. Det er likevel arbeidet med dette da det ble satt opp års programmet for 2020. Her har vi prøvd aktivt å målretta oss inn på frøyværinger og personer fra den nye delen av Hitra kommune i forhold til vår foredragsrekke.

MKA

MKA er et familiemuseum med tilbud om uteaktiviteter og omvisninger inne i utstillingene. Arbeidet mot de yngre bør effektiviseres med blant annet langsiktige og stabile avtaler med både lokale skoler og mer regionale. En plan for målgruppearbeid vil følge naturlig etter at den nye handlingsplana er lagt for 2020-23.

NKIM

Grunnet korona-restriksjoner har museet i mindre grad hatt mulighet til å drive målgruppearbeid sammenlignet med tidligere år. Museets utstillinger lages ofte med spesifikke målgrupper i tankene, men ofte lages formidlingsopplegg som passer for andre enn hovedmålgruppa. Museet lager utstilling både mot et nasjonalt publikum, og spesielt med tanke på lokale besøkende.

Ringve

På grunn av nedgangen i gruppebesøk og internasjonalt besøk har museet tilrettelagt sommer- og høsttilbudet for lokale familier/ kohorter/enkeltbesøkende, med flere familieomvisninger og konserter med lokale musikere.

Museet har jobbet aktivt med nye samarbeidspartnere for å nå større nettverk og flere målgrupper, f.eks. Opera Trøndelag som la sin festival på Ringve høsten 2020.

Formidlingsavdelingen har også jobbet med å utvikle tilbud til et mer eksklusivt marked etter samtaler med hotell- og cruisenæringen i Trondheim.

Rockheim

Vi var heldige at DKS var gjennomført i januar før nedstengning (se under).

Resten av året svært lite booking av skoler og barnehager.

I mars, april ble følgende avlyst:

- Beatles-prosjekt for 6.trinnselever

- Husker du, en hyggestund for eldre på Helse og Velferdssentre

- God dag mitt navn er Cox – et hørespillsprosjekt-nytt samarbeid med den kulturelle spaserstokken

Det systematiske arbeidet mot et ungt publikum og deres musikk i dette Millennium fikk vi ikke prøvd ut grunnet corona-situasjonen. (Se punkt «publikumsundersøkelser».

Sverresborg:

- Målrettet arbeid med utvikling og markedsføring av skoletilbud har gitt resultat i økende besøk av barn igjen.

- Gode familietilbud i sommersesong og ferier har også truffet i økning i besøk av lokale ferierende familier, ikke minst nå i 2020 med bortfall av utenlandske tilreisende.

- Målgruppen «eldre besøkende» har gjennom lang tid vært trofaste brukere av museets kafé, gjester på tirsdagskåserier etc. I 2020 ble det innført strenge restriksjoner for disse gruppene. Tirsdagskåseriene ble avlyst og etter hvert erstattet med egne omvisninger tilpasset denne gruppen. Viktig tiltak for å beholde de eldre gjestene.

- Kommunalt støttet tilbud, Spaserstokken, har arena på Sverresborg.

Sjøfartsmuseet

Sjøfartsmuseet har jobbet særlig rettet mot barnehagebarn, barnefamilier og pensjonister. Dette skyldes i stor grad beskjeden personalressurs ved museet, og dermed en begrenset mulighet til å jobbe på med store arrangement og aktiviteter. Med ny formidler på plass ble det i 2020 jobbet mye med DKS-prosjekt rettet mot grunnskolen, og økt sommeraktivitet rettet mot tilsvarende gruppe.

NDM

Norsk Døvemuseum har de siste årene jobbet særlig mot VGS- klasser og grupper fra NTNU. Museet har sendt inn forslag til skoleturne gjennom DKS i Trøndelag for skoleåret 2021/22.

TKM

- I 2020 har vi satset på voksenformidling gjennom blant annet workshops og foredrag, og digital formidling.

- Fortsatt samarbeid med Kirkens Bymisjon der vi tilbyr gratis omvisning og verkstedsaktiviteter for minoritets og lavinntektsfamilier. Dette er et godt samarbeid der utøverne også øver seg i å bruke norsk i møte med beskrivelse av kunsten og deltakerne deler også egne erfaringer og språk med våre museumspedagoger.

- Dette ser vi også i tilbudet til byens voksenopplæring. Å se, og snakke om kunst sammen og å dele, er å tolke.

Dette gir de besøkende eierskap, egenverdi, deltakelse og en annen inngang til å lære seg norsk.

- Vi har også hatt baby-omvisninger hver måned for foreldre med småbarn (pre korona), et tiltak som engasjerer eksisterende publikumsgrupper, men og når ut til nye brukere.

- For lærerstudenter ved NTNU og DMMH har vi et eget tilbud om museum og læring, dette er fast for alle som starter opp utdanningsløpet og vi ser at flere bruker museet i egen praksis etter endt utdanning. Dette har vi også tilbudt som digital forelesning i 2020.

5.4 DKS TILBUD PÅ MUSEET

Rørosmuseet

Ikke DKS-finansierte tilbud, men et skoleprogram i regi av verdensarvsenteret med tilbud til 9 av 10 klassetrinn i grunnskolen. Tilbudet gis gratis til alle skoler i verdensarvkommunene.

Kystmuseet

Kystmuseet har flere tilbud for skoler, hvorav flere er tilknyttet DKS besøk.

I 2020 hadde museet 12 tilbud for barn og unge. Hvorav fem har vært nyttet til DKS sammenheng.

- «Tidsreisen»- 1-2 trinn.

- «Russerforliset»- 3-4 Trinn.

- «Livet på Kystgården»- 5-8 Trinn.

- «Ægir – en omvisning i havbruk»- 8-10 trinn.

- «Kilden forteller»- 10-trinn

Antall barn som har benyttet seg av DKS opplegg i 2020 er 235. I tillegg ser vi en økning i antall skoler på Frøya som tar oss i bruk. Dette skyldes også i stor grad at DKS Frøya har satt av skyss penger til skoler som vil besøke Kystmuseet. Denne ordningen kom på plass i 2019, og vi ser fruktene av dette i år. Disse skoleklassene er ikke medregnet i de 235, men kommer inn under museets andre skolebesøk opp igjennom året.

MKA

Vi har ingen aktive tilbud, men skal utarbeide søknad til 2022. MKAs tidligere tilbud omfattet repslagning, båtbygging og generell kulturarv.

NKIM

- Museet har gjennomført 22 omvisninger knyttet til Den kulturelle skolesekken gjennom opplegget «Japan: Fra teseremoni til cosplay», som formidler japansk kultur og kunst til 8. trinn. Dette opplegget ble nesten ferdigstilt før korona-utbruddet.

Ringve

- En liten Beat – 4. klasse, antall: tidligere 2400 elever, 2020: 910 pga. stenging underveis i prosjektet.
Samarbeid med Trondheim kommunale kulturskole.

Rockheim

- Tilrettelagt skoleprogram basert på utstillingen «Soli Deo Gloria»
2174 elever i 10. trinn i Trondheim kommune i perioden 6.jan- 5. feb. 2020

Sverresborg

- «Samisk», 6. trinn. Planlagt for 2307 elever, gjennomført for 1301 elever, mens det ble avlyst for 1006 elever.
- «Snipp snapp brennsnute», 2. trinn. Planlagt for 477 elever. Avlyst for 477 elever.

Orkla

Rindal: Avlyst i 2020.

TKM

«Jeg lager meg selv» og «Hva er kunst?». 2306 stk. 4. trinn
«Stille/Kaos – Leonard Rickhards univers». 335 stk. 9. trinn

FORMIDLING PÅ ANDRE SPRÅK ENN NORSK

Rørosmuseet

- Audioguide i Smelthytta på sørsamisk, engelsk, tysk og fransk.
- Faste omvisninger på engelsk, bestilte omvisninger så langt som mulig på engelsk, tysk og fransk.
- Alle nye utstillinger har også engelsk tekst, Nettsidene på engelsk, KulturPunkt på engelsk og tysk

Kystmuseet

- Omvisninger på Engelsk og tysk. Disse blir bare nyttet unntaksvis, da det stort sett går på norsk.

MKA

- Engelsk

NKIM

- Grunnet bortfallet av internasjonale turister har vi valgt å ikke formidle på andre språk enn norsk i 2020

Ringve

-Ringve tilbyr omvisninger på engelsk, fransk og tysk.
-Vi har også guider som snakker spansk og italiensk, og kan tilrettelegge ved behov.

Rockheim

- Engelsk. I 2020 har vi hatt omvisere som kan russisk og gresk og det har foregått uformelle visninger på disse språk.

Sverresborg

- Engelsk, tysk, italiensk, spansk, fransk og tegnspråk. Alle nye skilt og oppdaterte skilt har også sammendrag på engelsk.

NDM

- Omvisning skreddersys etter bestilling, og vi kan pr i dag tilby omvisning på engelsk og norsk tegnspråk

Sjøfartsmuseet

All skilting i 1.etg. er også på engelsk. Veileder på tysk og fransk som tar for seg tematikken i museet (Fra seil til damp). I 2.etg. er det kun skiltet på norsk, men her er oversatt veileder på engelsk, tysk og fransk. En norsktalende film har engelske

undertekster. Omvisning kan foregår på engelsk og tysk ved avtale (bestilt på forhånd), men er ikke noe vi tilbyr i vår markedsføring.

Orkla

Guidede turer tilbys også på engelsk og tysk. Skriftlig formidling har noe engelsk. Museet skal i løpet av 2021/22 omarbeide sin faste utstilling- og har som ambisjon å kunne tilby formidling av denne og andre fast tilbud på flere språk.

Rindal: Engelsk. Tysk ved forhåndsbestilling.

TKM

- Engelsk og tegnspråk. Dette må bestilles på forhånd.

5.5 VIKTIG ARRANGEMENT UTOVER UTSTILLINGER

Rørosmuseet

Skoletilbudet innenfor «Verdensarven som veiviser»
Martnan og Handverksdagen (Handverksdagene avlyst i 2020).
Friluftaktivitetene på Doktortjønna (naturbruk, kontakt med dyr, bruk av sjø etc.)
Foredragsaktivitet og fotokvelder
Tematiske vandringer i bergstaden og Circumferensen.

Kystmuseet

Foredrag – «Lørdagstreff». Arrangeres siste lørdag i måneden. Totalt 9 foredrag i løpet av året (ikke i sommersesongen)
Førjulsarrangement – «jul på museet». Et arrangement preget av aktiviteter for barn og unge. Dette ble derimot ikke gjennomført i 2020 på grunn av koronasituasjonen.

MKA

MKA anser kurs, seminar, teater, ro-konkurranser, seilturer, foredrag, visekvelder, julemarked og aktivitetsdager for barn som viktige arrangement for museet.

NKIM

Kulturnatt er det viktigste enkeltarrangementet i løpet av et år.
Barnas Bylørdag i regi av Midtbyen Management.

Ringve

I en periode med få konsertertilbud i Trondheim var Ringve sommer 2020 en av de få konsertscenene med et større konsertprogram, og serien Søndagskonserten (8 konserter) var godt besøkt og tilrettelagt. Det ble også brukt flere lokale musikere. Dette er et viktig formidlingstiltak som markedsfører vår spennvidde som museum og arrangør godt. I tillegg jobber vi aktivt med samarbeidspartnere som Kamfest, NTNU (konsert med studenter, eksamenskonserter etc.), Gitarfestivalen, Barokkfest og Trondheimsolistene.

Rockheim

-Torsdagssent langåpent museum fra kl ti til ti. Gjennomført to av seks planlagte. Viktig at langåpent museum har spesifikt program å invitere til. Tema for de gjennomførte dagene var Gitar og Lydlab
- Allsang for eldre med Rockheims husband. Fem fysiske. Under nedstegning: innspilt for strømming til Helse og velferdssentre og til innsatte i fengsel.
-Rockheimquiz Gjennomført 5 av 8 planlagte
- Kulturnatt gjennomført med vgs-elevene.
-Samarbeidsprosjekt med Trondheim Jazzfest. Et strømmet intervju og påfølgende museumsbesøk for musikklinjelever ved vgs. To workshop med 8-12 åringer
-Samarbeid med Trondheim Calling
-Samarbeid med Beatles-klubben om markering av John Lennons 80-årsdag Samarbeidsprosjekt med Kriminalomsorgen.
-Rockheimkunnskap Solveig Leithaug 8. mars 2020, På Stengrunn 18. okt. 2020
-Rockheim Hall of Fame 22. okt 2020
- Julekonsert i parken med Rockheims husband 6. des. 2020
- Digitale omvisninger. Utvalgt rom ble presentert via sosiale medier under nedstegning. Digitale utstillinger.

Sverresborg

Familiearrangementer for byens befolkning befester museet som samlings- og rekreasjonssted i byen og bydelen. Slike arrangementer er i tillegg en betydningsfull arena for kulturhistorisk formidling.

Sjøfartsmuseet

Kystens dag som arrangeres i samarbeid med blant annet Kystlaget Trondhjem Kulturnatt.

NDM

Døves Kulturdager Tidligere også kulturnatt – ikke i 2020

Orkla

Under 2019-og 2020 tilbød vi et antall faglige foredrag.

Foredrag og forsknings/kunnskapsutviklingssamarbeider med eksterne nasjonalt og internasjonale aktører blir mer viktig og prioritert for museet i kommende år.

Rindal: Foredrag og temaarrangement med faglig innhold. Sommerarrangement med demonstrasjoner av håndverksteknikker og matservering

TKM

- Serien Kunstnerens valg, hvor kunstnere med tilknytning til Trondheim velger og presenterer et verk fra museets samling på et åpent arrangement. Dette er en serie som gir tilknytning til lokal kunstscene og gir nye perspektiver på museets samling.
- Familiesøndag, vi fikk gjennomført 6 av 11 planlagte familiesøndager i år.
- Åpningsfest for filmfestivalen Kosmorama, Kosmokids – eget familietilbud på Trondheim kino under Kosmorama
- Kunstcamp – ferieskolen for mellomtrinnet i sommer- og høstferie. I 2020 utvidet vi tilbudet til tre uker i sommer og 3 dager i høstferien. Dette for å kunne tilby sommerskole til flere da gruppestørrelsene måtte nedskaleres pga av korona.
- Workshop for voksne – vi har i 2020 holdt flere workshop med material-/teknikk-lære for voksne.
- I vinterferien og på planleggingsdager for barnehage og skole har vi hatt et åpent verkstedstilbud der en museumspedagog har hatt et eget opplegg for barnefamilier.
- Workshops for Ung kultur møtes: et besøk på museum med tema utstillingsproduksjon, og en kveld på ISAK kulturhus med tilsvarende.
- Kulturnatt

5.6 PUBLIKUMSUNDERSØKELSER

NKIM

På skjerm sentralt plassert i museet, og via en app, ble publikum som allerede var i museet spurt om å delta på undersøkelsen som skulle ta 2-3 min. På grunn av smittevern, ble plakater med QR-koder plassert flere steder slik at publikum kunne bruke sine egne mobile enheter. Her ble de blant annet spurt om hvor de hadde fått informasjon om museet, og hvem de besøkte museet med. Markedsundersøkelsen ble ikke avsluttet, men vil fortsette så lenge det er hensiktsmessig.

Ringve

Gjennomførte den felles markedsundersøkelsen i MiST. Ringve hadde 87 respondenter. 94% norske, 71% fra Sør-Trøndelag, 72% har besøkt Ringve tidligere. Påstandene: Museet er god til å informere og Jeg får lyst til å besøke museet når jeg leser om kommende arrangement – får god respons, 86% er enig eller svært enig.

Rockheim

Som alle år, gjennomførte vi evaluering av DKS-programmene våre. Lærere får tilsendt et googleskjema med spørsmål på vegne av seg og elevene. Våre deltagende omvisere får også et evalueringsskjema. Alle tilbakemeldingene samles, og alle involverte møtes til oppsummering. Viktig arbeid med utvikling av nye DKS-program.

5.7 DIGITAL FORMIDLING

Rørosmuseet

Museet bruker to nettsteder til informasjon og formidling: www.roroseet.no og www.verdensarvenroros.no. I tillegg er museet aktiv på Facebook og Instagram. Rørosmuseet har et stort besøk også gjennom tjenesten KulturPunkt og på Digitalt-Museum.no.

MKA

Har noe digital formidling via SoMe hvor de fleste postene på Instagram og Facebook har et faglig innhold med nytteinfo. Disse postene har vist seg å være populære. Det er et mål å få produsert mer formidling via SoMe og hjemmeside i 2021, og ansatte har deltatt på webinarer og kurs i digital formidling.

NKIM

Museet tidlig ute med å lansere digitale formidlingstiltak for å nå ut til nye publikumsgrupper, samt gi et kulturtilbud til besøkende som av helseårsaker ikke kunne besøke oss.

- 6 video-omvisninger om museets glass-samling. Dette skjedde i et samarbeid mellom kurator og markedsansvarlig. Her fikk vi større respons enn tidligere på sosiale medier med rundt 400 visninger per video.
- 2 digitale fortellinger (Longreads) på museets hjemmeside, hvor to kuratorer presenterte to av museets utstillinger (henholdsvis Ines Alpha og Van de Velde interiøret) gjennom bilder, tekst og lyd.
- Utvikling av audioguiden for barn og voksne til utstillingen «Ta deg tid» for å kunne gi et formidlingstilbud til mennesker som ikke har mulighet til å delta på fysiske omvisninger.
- I løpet av året heftet vi oss på div digitale arrangement på sosiale media som Museumweek 2020, Fri kunst 2020 og andre mindre tidsbestemte kampanjer.

Ringve

Det er investert i grunnutstyr for strømming. Første større digitale arrangement vil skje i 2021 knytte til utstillingen Beethoven Factory og 17. mai-konsert

Rockheim

Nettsidene våre skal være et verktøy som skal tilby kunnskap via nettutstillinger og egenproduserte artikler i tillegg til publikumsinformasjon og tilbud.

- 4 nye nettutstillinger: Festivalommeren, Guido Harari, Innefor/utenfor og Mitt stille land
- Rockheim publiserte nettutstillinga «Mitt stille land» etter at konsert-Norge stengte ned, på initiativ av fotograf og videokunstner André Løyning. En dokumentasjon av tomme musikksener i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø, i samarbeid med fire freelance-fotografer.
- Utvalgte rom i utstillinga ble presentert via sosiale medier under nedstengning.
- Det innkjøpt grunnutstyr til strømming fra konsertsal og arrangement som vil bli brukt fra 2021.

Sverresborg

Lagde syv digitale omvisninger, en eventyrstund og en søndagssyssel.

Publiserte skoleoppgaver på hjemmeside. Målgruppe: 1.- 4. trinn, 5.- 7. trinn og 8.- 10. trinn. Skolene kunne løse disse på skolen via vår hjemmeside eller benytte seg av utearealet på museet. (se <https://sverresborg.no/digitale-omvisninger>)

Orkla

Vi arbeider med å ta i bruk GIS-basert formidling for å kunne formidle helheter og funksjonelle sammenhenger på en bedre måte til et bredere publikum.

TKM

- «Kreativ hjemmepakke» Et verkstedstilbud for barn, familier og skoleklasser med utgangspunkt i verk fra samlingen. Tilbudet presenterer ulike teknikker gjennom foto og video.
- Hva gleder du deg til – sommerutstilling i Verkstedet og på nettsiden. Tegninger samlet inn fra barn i Trondheim under første lockdown.
- «Se på kunst!» Ble utviklet siste halvdel av 2020 og sendes ut til grunnskolene i Trondheim gjennom DKS-nettverket. Tilbudet legges også ut på vår nettside og kommuniseres i sosiale medier. Tilbudet er ment å senke terskelen for å se og prate om kunst. Hver måned sender vi ut et nytt verk fra samlingen og et nytt ord og tips til oppgave som kan gjennomføres. Målet er også å bygge opp et språk om kunst, en ordbank, som kan åpne opp for ny forståelse.
- Omvisning med iPad-verksted, Harald Sohlberg – Uendelige landskap
- Videointroduksjon til Samlingen, Beyond Measure, Håkon Bleken – Jeg har lenge gått ved din side og Leonard Rickhard.
- Livestream av åpning, og arrangement i tilknytning utstillingene Leonard Rickhard – Før og etter solnedgang og Håkon Bleken – Jeg har lenge gått ved din side.
- Digital forelesning i forbindelse med Beyond Measure
- Vi har også publisert et større antall tekster til verk i samlingen, og tekstmateriale i forbindelse med Trondhjems kunstforening 175års jubileum
- Felles museumsplattform – Et samarbeid mellom TKM, NKIM, Museene i Trøndelag og Ablemagic. Pilot skal testes på museene i april-juni. Prosjektet er et digitalt minimuseum på hvert enkelt museums nettside, men også en digital, fysisk løsning på museene. Løsningen lages med utgangspunkt i DigitaltMuseum, og lar barn og voksne utforske samlingene på en ny måte (digitalt), i tillegg vil det være ulike oppdrag som kan løses fysisk på museet.

5.8 MARKEDSFØRING

Rørosmuseet

Vi kunngjør alle arrangement på egne nettsider, på Facebook og som oftest også gjennom digitale og trykte annonser i lokalmedia. I 2020 kjøpte vi også digitale kampanjer for å fremme de digitale tjenestene våre.

Kystmuseet

Kystmuseets markedsgruppe har som et ledd i vår markedsføringsstrategi utarbeidet en markedsplan og årshjul for å hjelpe oss med å nå de målene vi har satt oss. Vi har definert markedet og kundene våre, og dette gir oss et godt grunnlag for målrettet markedsføring, og bedre bruk av markedsføringsbudsjettet. Gjennom markedsgruppa i MiST får vi også hjelp og støtte til felles markedsføring og profilering

MKA

Vi bruker Instagram, Facebook, Snap, plakater og media til markedsføring i 2020.

Under nedstengingen våren 2020 arrangerte MKA konkurranser på SoMe med fribilletter som premie. Dette var for å synliggjøre museet og for å få besøkende igjen ved åpning 13.juni. MKA deltok også i MiSTs FB-strategi om å arrangere konkurranse om hvert museum for å dele ut fribilletter. MKA laget også en egen presentasjon av ansatte og gjøremål under nedstenginga for å vise at museet jobbet videre med nye planer og at museet savnet de besøkende. På Instagram ble det kjørt en kampanje med promotering for å skape interesse rundt museet i en tid da mange var på SoMe. Museumsbutikken samarbeidet med Bygdebutikkene i felles markedsføring. Likedan fortsatte samarbeidet med ”Perler på en snor” som er Indre Fosens kanal for kultursamarbeid. MKA var representert i den nye brosjyren utgitt av PPS. MKA har som mål å nå nasjonale media. Dette ble nådd i 2020 gjennom det innovative elbåtprosjektet som ble presentert hos NRK i de riksdekkende programmene ”Norge Rundt” og ”Norge i dag”. NRK omtalte også prosjektet på NRK Midt-Nytt, NRK Trøndelag radio og ved en direktesendt morgensending fra båtbyggeriet ved NRK Trøndelag.

NKIM

Annonsering/partnerskap hos Visit Trondheim, Mediamax Norge og ArtSceneTrondheim.

Sosiale media: spredte annonser ved spesielle anledninger, sånn som ved reåpning av museet etter koronastenging.

Kulturell dugnad i Klassekampen: en slags digital utstilling/annonsering i den trykte versjonen av avisa. Promotering av utstillinger som skulle åpne etter nedstenginga i mars/april/mai.

Egen kampanje med hjelp av Tank Design: «Siste sjans», «åpent» og «museet stenger for rehabilitering 31.januar»-fokus på at bygget fortsatt var åpent fram til 31.januar. Hovedsakelig sosiale media, men også vindusfolier/plakater.

Ringve

Annonserer utstillinger og tilbud, og arrangement vår, sommer høst. Konserter/ konsertforedrag, familiedager, festivaler, spesialomvisninger- i relevante kanaler:

- Ringve.no, TRDevents, nyhetsbrev
- Ringves trykte program, distribueres pr post og i byen
- Sosiale medier, digital annonsering
- Annonser i Adressa til utvalgte arrangement
- Presseoppslag: NRK radio Midtnytt, Adressa, Trondheim24
- Lokalområdet på Lade

Rockheim

Rockheim fylte 10 år i 2020. TibeT levererte ny jubileumslogo til markedsføring og nye produkter (t-skjorter).

Fokus på samtid med unge voksne som målgruppe.

Målrettet annonsering i sosiale medier. Sommeren på Rockheim ble synliggjort nasjonalt med annonser i VG, Morgenbladet, Trøndelag Reiseliv og Adresseavisen – trykk og digitalt.

Sverresborg

Målrettet markedsføring på sosiale medier og hjemmesider. Lokal markedsføring med banner, gatebukker og flyere.

Direkte kontakt med skoler og grupper via mail. Ellers har markedsføring vært inkludert i felles tiltak MiST.

Rindal

Museet bruker den lokale Trollheimsporten til lokal annonsering. Egen facebookside og lokalavisene Driva og Sør-Trøndelag brukes til lokal annonsering i tillegg til MIST sin fellesannonsering.

Sommersesongbrochure og plakater produseres og distribueres lokalt.

TKM

Til Beyond Measure, i begynnelsen av året, hadde vi plakater, digitale annonser og papirannonser, som er standard for alle

store utstillinger. Vi jobbet samtidig aktivt i sosiale medier for å vekke nysgjerrighet og hekte oss på relevante og aktuelle saker som gjaldt samme tematikk.

Etter nedstengningen ble all aktivitet digital. Vi jobbet aktivt for å synliggjøre vår nettside og digitale familietilbud i interessegrupper på facebook. Særlig formidlingsavdelingens Kreative hjemmepakke.

Vi fikk laget tre presentasjonsfilmer; en generell om TKM, en om Beyond Measure og en om samlingen. Disse spredte vi ut på nettsiden, i sosiale medier og sendte til reiselivsaktører og andre kontakter.

I sommer hadde vi 4 uker takeover-kampanje på Cassius Fadlabi-utstillingen på Gråmølna. Dvs massiv synlighet i alle de 8 flatene til Subjekt (digitalt og trykk). Slik spisset vi mot målgruppen og fikk god synlig-het i en sommer hvor alle var på Norgesferie.

Utstillingene til Leonard Rickhard og Håkon Bleken ble begge aktivt sponset og spredt i sosiale medier, i tillegg til annonse i Adresseavisen.

Alle utstillingene har vært markedsført i flere måneder før utstillingsåpning, med fokus på forventningsbygging.

Markedsgruppa

Markedsgruppa jobber med å øke billettsalget gjennom helhetlig markedsføring med en felles stander. Alle museene i MiST skal markedsføre hverandre, og kvaliteten på markedsarbeidet skal være god og effektivt. Det arbeides med å kartlegge målgrupper og spisse markedsføringen, samt å bygge et internt fagmiljø i MiST.

MiST har felles gavekort og sommerkort, og kjører mange felles kampanjer i løpet av året. Hver torsdag har MiST en felles annonse i Adresseavisen, og deltar med markedsføringstiltak under større arrange-ment i Trondheim.

Det var store endringer i målgruppene i 2020, spesielt i sommersesongen. All markedsføring ble rettet mot regionalt og lokalt marked. Litt mot nasjonalt marked. Størst andel besøkende var familier. Alt av cruise og utenlandske turister uteble.

Under stengingen av museene ble det laget en del digitale omvis-ninger og digitale aktiviteter. Markedsførte Digitalt museum i større grad.

6 PARTNERSKAP OG SAMARBEID

Rørosmuseet

Har sterke både lokale og nasjonale nettverk. Spesielt bør nevnes:

- Fast representasjon i verdensarvrådet og rådets faggruppe, (de fem VA-kommunene, to fylkeskommuner og Sametinget)
- Samarbeid med destinasjonsselskap, matmiljøet og til dels industrimiljøet, bla. gjennom profilundersøkelse og profilutvikling.
- Nasjonale bygningsvernmiljøer og andre bygningsvernsenter
- Verdensarvnettverk (Norges verdensarv, Nordisk verdensarv, Riksantikvar, Miljødirektoratet)
- Samisk fagmiljø, Aajege, Sametinget, Saemien sijte
- FOU-institusjoner-NTNU, UiO, NIKU, NGU

Kystmuseet

Kystmuseet har et godt samarbeid med frivillige museet og kulturaktører i regionen. Blant annet har museet lånt bort sin vandreutstilling om hermetikkindustrien til Trøndelag Kysthistoriske museum på Mausund (Frøya), og har også planlagt utlån av den samme utstillingen til Hopsjø- Kyst og kultursenter. Kystmuseet har etablert gode relasjoner til disse aktørene, og har allerede dratt nytte av denne kontakten i forskning og innsamlingsprosjekter.

MKA

MKA har også i 2020 arbeidet for å styrke lokale partnerskap som Indre Fosen kommune, lokale bedrifter, skoler, lag og foreninger.

Kystpilegrimsleia ble prøvegått av styringsgruppa og fikk en gjennomgang av MKAs tilbud.

Sammen med flere lokale butikker/utsalgssteder har vi etablert «Bygdebutikkene» med tanke på økt salg og kundetilstrømning.

Samarbeid med flere enkeltstående reiselivsaktører for markedsføring av hverandre.

Samarbeidet med Perler på en Snor.

Revitalisert samarbeidet KystNorge gjennom prosjektet Kystopplevelser.

Forbundet Kystens samarbeid fortsatte gjennom et planlagt jekteseminar høsten 2020 som måtte flyttes til 2021.

Samarbeidet med Studieforbundet Kultur og Tradisjon fortsatte med kursmodul 1 i ”Trebåtbygger” i båtbyggeriet på MKA med tema ”Rothogst, stell og vedlikehold av verktøy, september 2020. Modul 2 er satt til mars 2021.

Det trofaste samarbeidet med to lokale bygdekvinnelag fortsatte i 2020 med kurs i flatbrødbaking og kurs i lefsebaking.

- NKIM
- Institutt for kunst og medievitenskap NTNU: Veiledning, undervisning og sensur knyttet til BA og MA i kunsthistorie, deltagelse i arbeid med antologi om Jens Thiis.
 - Institutt for lærerutdanning, NTNU: Undervisning for BA arkiv og samlingsforvaltning,
 - Institutt for lærerutdanning, NTNU: Undervisning for MA, DID3703 Utforskende undervisning og samfunnskritisk tenking, som også gjorde egne videopresentasjoner i Hannah Ryggen-salen
 - Dronning Mauds Minne høgskole: Undervisning for førskolelærerstudenter, som også gjorde skriveoppgaver i «Ta deg TID» Vi samarbeider også med andre museer og lokale kulturaktører
 - Pilegrimsleden: Austråttborgen har status som nøkkelsted i Kystpilegrimsleia
 - Midtbyen Management: nettverk med aktører innenfor bykjernen, arrangement som Kulturnatt og Barnas Bylørdag. Annonseringskanal.

Ringve

Barokkfest, Kamfest, Akustiske Landskap, reiselivsaktører som Hurtigruta og cruiseseselskap er godt etablerte over tid.

Rockheim

Trondheim Calling, NTNU, Jazzfest, Kriminalomsorgen, Najonalbiblioteket, bransjeorganisasjonar i musikkbransjen. Norsk lydarkivkonferanse og det nordiske nettverket for populærmusikkmuseer er viktige samarbeidspartnere.

- Sverresborg
- Sparebanken SMN1. Samarbeidspartner, årlig bidrag mot billetter til arrangement f.eks. LO-Favør på Julemarked. Bankfilial i byavdelingen planlegges åpnet i 2023.
 - Trondhjems Skiklub. Økonomisk støtte til utvikling av Skiboksen – en vandreutstilling om skihistorien. Samarbeidspartner i arbeidet med skiutstilling på Sverresborg.
 - Samarbeid med Byåsen menighet om formidling og arrangement i tilknytting til museets kirker.
 - Samarbeid med Nasjonalt Pilegrimssenter for Pilegrimsleden gjennom Sverresborg
 - Utvikling av samarbeid med Norske Sanitetskvinnens forening for gjennomføring av Fastelaven
 - Deltakelse i prosjektet «Historiske Trondheim» der Sverresborg sitter i arbeidsgruppen
 - Samarbeid med Trondheim Concerts og Trondheim Stage, ulike konserter
 - Samarbeid med Trondheim kino og Kosmorama
 - Samarbeid med Trondheim kommunale Kulturskole «Blåsernes dag» og «Jul på Sverresborg»
 - NDM: NTNU, Vaskeriet – møtested for døve og døvblinde, Rådgivningstjenesten for syn og hørsel (Trondheim Kommune), Døvekirka, Trondheim Døveforening og Statped.

Sjøfartsmuseet

Igangsatt samarbeid med Biblioteket (blant annet fortellerstund) og med NTNU (diverse foredrag i forbindelse med torsdagstreff), kunnskapsutveksling med Cirka teater i forhold til formidling

Orkla

Som en av landets 6 museumsjernbaner i Samferdselsdepartementets Landsverneplan for jernbane, er Orkla industrimuseum aktivt med i samarbeidsorganet «Direktørnettverket». 2020 har vært et svært aktivt år for nettverket. Direktøren ved Orkla industrimuseum har vært leder av nettverket i 2020. Nettverket klarte etter godt arbeid mot statlige myndigheter og det politiske miljøet og snu en trussel om at statens tilskudd til museumsjernbaner skulle falle bort, til en egen økt post på statsbudsjettet.

Orkla industrimuseum er medlem i følgende organisasjoner:

- International Committee for the Preservation of Industrial Heritage (TICCIH). Avdelingsleder for kulturhistorisk avdeling er nasjonal representant.
- European Routes of Industrial Heritage (ERIH). Avdelingsleder for kulturhistorisk avdelinger kontaktperson. Orkla Industrimuseum har ambisjon om å bli ankerpunkt innen 2025 – noe som vil gi oss økt eksponering internasjonalt. Orkla Industrimuseum har opprettet et faglig samarbeid Tsjekkia National Heritage Institute innenfor teknologi- og industriarv. Rindal skimuseum samarbeider ved enkeltarrangement med Rindal Næringsforum, Rindal Frivilligsentral i tillegg til Rindal Skimuseums venneforening.

- TKM
- Britannia Hotel: Et større partnerskapssamarbeid ble inngått i 2019, hvor kunstmuseet viser kunst i hotellets korridorer. Kunsten er hentet fra Heblergaven – grafiske arbeider fra norske og internasjonale kunstnere. Samarbeidet innbefatter en leieavtale for kunsten, en publisasjon (2020) og markedsføringssamarbeid på flere nivåer.
 - KODE Bergen: Samarbeid om utstilling med Henrik Håkansson og planlegging av fremtidige prosjekter.
 - Zacheta – polen samarbeid med EU-søknad

- Ribe og Fuglsang museum i Danmark
- Future Museum-nettverk i Danmark, museums for samtidskunst, Roskilde, Malmø Konstmuseum, KIASMA Munchmuseum og TKM. Om museenes samfunnsrolle i fremtiden. EU-finansiert
- NTNU: Undervisning, utstillingssamarbeid og praksisplass.
- NTNU helse, samarbeid om Vitenskapsfestivalen og planlegging av fremtidige samarbeid
- Trondheim Open – Gråmølna
- Kunstforeningen

6.1 NASJONALE MUSEUMSNETTVERK

Rørosmuseet

Bergverksnettverket- aktiv

Nettverk for tradisjonshåndverk og bygningsvern – aktiv

Kystmuseet

Nettverket for fiskerihistorie og kystkultur

Samtidsnettverket

MKA

Passive medlemmer i Kvinnehistorienettverket og i Bygningsnettverket.

NKIM

Herregårdsnettverket

Kunstnettverket

Ringve

Nasjonalt museumsnettverk for musikk og musikkinstrumenter (leder), Herregårdsnettverket

Rockheim

Musikknettverket

Samtidsnettverket

Sverresborg

Sjøfartsnettverket

Herregårdsnettverk

Nettverk for tradisjonshåndverk og bygningsvern

Fotonettverket

Drakt- og tekstil

Kulturlandskapsnettverket

Orkla

Bergverksnettverket

Nettverk for teknologi- og industrihistorie

Nettverk for arbeiderkultur

Samtidsnettverket

TKM

Kunstnettverket (direktørnettverket)

UE

Nasjonalt museumsnettverk for minoriteter og kulturelt mangfold (Mangfoldsnettverket)

Samtidsnettverket

6.2 TJENESTEYTING, FOREDRAG, UNDERVISNING

UE

Stein Adler Bernhoft:

Tydalsmuseet: Avlagt to befaringer/møter på museet vedr. etablering av en ny utgave av museets «Karoliner-utstilling». Utarbeidet ny planløsning for dette, og levert fullstendig tegningsmaterieell for en lokal produksjon av utstillingsselement og montre. Arbeid lokalt er litt forsinket pga. smittehensyn, men tas opp igjen i 2021. I oppdraget inngår også et utkast til planløsning av resten av utstillingsarealet. Her skal «Myntfunnet» få et nytt design, og det gis også plass til formidling av en mer generell lokalhistorie.

Skifermuseet (Oppdalsmuseet): Avholdt et par møter i Trondheim, samt en dagsbefaring på museet på Oppdal, for utarbeidelse ny utstilling i nyopprettet formidlingsbygg omkring skiferhistorien på Oppdal. I tillegg ansvarlig for en utendørs «Kultursti» med samme tema, inne på samme området.

Ann Siri Hegseth Garberg: Kurs for Yrjar Heimbygdslag: Om å lage utstilling (27.8)

25.januar: Frivillige i museer – på oppdrag fra Forbundet for norske museumsvenner. 30.januar: Samlingsforvaltning – arbeid «bak kulissene» på Trondhjems sjøfartsmuseum

29.oktober: Om utstillingsarbeid og utstillinga «Båt og bærekraft» på Trondhjems sjøfartsmuseum

Turid Nilsen:

Sept. Forelesning KULMI (om Spectrum) og Arkiv-utdanning (om samlingsforvaltning, Spectrum/Primus)

Hanna Mellemsether:

Foredrag, Tydal museum

Forelesninger: master Kulturminneforvaltning NTNU, master arkeologi, NTNU, master spesialpedagogikk, NTNU

Sensur Kulturminneforvaltning master og bachelor

Ringve

Forelesninger/workshop:

Mats Krouthén: To forelesninger i NTNU-kurset Musikkteknologi i et historisk lys (Must 1058): Mekanisering og instrumentklassifikasjon og Programmering av mekaniske instrumenter. 8. februar.

Eirik Fagerslett: Ledelse av workshop i NTNU-kurset Musikkteknologi i et historisk lys (Must 1058): «Programmering av spilledåser». 8. februar.

NKIM

Institutt for kunst og medievitenskap NTNU: Veiledning, undervisning og sensur knyttet til BA og MA i kunsthistorie, deltagelse i arbeid med antologi om Jens Thiis.

Institutt for lærerutdanning, NTNU: Undervisning for BA arkiv og samlingsforvaltning,

Institutt for lærerutdanning, NTNU: Undervisning for MA, DID3703 Utforskende undervisning og samfunnskritisk tenking, som også gjorde egne videopresentasjoner i Hannah Ryggen-salen

Dronning Mauds Minne høghskole: Undervisning for førskolelærerstudenter, som også gjorde skriveoppgaver i «Ta deg TID»

Orkla

Vi har et bredt samarbeider med NTNU, og har fasilitert flere BA – og MA studenter. I tillegg har vi vært bi-veileder for noen av disse. Kulturhistorisk avdeling har ved flere tilfeller være sensor innenfor historie og kulturminneforvaltning ved NTNU og UiO. Ett av MISTs masterstipend 2020 ble gitt til to studenter med tema knyttet til museets aktivitet.

7 TILTAK OG ERFARINGEN I ARBEID MED KLIMA/MILJØ

Rørosmuseet

Planarbeid knyttet til kobbervarkets eiendom og vannregion Glomma (utslipp/forurensing)

Bærekraftig reiseliv – samarbeid som miljøsertifisert destinasjon

Busstilbud til Olavsgruva i sommersesong – redusere privatbiltrafikk.

Miljøovervåking av freda bygninger – prosjekt ved Riksantikvaren, NIKU og Mycoteam AS

(Måleinstrument utplassert i Hyttstuggu, Løssistuggu, Kurantgården, Hjulmaker-/Belgmakerstuggu, samt i Rasmusgården)

Miljøovervåking av Olavsgruva sammen med Mycoteam – akselererende muggproblematikk som påvirker både kulturminner, ansatte og besøkende.

ENØK-tiltak – utstillingsbelysning, oppvarmingsløsninger i publikums- og magasinbygg, samt skiftet ut port i laftehall

MKA

MKA er i gang med å utvikle en ”grønnere” tradisjonsbåt for å kunne møte framtidens krav til 0-utslipp med produksjon og bruk.

MKA er i gang med å skifte alle lyspærer over til led-lys.

En bedre søppelsortering er under utvikling.

MKA prøver å ha fokus på færre papirutskrifter

MKA prøver å ha færre plastprodukter i museumsbutikken.

NKIM

Spesifikk bruk av gjenbrukstorg

Ringve

Utskifting av alle renholdsprodukter til mer miljøvennlige produkter.

Gjenbruk av materialer i utstillingsproduksjon

Innkjøp av elsykler til transport (personalet)

Utskifting av lys i konsertsal- LED

Utskifting av utstillingsbelysning- LED

Rockheim

Vi har god kildesortering. Mat, plast, papp, el., glass rest.

Innkjøp av el.sykkel til varetransport

Fokus på energieffektivisering gjennom året.

Sverresborg

Vi erfarer at den antikvariske bygningsmassen på Sverresborg forfaller hurtigere som et resultat av fuktigere klima. Det er større råteskader og mer tømmer må skiftes ved rehabilitering enn tidligere. Kulturrådets tilstandsregistrering vil vise dette tydelig. Fuktskader, råte og sopp er fremtredende i forfallet. Første år med bruk av varmepumpe i bygget, ser ut til å funke tilfredsstillende ut fra de lovnader vi hadde på innsparing av energi

TKM

Har videreutviklet vår ordning for avfallshåndtering og resirkulering.

Søker å begrense innkjøp der vi kan gjenbruke bygningsmaterialer.

Gjenvinner kompost fra kontoravdelingens kjøkken.

8 STØRRE TILTAK OG PROSJEKTER SOM HAR INVESTERINGSTILSKUDD

Rørosmuseet

I 2020 er det gjennomført forundersøkelse for nybygg Malmplassen og ombygging Smelthytta. Forprosjekt gjennomføres i 2021, med mål om investeringssøknad klar ved årsskiftet.

MKA

MKAs arbeid med og ferdigstillelse av ny hovedutstilling krevde en større investering som var finansiert av Kulturdepartementet, MIST, Indre Fosen kommune og MKA over driftsbudsjettet for å få dette i havn.

NKIM: En rapport utført av Multiconsult august 2020 viser at Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum ikke holder dagens standard, verken i forhold til byggeteknisk forskrift eller dagens krav til museumsbygg. Bygget mangler en del funksjoner/romprogram i forhold til hva moderne museum innehar. Søknad om investeringstilskudd sendt januar. 2021.

Orkla

Bygginga av det nye museumsbygget ved Orkla Industrimuseum starta i august 2020.

Sverresborg

Renoverer taket på bygget Sagvollen og publikumsbygg.

Friluftsmuseet: Etter flere års samarbeid med venneforeningen ble det montert gatelys mellom Publikumsbygget og Sagvollen, Publikumsbygget og Skogheim. Dette ble finansiert av venneforeningen.

11 Covid19

Rørosmuseet

Nedstegning mars-juni

Mye arbeid med smittevernplanlegging og oppfølging

Betydelige kostnader knyttet til smitteverntiltak

Sterk reduksjon i gruppebesøk (ca 75 % nedgang)

Bortfall av utenlandsk besøk

Noen tilbud ble kansellert: Åpne hus i Sleggveien og innendørs omvisninger.

Etablering av nye rutiner for billettsalg og registrering

Avlysning av større arrangementer

Økning i individuelle besøk i sommersesongen

Kystmuseet

Stengt for besøkende i periodene 12.03 – 12.06 og 21.12 – 31.12. Mindre gruppebesøk, hjemmekontor. Forsinket i prosjekt som krever samarbeid med frivillige og informanter (minner.no og stedsnavn prosjektet). Arrangement ble avlyst (3 lørdagstreff og Jul på museet).

MKA

I 2020 ble det god anledning til å rydde på MKA på grunn av covid19. MKA leide 2 containere som begge ble fylt opp med rask. MKA fikk også flyttet ut av leide lokaler som Vognbua, prestegårdsfjøsset og forpakterboligen.

MKA fikk også gjort ferdig 2 utstillinger: hovedutstillinga Båt og bærekraft, og den skiftende utstillinga ”Årets båt” med tema Færøyene. MKA måtte utsette åpninga av den nye hovedutstillinga på grunn av at landet stengte den dagen den skulle åpnes.

I utstillinga var det laget et lekeområde med en brygge for barn, bygd etter Howard Gardners teori om «multiple intelligences». Denne kunne ikke åpnes i sommer pga. smittevern hensyn.

En del publikumsarrangement kunne ikke la seg gjennomføre pga. covid 19 som julemarked og konserter. Arbeidet med strategi- og handlingsplan måtte utsettes pga. bl.a. hjemmekontorordning og kohort båtbyggeri. MKA klarte å opprettholde aktiviteten i båtbyggeriet som leverte 4 båter i tillegg til elbåten ”Elfryd” i 2020

NKIM

Helt stengt ned 12.mars 2020.

Satte opp intern beredskapsgruppe, bestående av faste ansatte med direktør I spissen, for å kunne hankses med denne unike nedstengingen.

I nedstenging ble Håvard Stamnes, gitt påfølgende smittevernansvar i henhold til hans funksjon som verneombud og ansatt ved Driftsavdelingen. Noe smittevern allerede på plass ved NKIM før nedstenging med Antibac stasjoner ved kjøkken og publikumstolett f.o.m slutten av februar 2020.

I den første nedstengingsperioden holdt de fleste ansatte hjemmekontor.

På grunn av en uviss smittesituasjon hos en ansatt, ble omtrent 90 % av staben satt i 2. ukers karantene i slutten av mars.

Museets sikkerhet ble da ivaretatt med vaktplaner og sikringstiltak utover det som ansees som normal drift, noe som ble gjennomført videre i tiden fram over påske og mot mai 2020.

Da museet etter hvert tillot arbeid bak lukkede dører, og folk igjen kunne jobbe mer som normalt ble det opprettet Antibac stasjoner samt øvrige smittetiltak ved kjøkken. De ansatte jobbet i kohorter, og arbeid kunne foregå noenlunde normalt, der førstelinjen ble satt til interne arbeidsoppgaver som rydding, scanning, oppussing (resepsjon) og montering. (Sommerutstilling TID)

Avdeling Austrått og Stiftsgården stenges også i denne perioden. Det ble videre bestemt at Stiftsgården stenger hele sommersesong 2020.

Fram til gjenåpning 15.juni 2020 opplevde museet ingen påvist smitte.

F.o.M Gjenåpning for publikum 15.juni ble det igjen innført flere og strengere tiltak for smittevern for å kunne åpne for publikum, da etter god dialog med firmaet HMS-AGENDA. Det ble da igangsatt smittevernsrunder for hver time ved åpent museum, som tok for seg utsatte kontaktflater som dørhåndtak o.l. Disse rundene ble ivaretatt av resepsjon, som ble oppbemannet med en ekstra ansatt sommersesong 2020 på grunn av disse tiltakene. / Renholdspersonale 3.ganger pr.uke har også smittevern i fokus ved ekstra rengjøring av kontaktflater.

Avdeling Austråttborgen åpnet sommersesong ca 4.juli med smittevernstiltak.

Flere video og lyd-omvisninger produseres, og fysiske arrangementer, samt Kulturnatt 2020 ved Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum – ble gjennomført med spesifikk publikumstelling, smittevern og smittesporing på stedet sommer og høst 2020.

Smittesituasjonen eskalerte i slutten av november / desember 2020 og arrangementer avlyses.

Det kommer påbud om munnbind på offentlig sted, og ansatte i førstelinje tar da i bruk munnbind, noe som videreføres gjennom julen 2020.

Gjennom hele 2020 har museet forholdt seg til nasjonale og kommunale retningslinjer i forhold til smittesituasjon i dialog

med felles administrasjon til MIST.

Det meste av møtevirkomhet har siden mars / april 2020 blitt gjennomført ved bruk av programmet TEAMS. Noe som ser ut til å fungere.

Med mistanke om smitte har ansatte ved NKIM vært flinke til å selv å opprettholde karanteneregler, samt oppsøke testing for Covid 19.

Gjennom året 2020 har Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum opplevd null reell smitte, noe som må sies å være en seier i kampen mot dette viruset.

Ringve

- Ekstra renhold

- innkjøp av dispensere og desinfiseringsmiddel

- Mindre utleiemuligheter (møterom, konferanserom ++)

- Mindre besøk, restriksjoner på omvisninger.

- Mere hjemmekontor og smittervern rutiner for kontor

Rockheim

Leid inn ekstra smitterenhold til omfattende smittevask pga av mange interaktive installasjoner. Antibac, desinfeksjonssprit, renholdsutstyr kjøpt inn ekstra og gjort tilgjengelig for publikum/ ansatte.

Hele staben på hjemmekontor i vår. Stengt museum gjennom våren. Veldig godt besøk i fellesferien, men synkende besøk fram mot jul.

Se punktet Formidling for ytterligere informasjon.

Sverresborg

Nedstenging for publikumsvirkomhet fra 12. mars – 31.mai.

Bortfall av DKS og andre tilrettelagte tilbud for skoler og grupper medførte mindre oppdrag for formidlere. Samme gjelder bortfall av cruisebesøk.

Avlyste større arrangement ut året.

Avlyste foredrag og tilpassede tilbud til utsatte grupper (eldre).

Sesongansatte fikk nye oppgaver mtp. renhold, registrering og generelt smittevern.

Under stengingen ble arbeidsinnsats forflyttet til det «indre arbeidet». Rengjøring av utstillinger og andre områder som det er vanskelig å komme til i åpningstid. Likeledes vedlikehold som f.eks. sliping av gulv i publikumsarealer. Oppdatering av guidemanus og utvikling av nytt innhold osv.

Stor belastning på renholdspersonale og driftsavdelingen, tilrettelegging og oppfølging av smittevern.

Rindal

H ar avlyst større publikumsretta tiltak og det meste av skoleformidling i 2020. Rindal skimuseum sin venneforening har i tillegg hvert år arrangert flere arrangement og egen sommerkafe, dette ble avlyst i 2020. Avdelingsleder har i 2020 benyttet den tiden som brukes til publikumsretta tiltak til faglig arbeid og gjennomgang av samlingene.

UE

Stort sett hjemmekontor fra nedstengingen i mars, ellers alternerende tilstedeværelse. Forsinkelser i flere prosjekter.

